

VÝROČNÁ SPRÁVA

2021

“

PALIATÍVNA STAROSTLIVOSŤ

je najmä o živote,
chráni pred bolesťou
a vnáša VIAC ŽIVOTA do dní

OBSAH

<i>Prehľad o nákladoch a výdavkoch poskytovanej sociálnej služby – špecializované sociálne poradenstvo</i>	75
<i>Prístavba pietnej miestnosti a ambulancie paliatívnej medicíny</i>	75
<i>Vďaka grantom sa nám okrem prevádzky podarilo aj...</i>	78
5.2 Stav a pohyb majetku a záväzkov	79
5.3 Fundraisingové aktivity	80
DARUJME.HospicTN.sk	80
2 % z dane	81
Deň otvorených dverí – prvý	81
Benefičný ples	83
Benefičný koncert – LÁSKA robí z domu DOMOV	83
SIPO	84
Internetové obchody	84
<i>KUMRAN.SK</i>	84
<i>84Dobromat – každým nákupom pomáhate</i>	85
<i>ISSO Prievidza – nákup notebooku, PC</i>	85
Verejné zbierky	85
Charitatívna reklama	85
Hlasovanie – Participatívny komunitný rozpočet TSK	85
5.4 Správa audítora	86
Účtovná závierka	88
6. ĎAKUJEME	89
6.1 Ďakujeme rodinám našich pacientov	93
6.2 Ďakujeme zamestnancom a dobrovoľníkom hospicu	93
6.3 Ďakujeme všetkým, ktorí finančne i nefinančne podporili hospic	93
6.4 Láska je nekonečne vynaliezavá	97
Jednorazové PLIENKY a podložky pod chorých	97
NOVOMANŽELIA pomáhajú zmierňovať UTRPENIE pacientov hospicu	97
Oslava životného JUBILEA zmierňuje UTRPENIE pacientov hospicu	97
Pohrebné KVETY zmierňujú UTRPENIE pacientov hospicu	98
<i>Navždy zostanete v mojom srdiečku ako moja rodina...</i>	98
Každý mesiac svätá omša za tých, ktorí nám pomáhajú	98

„Nijaká technika a nijaká inštitúcia nemôže nahradiť ľudské srdce, ľudské úsilie, keď ide o stretnutie s utrpením blížneho. Úcta k ľudskej dôstojnosti sa tak spája s láskou k trpiacemu človeku.“

Ján Pavol II.

1. PRÍHOVOR

“

„Čo sme, nám oveľa lepšie
ukazuje choroba než zdravie.“

Vincent de Paul

1.1 Jednému z týchto mojich najmenších

Drahí priatelia,

dnes, keď som začala písať výročnú správu za uplynulý rok, som ukončila karanténu po prekonaní ochorenia Covid-19. Ráno som sa s očakávaním začítala do Božieho slova na dnešný deň... chcela som **od Boha zachytiť tú zlatú niť**, ktorou má byť popretkávaná tohtoročná výročná správa. Bola som očarená, keď som v Božom slove na dnes uvidela úryvok z Matúšovho evanjelia 25, 31 – 46: „... **Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili.**“

Toto je zorný uhol, ktorým činnosť Hospicu Milosrdných sestier v roku 2021 vidí Boh? „... jednému z mojich najmenších bratov...“ (40)? Kto je to ten jeden z jeho najmenších? Kto sú to? ... **Sú jeho, sú jedineční, drahí a milovaní a sú nám darovaní.** Sú nám z jeho lásky darovaní – sú to naši pacienti a sú to ich drahí. Sú to tiež všetci členovia hospicového tímu, ste to tiež vy.

Božia láska je ako vzduch, síce „neviditeľný“ ale bez ktorého by sme zahynuli. Nevidíme ho, hoci sme doň ponorení – nevidíme ani vzduch a ani Božiu lásku k nám. Áno, sú okamihy TU a TERAZ, keď si uvedomíme ich existenciu. Áno, sú okamihy – TU a TERAZ, keď si uvedomíme, že Boh nás miluje, že Boh ma miluje, ale realita je takáto: SME V TOM ponorení – ako sa hovorí: „až po uši“.

Do tohto **ovzdušia lásky** bol hospic ponorený aj celý rok 2021. Na jednej strane sme

boli každý jeden deň v roku konfrontovaní **s pandémiou Covid-19 a s jej ozaj bolestnými a nie raz ťažko unesiteľnými vplyvmi** redovšetkým v oblasti personálnej, ale aj ekonomickej. Na druhej strane sme sa deň čo deň usilovali TU a TERAZ vnímať, že Boh miluje nás a miluje tých, ktorých nám zveruje.

Usilovali sme sa deň čo deň napriek nepriazniam prijímať bolesťou trpiacich pacientov v konečnom štádiu choroby ako tých, o ktorých službu prosí ten, ktorý ich miluje, pre ktorého sú jedineční a drahí...

a spolu s nimi prijímať aj ich najdrahších.

V decembri 2021 **sme začali 17. rok** poskytovania paliatívnej starostlivosti nevyčerpateľne chorým v konečnom štádiu choroby. Podávali sme pomocnú ruku

v domácom prostredí pacienta – doma – alebo, ak sa nedalo o chorého postarať doma prostredníctvom mobilného hospicu, vytvárali sme atmosféru domova **v lôžkovom hospici.**

Členovia interdisciplinárneho hospicového tímu sa usilovali ovzdušie lásky a domova dať pocítiť tam, kam vstupovali, tým, ktorí im boli zverení.

Špecializovanú paliatívnu starostlivosť

sme takto poskytli prostredníctvom:

- **lôžkového hospicu** od decembra 2005:
2 116 pacientom – z toho v roku 2021: 272
- **mobilného hospicu** od júna 2020:
77 pacientom – z toho v roku 2021: 54

Aj keď nedokážeme pridať viac dní do života našich pacientov, **vnášame VIAC ŽIVOTA a LÁSKY do ich dní.**

ĎAKUJEM rodinám za **dôveru**, s akou nám zverili svojich drahých a dovolili nám stáť blízko nich v takej citlivej chvíli, akou je odprevádzanie milovaného človeka za bránu smrti. Vážime si to.

Máme nádej, že sa v ťažkom období cez nás mohli nadýchnuť z ovzdušia lásky.

ĎAKUJEM z hĺbky srdca Pánu Bohu, celému tímu zamestnancov a dobrovoľníkov hospicu a taktiež v tomto ekonomicky náročnom

covidovom roku aj dobrodincom a sponzorom (jednotlivcom, nadáciám, firmám, miestnej samospráve i štátnej správe). Všetci máte v hospicovom úsilí zvláštne miesto. Tak ako hovorievala Matka Tereza: „Ty dokážeš veci, ktoré nedokážem ja. Ja dokážem veci, ktoré ty nedokážeš. No spolu môžeme dokázať veci obrovské.“

S úctou a vďakou

sestra M. Noemi – Mgr. Henrieta Žilková
riaditeľka Hospicu Milosrdných sestier

1.2 Paliatívna starostlivosť – čo to je?

Pojem „paliatívna starostlivosť“ alebo „paliatívna medicína“, ktorú v hospici poskytujeme, nie je bežne používaným pojmom a je mnoho tých, ktorí nemajú tušenie, čo v sebe skrýva. Jednoducho by sa dalo povedať, že paliatívna starostlivosť je **ochranná starostlivosť, ochranná medicína**.

Prečo? Slovo „paliatívna“ totiž pochádza z latinského slova „pallium“, čo znamená plášť alebo prikrývka na ochranu pred dažďom, chladom a nepriazňou počasia. A toto je to, čo robí paliatívna starostlivosť – **chráni pred utrpením**, ktoré je prirodzeným dôsledkom pri vážnej, nevyliciteľnej chorobe, ktorá ohrozuje kontinuitu života a neúprosne vedie k smrti.

Ak aj aktívna liečba (napr. onkologická liečba) narazila na hranice svojich možností, pacient sa neuzdravil, ale má pred sebou už iba **obmedzený ČAS života, môže sa rozhodnúť, ako ho prežije**.

Môže ten čas prežiť v nemocnici – ale nemusí.

Vďaka paliatívnej medicíne, ktorá môže prebrať štafetu, má chorý človek **možnosť finálnu časť svojho života prežiť so svojimi blízkymi, bez bolesti** a bez zbytočných zámkov.

Pozývam Vás pozrieť a vypočuť si krátku ale, **inšpiratívnu prednášku brazílskej lekárky**

Dr. Ana Claudia Quintana Arantes na tému paliatívnej starostlivosti, ktorá odznela v roku 2012 na podujatí TEDx na Univerzite v Sao Paulo.

1.3 Len pár hodín... mu prinieslo veľkú úľavu

Rok 2021 bol poznačený pandémiou Covid-19. Okrem bolestných dôsledkov v personálnej a ekonomickej oblasti v tomto období nás požiadalo o pomoc omnoho viac pacientov, rodín. Aj keď sme boli personálne poddimenzovaní, **neodmietli sme žiadneho pacienta, žiadneho z tých najmenších, ktorých nám do starostlivosti zveroval Boh**. Mnoho z nich sme prijímali do starostlivosti mobilného i lôžkového hospicu v ťažkom stave a starostlivosť bola krátky čas – boli to naozaj posledné hodiny života, do ktorých sme sa z celého srdca usilovali vniesť VIAC ŽIVOTA.

Hanka, manželka jedného z pacientov, ktorý k nám prišiel koncom roka 2021, nám napísala: „Aj keď bol môj milovaný manžel vo vašom zariadení **len pár hodín**, bola to pre neho i pre nás **obrovská pomoc**, pretože tých pár hodín vašej starostlivosti mu prinieslo veľkú úľavu. Vďaka vám mohol odísť dôstojne, v pokoji a bez bolesti. Ešte raz vám ďakujeme za váš prístup a obdivuhodnú starostlivosť.“ (zdroj: Kronika hospicu)

1.4 Dôstojné umieranie je...

Slávka, dcéra našej onkologickej pacientky, ktorá u nás prežila v júli – auguste 2021 svojich posledných 47 dní života na zemi,

nám s vďakou v srdci napísala: „**Vážení, rada by som poďakovala s celou rodinou za vašu obrovskú pomoc v období, keď nám odchádzala naša ťažko chorá maminka. Vedeli sme, že jej zdravotný stav a starostlivosť (ktorá bola takmer nad ľudské sily) už nevládzeme doma. Pobyt mami v Hospici Milosrdných sestier bol poslednou kapitolou jej života. Vďaka odbornej, láskyplnej starostlivosti a posledných dní života takmer bez bolesti – poskytuje Hospic Milosrdných sestier dôstojné umieranie. Dôstojné umieranie je rovnako dôležité ako ostatné životné etapy. Maminka, pokiaľ ešte vnímala, bola veľmi vďačná za ľudský prístup a starostlivosť, ktorú od vás dostala. Rovnako tak i my – celá rodina – sme mali možnosť u toho všetkého byť a vďaka celkovej atmosfére hospicu sa vnútorne vyrovnávať s nevyhnutným. Veľmi si vážime toho, čo pre ľudí, ktorí sú na konci svojho života, robíte. Je dôležité, aby ste naďalej zostávali a pomáhali rodinám umierajúcich i umierajúcim. Prajem veľa zdravia a síl celému kolektívu, ktorý vykonáva takú náročnú, záslužnú a ťažkú prácu. ĎAKUJEME!!!**“ (zdroj: Kronika hospicu)

Áno, v priebehu roku sa udialo mnoho chvíľ, v ktorých bola – obrazne povedané – **dúha** – vytvorená spojením sĺz pacientov a ich drahých s lúčmi dobroty a lásky zo strany hospicového tímu. Bolo by pekné zachytiť ich aj na tieto stránky, ale kvôli obdobiu mimoriadne náročnému i na časový manažment sa nám nepodarilo mnoho z toho perom zachytiť... preto na vykreslenie starostlivosti a atmosféry v hospici použijeme i z toho, čo sa udialo v našej nie dávnej histórii.

1.5 Môj otec si v hospici vychutnal svadobné koláče na svojej vlastnej svadbe

Aj keď hospicový tím nedokáže pridať VIAC DNÍ do života našich pacientov, zo všetkých síl sa spolu s blízkymi pacienta usiluje vniesť do ich posledných dní VIAC ŽIVOTA. Deje sa to každý deň viac či menej viditeľným spôsobom...

V júni 2022 sme hospitalizovali v lôžkovom

hospici pána Františka, pre ktorého už aktívna medicína spravila všetko, čo bolo v jej silách, a on sa rozhodol, že nechce tráviť zvyšok svojho života v nemocnici, ale že ho túži prežiť čo najplnšie obklopený svojimi blízkymi. Pre vážnosť jeho zdravotného stavu nemohol byť doma, a tak požiadal o prijatie k nám do lôžkového hospicu a **u nás prežil plných ešte 32 dní** a za účasti rodiny a hospicového tímu si **so svojou milovanou manželkou vyslúžili sviatosť manželstva**.

Jeho dcéra Janka mi napísala:

Keď som sa dozvedela, že môj milovaný otec má rakovinu pankreasu, Pán mi dal milosť v tú chvíľu pochopiť, že už nie je čas na modlitby za uzdravenie, ale je čas na modlitby za spásu duše môjho otca. Veľmi uplakaná som neskoro večer volala blízkemu človeku, kňazovi, s otázkou, čo bude so spásou môjho otca, keď je len pokrstený a nežije sviatostným životom, hoci to bol človek plný nekonečnej lásky a trpezlivosti k nám deťom a k našej mame? Povedal mi: „Boh nepotrebuje sviatosti, aby nás spasil. To my ľudia ich potrebujeme, a preto ich máme ako dar. Boh nájde spôsob. Keď ty toľko túžiš po spase svojich blízkych, ako veľmi musí po tom túžiť Boh?“

Aj ja som chcela veriť v to najlepšie, že sa uzdraví, lekári síľubovali hory-doly. Ale niekde v sebe som cítila, že musím konať. Hneď na začiatku som spomenula bratovi, mame, otcovi, možnosť hospicu... otec sa vybral na cestu operácií a chemoterapie. Pred prvou operáciou som mu zavolať kňaza, ktorý však skonštatoval, že mu okrem pomazania chorých nemohol nič iné poskytnúť. Druhá operácia sa nepodarila a otec skončil v ťažkom stave v trencianskej nemocnici. Lekár mi do telefónu povedal, že **nemáme počítať s tým, že sa dožije rána**. Ale Božie cesty nie sú naše cesty.

Otec sa nielenže dožil rána, ale bol aj vo veľmi dobrej nálade. Poobede nám volalo neznáme číslo, ozval sa nám nemocničný kňaz, že otec si ho zavolať a túži prijať prijímanie aj birmovku, a že k tejto slávnosti prizýva aj nás, rodinu. Myslím, že najdôležitejšie a najkrajšie spomienky si uchovám na spoločnú modlitbu s otcom, mamou, kňazom a prijímanie

pri otcovom lôžku. Otcov stav zhoršoval... až prišiel deň prevozu do Hospicu Milosrdných sestier v Trenčíne. Otec prišiel pripojený na hadičky, výživu... Starostlivosťou sestier sa však rozjedol a posledných pár týždňov si **mohol dokonca vychutnať svoje obľúbené jedlá**, ktoré mu mama nosila. Mama bývala tak blízko hospicu, že mohla prísť aj peši. Kol'ká Božia prozreteľnosť!

A tak si **otec mohol vychutnať aj svadobné koláče na svojej vlastnej svadbe**. Pán doprial mojim rodičom vyslúženie si sviatosti manželstva za krásneho slnečného dňa, vonku v záhrade.

Nie, trenčiansky hospic nie je miesto beznádeje, tmy a smrti. Je to miesto radostného prechodu do našej večnej vlasti. Je miestom, kde **posledné dni paradoxne prinášajú viac života, ako si človek dokáže predstaviť**.

Trenčiansky hospic je miesto, kde **môže človek o kúsok dozrieť** a dostane možnosť **hl'adiet' na smrť inými očami**. Smrť, ktorá naháňa strach, sa môže premeniť na miesto radostného prechodu za večnou Láskou. **Nič viac ma nehereje pri srdci ako to, že otec odchádzal v sprievode mamy, jeho milovanej manželky**, tak si to prial. Lebo Pán nám dáva viac, ako sa odvažujeme prosieť.

S pozdravom – dcéra Jana

1.6 Opora, že je poruke niekto, kto vie, čo treba robiť... (mobilný hospic)

Aj v roku 2021 sme videli, že **sú rodiny, ktoré by chceli a aj mohli vytvoriť podmienky pre to, aby ich drahý mohol prežiť svoje posledné dni či týždne doma** – v kruhu svojich najdrahších a na blízku priateľom. Stačilo by, aby im mal kto odborne poradiť, pomôcť... ostatné by zvládli. Keďže vieme, že chorému človeku je najlepšie doma, boli sme radi, že môžeme vďaka **licencii na poskytovanie špecializovanej paliatívnej starostlivosti** pomáhať rodinám **aj za bránami nášho lôžkového hospicu**. Ekonomikou hospicu to zatriaslo aj v tomto

roku (mobilný hospic je ešte horšie financovaný ako lôžkový hospic), ale sme radi, že nás Pán touto cestou vedie – kvôli tým 80 rodinám, ktorým sme mohli umožniť, aby vzácny zostávajúci spoločný čas mohli prežiť doma. **Najmladší pacient**, ktorému slúžil mobilný hospic v domácom prostredí až do konca, mal **34 rokov a volal sa Peter**.

Rada vám dám nižšie nazrieť do Kroniky hospicu – do listov od dvoch rodín, ktoré využili služby našej domácej hospicovej starostlivosti – mobilného hospicu:

Dobrý deň!

Služby vášho mobilného hospicu sme síce využili len pár dní, ale som vám za ne veľmi vďačná.

*Chcem zo srdca poďakovať všetkým vašim zamestnancom, s ktorými som sa stretla. Zaslúžia si uznanie za svoj úžasný ľudský aj odborný prístup. Zvlášť chcem poďakovať p. Bosej. **Bola s nami po tom, čo si Pán povolal dušu nášho otca k sebe. S úctou, s akou pristupovala k nášmu otcovi a s pochopením bolesti nás pozostalých, nám veľmi pomohla.***

Nech Pán Boh požehnáva vaše dielo a dáva zdravie všetkým vám aj vašim rodinám!

Dana S.

(zdroj: Kronika hospicu)

Vnučka Mária nám napísala:

Chcela by som vyjadriť vďaku za to, že práve naša rodina stihla obdobie fungovania Mobilného hospicu, ktorý nedávno začal v Trenčíne fungovať. Isto si to babka vymodlila.

Bola to pre ňu a pre nás obrovská pomoc – fyzická aj psychická. Práve v období, keď už babke začínalo byť veľmi zle a nevedeli sme jej už ďalej pomôcť my, volali sme mobilný hospic.

Hospic pomohol babke po stránke tíšenia bolesti – že mohla odchádzať pokojnejšie.

Nám pomohol po stránke telesnej – povysvetľovali veci, ako s chorým robiť, otáčať, umývať. Pomohli nám veľmi po stránke materiálnej – zapožičanie postele, kyslíka na celý čas a iných vecí.

A veľmi nám pomohli po psychickej stránke

– že človek vedel, že je nablízku niekto, kto je ochotný dvíhať mobil aj v noci, čo sa nám párkrát aj stalo. Sestričky boli ochotné prísť v ktorúkoľvek hodinu bez akejkoľvek známky ne-
vôle, aj viackrát počas dňa. Opora, že je poruke niekto, kto vie, čo treba robiť, aby babke bolo ľahšie.. Také znášanie spolu s nami...

Je to dobre zabezpečené aj po stránke duchovnej – možnosť sv. prijímania pre chorého, rodinu, aj po stránke psychologickú – keby bolo potrebné pomôcť príbuzným.

Ďakujeme veľmi aj za posledné okamihy života, že sestrička mohla byť s nami a spolu s nami vyprevať v nočných hodinách babku k Otcovi. **Pomohla nám aj po babkinej smrti poumývať ju, poobliekať a vybaviť veci. Cítila som to, ako Boh cez vás je pri nás.** Lebo človek sa sám spamätáva nevie a ďakujeme, že tam mohla aj v noci s nami byť.

Keby neexistoval mobilný hospic, zomierala by nám pred očami v kričaní alebo by sme ju museli umiestniť v riadnom hospici alebo v nemocnici, keďže nám už psychické sily neostávali. A to by bolo pre všetkých – pre nás i pre ňu nesmierne bolestivé – zomrieť mimo rodiny, keďže v čase COVIDu by sme do nemocnice prístup ku nej nemali...

Babka sa za sestričky modlievala, ani netušila, že pomôžu raz jej.

Ďakujeme za obrovskú ochotu z vašej strany.
(zdroj: Kronika hospicu)

1.7 Zrod mobilného hospicu – vďaka, Ľubka, za „naštartovanie“

Aj v náročnom roku 2021 navzdory ťažkostiam pandémie Covid-19 **sme pokračovali v službe prostredníctvom lôžkového hospicu.**

Opäťovne sa podelím s čitateľom tohtoročnej výročnej správy s vlastným prežívaním jedného sprevádzania, sprevádzania ženy – milovanej manželky a mamy, ktorá v hospici oslávila svoje 44. narodeniny – posledné. Jej príbeh a túžba zomrieť doma, ktorú sme jej v roku 2019 ešte nevedeli splniť, nás viedol k rozhodnutiu začať prevádzkovať aj mobilný hospic. Dá sa povedať, že Ľubka a jej rodina

majú významný podiel na tom, že hospic začal pomáhať zomierajúcim aj v domácom prostredí.

Na jar tohto roku ma známy poprosil, aby som navštívila jednu rodinu z tohto kraja. Rodinu tvorili manželia zhruba v mojom veku, ktorí mali tri krásne neplnoleté deti – dve dievčatá a jedného chlapca.

Vybrala som sa teda v jedno nedeľné popoludnie na návštevu do tej rodiny. Rodinka bývala v priam rozprávkovom domčeku, tam to naozaj voňalo domovom. Ale tá mladá žena a mama – volala sa Ľubka – **bola chorá, mala onkologické ochorenie,** na ktoré liečba nezabrala. Brala už len paliatívnu liečbu, stav sa nezlepšoval, mala už pomerne veľké bolesti, ale na perách úsmev a v žiarivých očiach sa pod chvíľou leskli slzy. Napriek tomu, že **chemoterapie** ju **obrali o dlhé vlasy,** bola nádherná...

Hoci sme sa videli v ten deň prvýkrát, rozprávali sme sa o tých **najhlbších témach,** posilňovali sme sa v modlitbe. Rozprávala som sa s manželom o tom, **aké je to v hospici,** že tam slúžia **ľudia s dobrým srdcom,** že v hospici pomáhamo zvládať neznesiteľnú bolesť (fyzickú i psychickú) a usilujeme sa, aby sa pacient i jeho rodina cítili čo najviac ako doma, že návštevy sú neobmedzené a blízki pacienta môžu byť pri pacientovi cez deň i v noci.

Prešlo pár mesiacov a v auguste 2019 sa bolesť Ľubke tak vystupňovala, že **sa to už doma nedalo zvládnuť;** podchvíľou prichádzala k nim domov „rýchla“ a odvážala ju na paliatívu a späť. Každá taká cesta bola krížovou. A hoci Ľubka veľmi túžila byť doma so svojimi drahými a oni túžili, aby ona – mama a manželka – bola

s nimi doma, neznesiteľná bolesť, na ktorú už boli bežné náplasti prislabe, to nedovoľovala. Keď mi v auguste 2019 **zúfalí a bezradní zavolali,** nemeškali sme; Ľubku sme prijali do hospicu ešte v ten deň.

Naším **lekárom sa vďaka dobre nastavenej liečbe podarilo zvládnuť bolesť;** ošetrovali sme jej dekubity, s ktorými k nám prišla, pomáhali sme Ľubke

v posledných dňoch i s **dýchaním;** naša psychologička, sociálne pracovníčky i duchovný viedli s Ľubkou hlboké **rozhovory** na témy, v ktorých už **nejde o malichernosti.**

Denne, naozaj denne prichádzali za ňou jej drahí i známi a obdarúvali ju tým najcennejším – svojím **ČASOM.**

Ja sama som k nej prichádzala, rozprávala mi o tom, čo je jej srdcu veľmi **ťažké na spracovanie,** rozprávala mi aj o svojej radosti, radosti z každej kytice a návštevy. Pamätám sa, aká bola rada, keď som sa nechala ponúknuť dobrými koláčmi, ktoré jej priniesol jej známy.

V jednu sobotu, ktorá nasledovala po oslave jej 44. narodenín, som ju zobrala **aj s posteľou na sv. omšu** – v hospici býva každú sobotu o 16.30 hod. sv. omša pre našich chorých. Ľubka túžila zobrať na výzdobu oltára všetky krásne kytice, ktoré prijala od svojich blízkych. Hovorila mi, že tie kvety už **tým, že kvitnú, chvália Pána.**

Táto fotka je z toho dňa – je spravená v kaplnke – akési **selfie.** :)

Ľubka ležala na polohovacej posteli, prikrytá svojou **oblúbenou dekou,** ktorú si priniesla z

domu, a spravili sme si fotku. :) Nevidno nám síce do tváre, ale vidno naše ruky a cítiť lásku, ktorá medzi nami vykvitla.

Ľubka **sa u nás cítila prijatá,** hovorila mi o tom. Raz, keď mi opisovala svoje dojmy zo starostlivosti, hovorila mi – „Vieš, Noemi, keď som bola v nemocnici a mala som veľké bolesti, prosila som o liek a musela som naň dlho čakať a tu... **tu sa ma sami od seba každú chvíľu prichádzajú pýtať, ako mi je,** a ak poviem, že mám bolesť, hneď mi sestrička pichne liek a je mi lepšie.“

A vieš, čo mi v prvé dni vyrazilo dych? ... (usmievala sa, keď mi to hovorila) ... Vyrazilo mi dych, keď som počula, že skôr, než niekto z personálu vojde ku mne do izby, **zaklope...** Noemi, oni **zaklopú...**

Vieš, **cítim sa tu ako človek, ktorý má svoju hodnotu ...**“

Ľubka u nás oslávila svoje 44. narodeniny a po 63 dňoch hospitalizácie, obklopená ľuďmi z nášho hospicového tímu, tichučko zomrela.
(zdroj: webové sídlo hospicu)

Vďaka, Ľubka, že si nás „naštartovala“ a dnes už môžeme plniť túžbu tých, ktorí chcú svoje posledné chvíle prežiť DOMA.

Tím nášho mobilného hospicu (zdravotné sestry, lekár a sociálny poradca) už môže **prichádzať** v okruhu 30 km od hospicu **do rodín,** v ktorých majú človeka s onkologickým ochorením po neúspešnej ukončenej liečbe. Podmienkou však ostáva, že aspoň jeden člen, **ideálne dvaja členovia rodiny,** sa môžu doma 24 hodín starať o svojho chorého.

1.8 Som vám veľmi vdácná, že ste boli pri ňom, keď zomieral...

Covidové roky boli pre mnohé rodiny veľmi ťažké aj v **prežívaní odlúčenia ťažko chorých a zomierajúcich od ich drahých kvôli zákazu návštev** v nemocniciach a sociálnych zariadeniach, ktorý pandémie Covid-19 spočiatku priniesla. Keďže hospic je špecifickým zdravotníckym zariadením poskytujúcim špecializovanú paliatívnu starostlivosť, **mohli sme dovoliť návštevy** pri dodržaní prísnych bezpečnostných opatrení. Je krásne, keď nemocnice medzi sebou spolupracujú aj v období pandémie – aj vďaka tomu a vďaka ľuďom so srdcom na obidvoch stranách sa nám podarili mnohé krásne veci i v covidovom roku 2021...

Bol koniec marca 2020 a **pandémia Covid-19 naberala na obrátkach... prinášala strach, paniku, neistotu a zákazy návštev** v zariadeniach... a aj v tomto čase ľudia, ktorých iní milovali, boli vo fáze terminálneho štádia svojho onkologického ochorenia. Tak tomu bolo i u **39-ročného Róberta**. Kvôli bolestiam a iným symptómom onkologického ochorenia ho hospitalizovali v nemocnici a do toho prišiel zákaz návštev. Niekoľko týždňov mama, otec a brat **prijímali iba telefonické informácie o zhoršujúcom sa zdravotnom stave ich drahého. Nemohli ho navštíviť.** Zákaz je zákaz. ... Nie, ani personálu nemocnice to nebolo jedno, že Róbert a jeho blízki trpia ešte viac z odlúčenia, a keďže videli, že Róbertov odchod z tohto sveta sa blíži, zavolali k nám a poprosili o preklad z nemocnice do hospicu.

Spomienka na ten deň príjmu Robka k nám do hospicu mi ešte dnes vyvoláva „husiu kožu“ od dojatia.

Dali sme rodine vedieť, o koľkej k nám do hospicu príde sanitka z nemocnice. Rodina prišla autom skôr a čakala na dvore na príchod sanitky, na príchod ich syna a brata, ktorého týždne nevideli a ktorého čas bolo

možné rátať na dni... Čakal i náš hospicový tím, **aby sme rodine dovolili čo najvrúcnejšie sa rozlúčiť** a zároveň, aby sme zabezpečili v maximálnej miere i proticovidové opatrenia.

Sanitka prišla – vodič i sprievod –, boli to tiež citliví ľudia so srdcom. Na transportnom ležadle sme voviezli Robka do vstupnej haly hospicu, kde prišli i rodičia a brat. ... Ani jedno oko nezostalo vtedy suché. Rodina sa rozlúčila s Robkom a my sme ho prevzali na jednolôžkovú izbu s prístelkou. Prístelka bola pripravená pre Róbertovu **mamku, ktorú sme dovolili zostať s ním pár dní, presvedčiť sa, že je o neho dobre postarané...** tak aj bolo. Mamka zostala, po pár dňoch nám v dôvere svojho materského srdca odovzdala starostlivosť o svojho syna. **Róbert po 8 dňoch hospitalizácie v našom hospici tichučko zomrel.**

Chcem týmto vyjadriť veľkú vďaka personálu nášho hospicu: **Ďakujem vám z hĺbky srdca a som na vás hrdá.** Ďakujem vám, že máte otvorené srdcia a že slúžite zomierajúcim a ich rodinám i v čase, keď beriete na seba riziko nákazy smrtiacim vírusom. **Ďakujem vám, že zostávate ľuďmi...** láskavými ľuďmi, ktorí majú v srdci nie raz zmiešané pocity; áno, aj strach, ale že sa s ním nenechávajú premôcť, že vo vás víťazia dobrota a láska.

Áno, ako nedávno napísal jeden z príbuzných – sme jedno z najťažších pracovísk aj preto, že i keď by sme mohli nedovoliť návštevy, rozlúčky v období pandémie, mohli by sme sa rozhodnúť, že ich dovoľíme – bolo to na nás, boli to veľmi ťažké rozhodnutia, ale boli robené s láskou. ... A Pán nás ochraňoval. **Bez vás, milí členovia hospicového tímu, by sa to nedalo...**

1.9 TU sa o mňa starajú s LÁSKOU. Celebrity?

Na otázku rodín: Je lepší mobilný alebo lôžkový hospic? odpovedá klinická psychologička nášho hospicu – prof. PhDr. Mgr. Patricia Dobříková, PhD. et PhD.: „Neexistuje jediná správna odpoveď“. Napríklad pán Marián, 59-ročný muž v konečnom štádiu onkologického ochorenia, ktorého sme do lôžkového hospicu hospitalizovali 3. septembra 2018, by rád zostal doma, ale nedalo sa – jeho manželka v čase jeho prepustenia z nemocnice už sama začala onkologickú liečbu...

Rada si pána Mariána a jeho posolstvo pripomeniem s úctou i v tejto výročnej správe:

Pán Marián poprosil personál, aby mu zavolali riaditeľku. A tak som zišla k nemu na jednoposteľovú izbu s prístelkou. Dvere na izbe mal pootvorené, ticho som vošla a uvidela pred sebou muža, ktorému už takmer iba koža obopínala kosti, ležal v polohovacej posteli v polosedě, na krku mal zavedený centrálny venózný katéter, do ktorého mu sestry aplikovali náhradu stravy. Ale myseľ mal jasnú, oči bystré a nežné.

Hneď ako som vošla, vytušil, že prišla riaditeľka a natiahal smerom ku mne ruky na privítanie. A tak som jeho ruky „objala“ svojimi. Pozerali sme si do očí a on mi začal ďakovať za to, že sme ho sem prijali, že tu môže byť, a že už **keď si v prvý deň líhal na lôžko v našom hospici, zacítil úžasný pokoj... Veľmi mi ďakoval za ľudí, ktorí sa oňho starajú...** Hovoril mi: „Áno, i v Bratislave sa snažili, ale tu je to iné.“ Iné? Vynorila sa mi otázka, a tak som sa ho spýtala, ako to myslí, že „iné“... A on mi odpovedal: „**TU cítim, že sa o mňa starajú s láskou.**“ Bola som touto jeho krátkou a zároveň výstižnou odpoveďou hlboko dotknutá.

Pán Marián bol od svojho príchodu do hospicu pri plnom vedomí, jeho myseľ bola svieža. Až do konca. Uvedomoval si, že hodina jeho

prechodu do večnosti sa blíži. Chodievala som ho navštevovať každý deň do jeho útulnej izbičky v našom hospici. Každý raz sa z návštevy tešil. Zakaždým mi hneď, ako som pristúpila k jeho lôžku, objal ruky svojimi dlanami a s úsmevom povedal: „Aké máte opäť studené ruky...“ :) A ja som mu s úsmevom odpovedala: „Áno, tak to zväčša mávam...“ Uvedomila som si, aký je pre zomierajúcich dôležitý **dotyk**, chytenie za ruku, akýsi **pocit istoty, že pri nich niekto je, že nie sú sami...**

Bol to pomerne mladý pacient, a tak som si každý deň našla chvíľu a strávili sme spolu čas. Dal mi v týchto vzácných chvíľach nazrieť do toho, čo bolo tvárou v tvár smrti pre neho dôležité.

● **PRAVDIVOSŤ a ÚCTA:** Pán Marián išiel so svojimi otázkami každý deň ďalej a ďalej (prijímanie pravdy si sám „dávkoval“). Vždy, keď svoju otázku položil, čakal s pohľadom upretým do mojich očí, či budem hovoriť pravdu... Držal mi mocne ruky a v jeden deň mi hovoril: „*Pripravil som si do truhly čierny oblek a bielu košeľu...*“

A čakal, čo poviem. „*Čierna a biela – to je decentná kombinácia, páči sa mi; aj nás pochovajú v čiernom habite s bielymi doplnkami,*“ povedala som mu. Usmial sa a pokračoval. „*Mám to doma. To mi prinesú, keď to už príde?*“ Odpovedala som mu: „*Nie, nech vám to prinesú sem do skrine. Môže to tu spokojne byť, ako dlho bude treba.*“ A on pokojne povedal: „*Musím zavolať žene, aby mi to priniesla.*“ Chvíľku bolo ticho a potom sa odvážil na ďalšiu otázku, ku ktorej, myslím, smeroval od začiatku: „*A to KTO ma bude do toho obliekať?*“

A doslova visel na mojich perách, že čo poviem... Pohľadila som mu ruku a s jemným úsmevom, ktorý hladí, som mu odpovedala: „*Keď to príde, MY vás pekne oblečieme.*“ „*VY-YYYY?*“ „*Áno, MY.*“ Prišla by som každému vidieť ten šťastný úsmev na chudučkej tvári tohto zomierajúceho muža, úsmev, ktorý uspokojivá odpoveď na jeho tvár doslova vymaľovala. „*Vy ma budete obliekať,*“ niekoľkokrát šťastne opakoval. Uvedomila som si, **aké je pre zomierajúceho človeka dôležité,**

ako sa budú správať k jeho mŕtvemu telu. Vedel, že my k jeho telu pristupujeme s úctou, a bol si istý, že tak tomu bude i po smrti. A tak i bolo...

● **ODPUSTENIE:** V tých vzácných spoločných chvíľach (v hospici prežil zhruba dva týždne) sa so mnou pán Marián podelil o hlbokú radosť z viacerých odpustení (po rokoch). V pravde pozeral na vzťahy – aj na tie, ktoré boli bolestne narušené. Neváhal v tie dni zobrať telefón a prosiť o odpustenie. Keď mi o tom rozprával, z jeho očí žiarila ozajstná hlboká radosť, šťastie prameniace v odpustení.

● **ODPUSTENIE a LÁSKA:** Rozprával mi, ako prosil o odpustenie i svojich rodičov, ktorí ho prišli navštíviť. A že otec sa otočil, aby skryl slzy. Povedala som mu: „*Lúbi vás. Lúbia vás.*“ A on s hlbokým pokojným uspokojením povedal: „*Áno.*“

● **LÁSKAVÉ ZAOBCHÁDZANIE:** Pri každom z rozhovorov mi pán Marián ďakoval za ľudí, ktorí sa oňho starajú. Cítil, že sa oňho starajú s láskou. V jeden deň v súvislosti s tým povedal: „*To vy ste celebrity – o vás by sa malo písať, aby sa o vás svet dozvedel.*“ :) Usmiali sme sa obidvaja. :) „*Hm, hm...*“ zahmkala som a povedala: „*Nooo, to viete, my nie sme obyčajné celebrity, ;)* sme výnimočné, ;)

 a preto o nás vedia a môžu sa s nami stretnúť iba niektorí, taktiež výnimoční, ;) patríte medzi nich. :)“ Mocnejšie mi objal svojimi dlaňami moje ruky a boli sme tichučko. Pokojne. V mysli som zaletela k významu slova „celebrita“, ktorého základ je v latinskom celebrate – oslavovať. A v srdci rozkvitla tichá krátka modlitba vďaka za to, že môžeme zomierať júcim byť nablízku, že im môžeme zjavovať Božiu dobrotu, nehu a lásku a tak Boha oslavovať, byť „jeho celebrity“.

● **PLNENIE drobných PRIANÍ:** Keď som prišla na návštevu v piatok 14. 9. 2018, pán Marián mi povedal: „*Taaaak sa musím v mysli zapierať...*“ Prekvapilo ma to. Nevedela som, kam mieri... Spýtala som sa teda: „*Na čo myslíte?*“ Odpoveď ma prekvapila. :)

Povedal: „*Na rôzne jedlá, ktoré by som si dal...*“ :) „*Ale to sa nezapierajte, podťe, prejdeme si celý jedálniček na budúci týždeň a vyberiete si na každý deň z troch jedál – na čo budete mať najväčšiu chuť.*“ Nalistovala som v mobile jedálniček a začali sme. :) Ja som vždy prečítala, čo je v ponuke, a on si vybral, na čo má z nej chuť. Niekoľkokrát sa spýtal, či s tým nebude problém, ale keď som ho uspokojila, že žiaden problém, prítiažlivo sa tešil na najbližší týždeň a dobroty, ktoré si vybral. :)

● **UISTENIE:** V pondelok (deň pred jeho smrťou) som prišla opäť, ale až poobede, rozlúčiť sa – pretože v utorok, stredu, štvrtok som mala plánovanú pracovnú cestu. Dnes, keď mi objal ruky svojimi, povedal s úsmevom, že dnes mám ruky teplé. :) S úsmevom som povedala: „*Dnes áno.*“ A začala som hladiť jeho ruky, pretože tie dnes boli studené... Chvíľku sme sa rozprávali, prosil ma posunúť vankúšik, preplohouvať nohy... A potom sa odvážil povedať: „*Jedného sa bojím.*“ Jednou rukou som pohladila jeho a spýtala som sa so všetkou nehou, akú som v tej chvíli v srdci mala: „*Čoho sa bojíte?*“ Pozrel sa mi do očí a povedal: „*Že ako to bude pred koncom, bojím sa, že budem nejako vyvádzať.*“ Tíško som mu pozrela do očí a povedala som: „*Nebojte sa. Buďte si istý, že nech sa deje čokoľvek, budeme s vami až do momentu, keď spočiniete v Božom náručí, v náručí Boha, ktorý vás miluje.*“ Počúval tie slová s hlbokým pohnutím a uspokojením. Pokračovala som: „*Vidíte, že lieky na tíšenie bolesti vás robia spavejším, tak je, však?*“ Súhlasil. „*A možno to bude tak, že budete spavejší viac a viac a pomaly tichučko odídete.*“ Ešte raz som ho uistila: „*Nech to bude akokoľvek, budeme s vami. Nebojte sa.*“ Uspokojilo ho to. V ten deň sme sa lúčili na niekoľkokrát. „*Ak sa bude dať, počkajte ma, v piatok sa vrátim.*“ Odišla som. Počkať sa nedalo. Pán Marián na druhý deň odišiel – tichučko a rýchlo –, tak ako si prial.

Odpočinutie večné, daj mu, Pane. A svetlo večné nech mu svieti. Nech odpočíva v pokoji. Amen.

Zdroj: webové sídlo hospicu

1.10 VETERNÍKY – splnenie priania zomierajúceho baníkovi

Hospicový tím sa usiluje vrámci svojich možností a v spolupráci s rodinou pacienta **plniť posledné želania pacienta.**

Prinášam opis momentu, kedy sa nášmu tímu podarilo jedno z prianí zomierajúceho splniť:

Bola som na pracovnom stretnutí v Bratislave a všimla som si počas stretnutia, že mi volala sociálna sestra Monika z hospicu, a tak som jej po stretnutí zavolať späť. Monika mi povedala: Noemi, mohla by si v Bratislave kúpiť jednému pacientovi veterníky? Má na ne veľkú chuť... Pravdaže, povedala som.

Večer som sa vrátila do hospicu aj s dvoma chutne vyzerajúcimi veterníkmi. Službu konajúca sestra veterníky prevzala s tým, že keď sa pán Horník (priezvisko vymyslené) prebudí, že ho ponúkne. Vraj už vie, že mu ich kúpim. :)

Na druhý deň prišla za mnou Monika do kancelárie a povedala mi, že pán Horník by bol rád, keby k nemu prišla tá, ktorá mu kúpila tie veterníky. :)

Porozprávala mi viac o pánovi Horníkovi, baníkovi po päťdesiatke, o tom, že prišiel k nám s veľkými bolesťami typickými pre druh rakoviny, ktorej konečné štádium prežíval... to sa podarilo nášmu tímu zvládnuť, ale hovorila mi i o jeho vnútorných bolestiach, že nikto z rodiny za ním neprišiel, hoci rodinu informovala, že je u nás hospitalizovaný a že sa nachádza v konečnom štádiu onkologického ochorenia, nemá pred sebou veľa dní.

Povedala mi, že pán Horník už prvý veterník s veľkou chuťou zjedol (a aj vyvracal vzhľadom k ochoreniu, ktoré má), ale že sa pamätá iba na to, že zjedol veterník, že ešte jeden má a na vracanie ani nespomína.

Zišla som na prízemie, zaklopala som na izbu číslo 5 a vošla som. „Dobrý deň, pán Horník,“ pozdravila som s úsmevom. Predo mnou bol muž po päťdesiatke ležiaci na polohovacom

lôžku, muž s opálenou pokožkou, pokožkou, ktorá obopínala kosti. Bol vychudnutý, ale oči mal bystré. V jeho očiach som vyčítala otázku, že kto som? A tak som pristúpila k lôžku, chytila som jeho ruku do svojich dlaní a predstavila som sa: Volám sa sestra Noemi a to som ja, ktorá som vám kúpila veterníky. :) A v tej chvíli zažiarili v očiach pána Horníka priam žiarivé iskričky, z ktorých sa vykotúlali slzy... Bol to pre mňa veľmi silný moment – pán Horník s úsmevom a slzami v očiach teraz chytil moje obidve ruky do svojich slabých rúk a ťahal ma k sebe. Vycítila som, že ma túži obdarovať božkom vďaka, a keďže on sa už nevládal zdvihnúť, naklonila som k jeho tvári svoje líce a on ma pobožkal. Tíško opakoval – MNE kúpila RIADITELKA veterníky... Dakujem. Cítila som sa hlboko šťastne. ... ukázal mi na malú fotku svojich rodičov (ktorú zrejme celý život nosil pri sebe – bola ošúchaná) Ukazoval mi tú fotku so slzami v očiach (cítila som, že bez slov hovorí, že oni ho milovali) a hovoril mi o tom, že nikto z rodiny za ním neprišiel... cítil sa rodinou zabudnutý. Pomedzi to, čo hovoril, hladil mi ruky a opäť opakoval: MNE kúpila RIADITELKA veterníky... a slzy sa mu vždy zaleskli v očiach. Pán Horník zjedol na druhý deň s chuťou i druhý veterník, ktorý síce opäť vyvracal, ale to pre neho nebolo dôležité, dôležité preňho bolo to, že jeho najobľúbenejší koláč, veterník, MU kúpila RIADITELKA. Potom pán Horník upadol do agónie. Bola som ešte pri ňom; zdalo sa, že už nevníma a každý dych sa mi zdal ako posledný. Obdarovala som ho nežnými pohladeniami po hlave s túžbou, aby ich cítil v tejto chvíli ako pohladenia svojej mamy. A o pár dní v ovzduší domova, ktoré sme sa usilovali pre neho vytvoriť, zomrel.

Cítila som sa šťastne a ten pocit vo mne ostáva... šťastne z toho, že som mohla tomuto pomerne mladému mužovi splniť jeho posledné prianie, že som mu mohla dať pocítiť, že je dôležitý, milovaný, a že som mu mohla dať príležitosť odovzdať mu svoj božk vďaka prežiatený iskrou v očiach a zavlažený slzami.

Vždy v takejto chvíli moje srdce kvitne vďakou za to, že môžeme sprevádzať zomierajúcich, že môžeme tíšiť nielen ich fyzické bolesti ale i bolesti duše, že im môžeme dať pocítiť, že majú svoju hodnotu, že sú dôležití a hodní úcty a lásky.

Zdroj: webové sídlo hospicu

Viac príbehov a referencií nájdete tu:

2.

VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE

„Keby si každý človek povedal:
Môj prejav lásky nemôže zachrániť
ľudstvo, nikdy by na zemi nebola
nespravodlivosť ani mier,
ani dôstojnosť, ani šťastie.“

“

2. VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE

Hospic Milosrdných sestier (ďalej len „hospic“) v zmysle aktuálne platných stanov poskytuje osobám s chronickou, nevyliciteľnou a zároveň pokročilou a aktívne progredujúcou chorobou s časovo obmedzeným prežívaním **špecializovanú paliatívnu starostlivosť ústavnú** (od decembra 2005) aj **ambulantnú** (od júna 2020); integroval do nej aj **špecializované sociálne poradenstvo**, a taktiež **psychologickú a duchovnú starostlivosť**. Starostlivosťou zahŕňa aj rodinu a blízkych pacienta.

Prvých pacientov hospic začal prijímať **v decembri 2005**.

2.1 Základné údaje o organizácii

Názov: Hospic Milosrdných sestier
Sídlo: 911 01 Trenčín, Súvoz 739
IČO: 50 33 33 56
DIČ: 21 20 31 44 49
Právna forma: občianske združenie
Webové sídlo: www.hospictn.sk
www.facebook.com/hospic

2.2 Registrácia

Registroval: Ministerstvo vnútra SR
Registračné číslo: VVS/1-900/90-48766
Zapísaný v: Register mimovládnych neziskových organizácií

2.3 Štatutárny orgán

Riaditeľ: Mgr. Henrieta Žilková – sestra M. Noemi
Zástupca riaditeľa: Ľubomír Šarkózy
Zakladateľ: Milosrdné sestry sv. Vincenta – Satmárky so sídlom vo Vrčaku

2.4 Poskytovateľ starostlivosti

Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti (PZS)

Licencia na prevádzkovanie:
Trenčiansky samosprávny kraj
reg. č.: TSK/2020/00282-6

1) Hospic – lôžkový hospic

Identifikátor zdravotníckeho zariadenia:

63-50333356-A0001

Kód PZS: P24375620101 v odbore: ústavná hospicová starostlivosť

Zaradenie do siete PZS:

Ministerstvo zdravotníctva SR
dňa 20. 10. 2003
reg. číslo: 02368-2/2003-ORL

Kapacita: 24 lôžok na 1 a 2-posteľových izbách

Odborný zástupca:

lekár: MUDr. Jarmila Bunčáková
sestra: Mgr. Anna Burganová – sestra M. Gertrúda

2) Mobilný hospic

Identifikátor zdravotníckeho zariadenia:

63-50333356-A0002

Kód PZS: P24375630201 v odbore: domáca hospicová starostlivosť

Odborný zástupca:

lekár: MUDr. Jarmila Bunčáková

Poskytovateľ sociálnej starostlivosti (PSS)
Špecializované sociálne poradenstvo

Akreditácia: Ministerstva práce, so
ciálnych vecí a rodiny SR dňa
2. 1. 2019
reg. číslo: 5187/2019-M_OAK
a 27841/2021-M-OAK
platnosť do: 1/2027

Registrácia PSS:

Trenčiansky samosprávny kraj
dátum zápisu: 12. 7. 2019
reg. číslo: 310
forma: ambulantná a terénna
(§ 19 ods. 1 zákona č.
448/2008 Z. z.)

Odborný zástupca:

prof. PhDr. Mgr. Patricia Dob-
ríková, PhD. et PhD.

2.5 Kontaktné údaje

Prvý kontakt: telefón: 0901 909 011
e-mail: ziadosti@hospictn.sk

Spojovateľka: telefón: 032 7417 011
e-mail: info@hospictn.sk

2.6 Bankové spojenie

Základný účet hospicu:

IBAN: SK47 1100 0000 0029 4002 5426

2.7 Partner verejného sektora

Register partnerov verejného sektora –

www.rpvs.gov.sk/rpvs

Dátum zápisu: 25. 5. 2027

Číslo vložky: 12545

2.8 Certifikát kvality PQM ISO 9001

Hospic zaviedol, udržiava a neustále zlepšuje
systémy manažérstva kvality podľa normy
ISO 9001: 2015 / STN EN ISO 9001: 2016.

Číslo certifikátu: Q285520

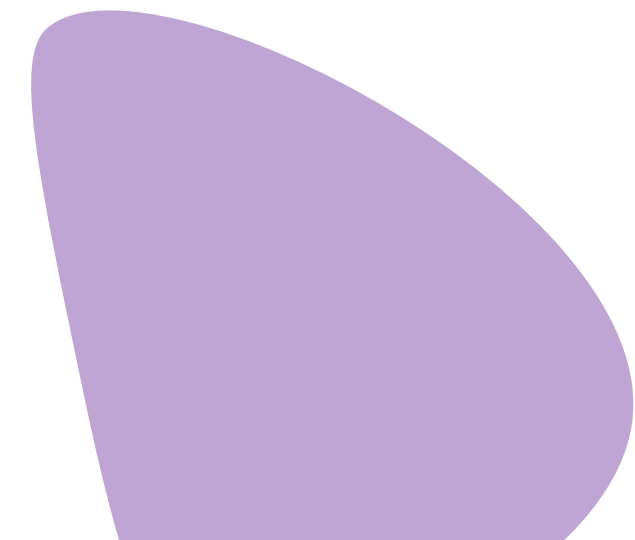
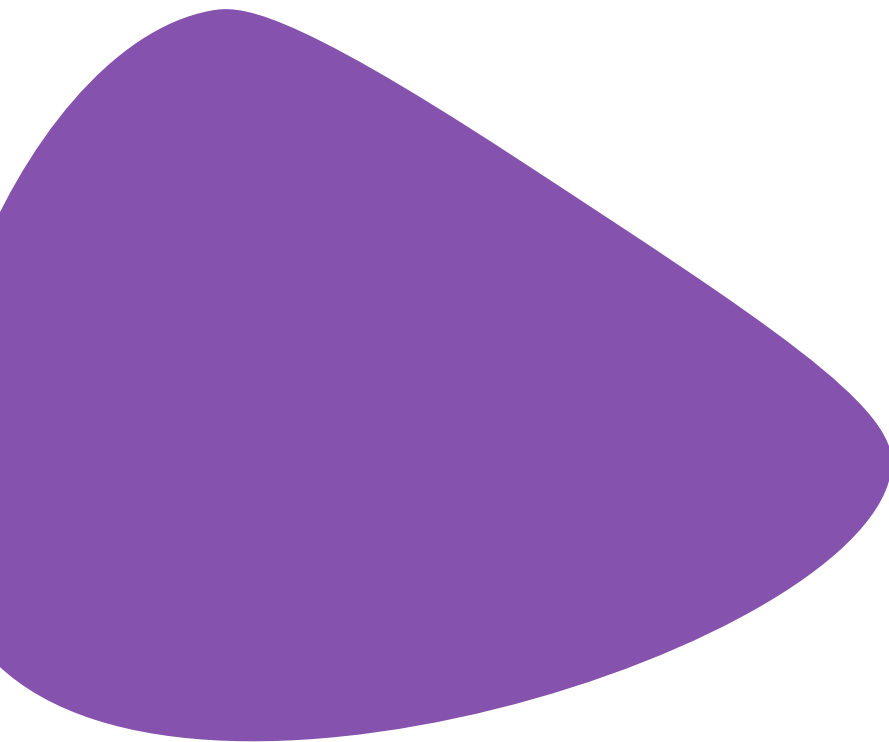
Platnosť: do 20. 4. 2023

V marci 2021 úspešne prebehol v hospici
kontrolný audit, ktorý preukázal, že systém
manažérstva v hospici spĺňa požiadavky
normy.

3. EXISTENCIA HOSPICU – ODPOVEĎ NA VOLANIE DOBY

“

„Láska môže aj
neprekonateľné ťažkosti
premeniť na dobrovoľné
znášanie a na obetavosť.“

— *Vincent de Paul*

3.1 Prečo hospic vznikol?

Počet nevyliciteľných onkologických ochorení stúpa

Hospic vznikol ako **odpoveď na potreby rodín**, v ktorých niektorý z členov má nevyliciteľné zväčša nádorové ochorenie a aktívna liečba (napr. chemoterapia) nebola úspešná.

Hovorkyňa Ministerstva zdravotníctva Zuzana Eliášová v máji 2020 pri príležitosti európskeho týždňa boja proti rakovine povedala: „Ako vo svete, tak aj u nás na Slovensku **majú onkologické ochorenia tendenciu stúpať**. Odhad novodiagnostikovaných prípadov do konca roka 2020 bol cez 40-tisíc.“

Podľa Národného onkologického registra boli v roku 2020 **nádorové ochorenia u nás druhou najčastejšou príčinou úmrtia** (zomrelo na ne 13 805 Slovákov). S nárastom počtu onkologických ochorení narastá i počet tých, ktorých liečba nebola úspešná a pacient predčasne zomiera.

VIAC ŽIVOTA do posledných DNÍ

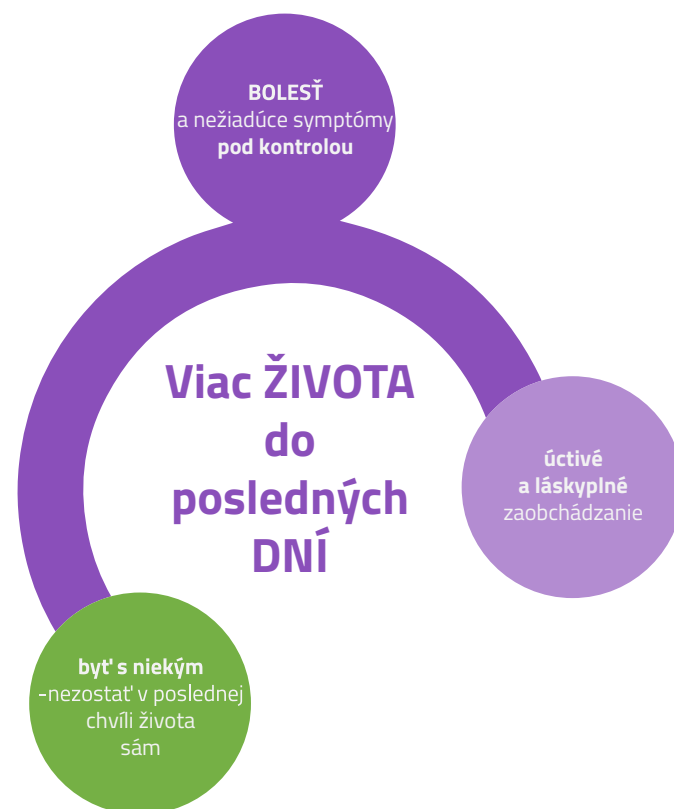
V mnohých rodinách na Slovensku je niektorý člen rodiny (otec, mama, dieťa či starí rodičia) onkologicky chorý a veľa rodín sa ocitá v situácii, že **aktívna liečba onkologického ochorenia bola neúspešná a ich drahému zostáva do konca života pár mesiacov, týždňov či dní**.

Rodina však veľmi túži vniest svojmu drahému do jeho posledných mesiacov, týždňov či dní čo najviac ŽIVOTA.

Čo to znamená: VIAC ŽIVOTA do DNÍ

Nevyliečiteľne chorý človek a aj rodina, ktorá ho miluje, si praje pre jeho posledné obdobie života, aby:

- netrpel neznesiteľnou bolesťou;
- bolo s ním zaobchádzané s **úctou** a postarané s **láskyplnou pozornosťou**;
- a aby **nezostal** v poslednej chvíli života **opustený**, sám.

Hospic – pomocná ruka chorému a tým, ktorí ho majú radi

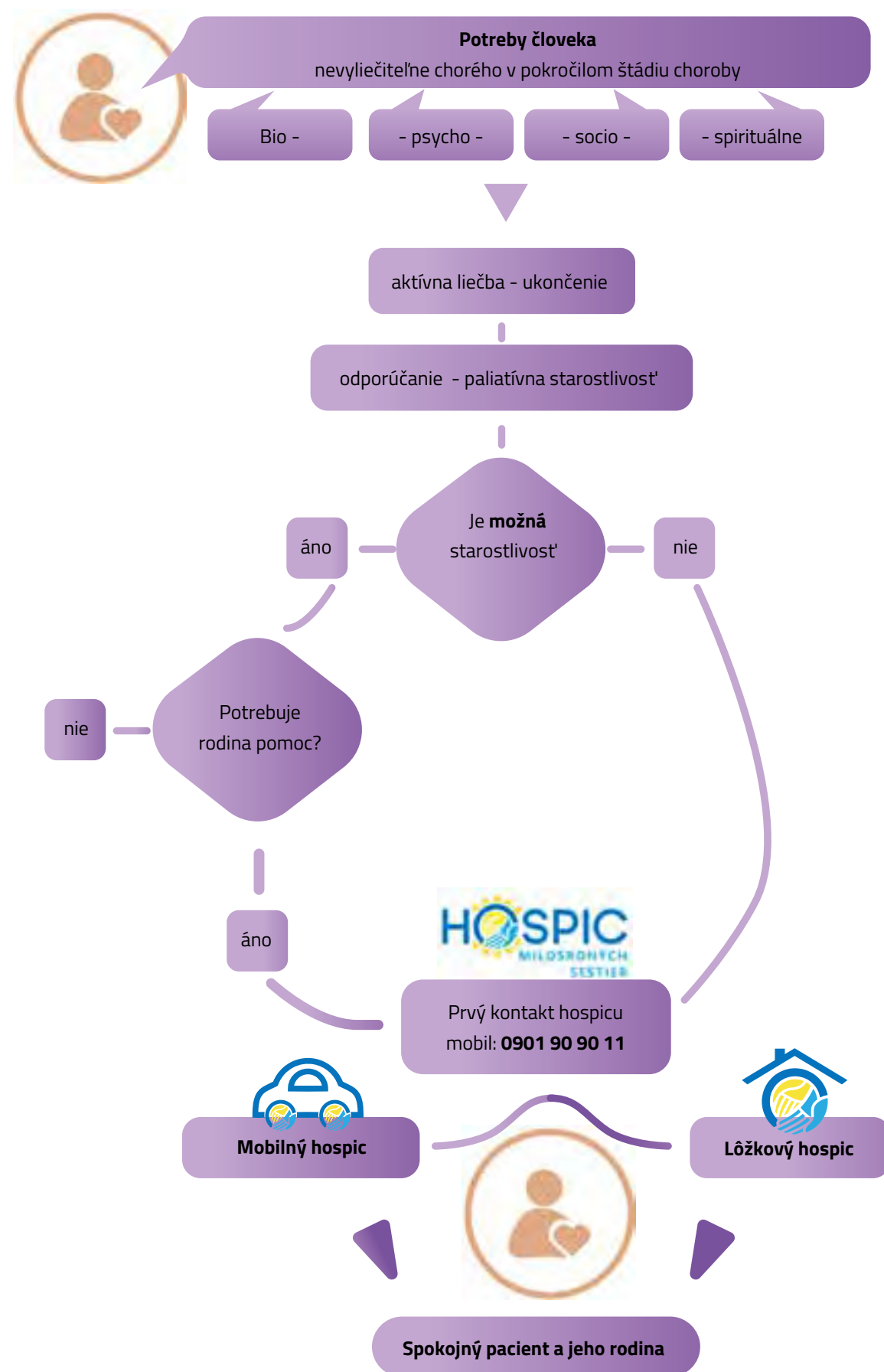
Rodina nevyliciteľne chorého sa cíti nie raz **bezradná, až zúfalá**... Po namáhavej liečbe lekári v nemocnici konštatujú, že **aktívna liečba bola neúspešná**, je ukončená. Pacienta z nemocnice prepustia, prípadne je ďalší pobyt v nemocnici pre pacienta zaťažujúci, pretože podstupuje rôzne zákroky, ktoré mu život nepredlžia, iba robia ťažším a bolestivejším čas, ktorý mu zostáva. V takej chvíli **podáva pomocnú ruku hospic**.

3.2 Čo hospic ponúka?

Hospic zahŕňa starostlivosťou človeka, ktorý sa nachádza na konci svojho života, a tiež tých, ktorí tohto človeka milujú. Starostlivosť hospic poskytuje **v jeho domácom prostredí** (mobilný hospic – ambulantná zdravotná starostlivosť) alebo **v zdravotníckom zariadení** (lôžkový hospic – ústavná zdravotná starostlivosť).

3.3 Cesta pacienta

3.4 Mobilný alebo lôžkový hospic?

„Lôžkový a mobilný hospic — to sú ako dve časti pľúc v hospicovej starostlivosti.“ Jana Sieberová

„ZA“ mobilný hospic

Výskumné štúdie a prieskumy v populácii ukazujú, že väčšina ľudí si praje zomrieť doma. Domáci - mobilný hospic má veľkú výhodu v tom, že **chorý človek je v prostredí, ktoré pozná, a je obklopený ľuďmi, ktorých má rád a ktorí majú radi jeho**. Prax ukazuje, že oveľa viac chodia chorého človeka navštevovať jeho kamaráti, kolegovia, susedia vtedy, ak je v domácom prostredí. Odborný tím mobilného hospicu (lekár, zdravotné sestry, sociálny pracovník, psychológ a duchovný) pomáha rodine postarať sa o chorého človeka doma. Do rodiny prichádzajú minimálne jedenkrát za týždeň, podľa potreby aj častejšie, a sú rodine pripravení poradiť telefonicky 24 hodín – 7 dní v týždni.

„ZA“ lôžkový hospic

Áno, **najlepšie by** bolo pre nevyliciteľne chorého v pokročilom štádiu choroby prežívať **vzácný čas doma**, v rodine – v kruhu svojich najdrahších. Avšak nie vždy sa to dá, nie vždy sa rodina pri najlepšej vôli dokáže o chorého postarať doma.

Členovia rodiny chorého môžu z opodstatnených dôvodov nezvládať **24-hodinovú starostlivosť v domácom prostredí** (či už fyzicky, psychicky, či ekonomicky – musia chodiť do zamestnania, aby dokázali užiť zvyšok rodiny).

V takom prípade je čas zveriť chorého človeka starostlivosti lôžkového hospicu, ktorý tvorí pre pacientov prostredie, ktoré dýcha domovom. Odborný tím lôžkového hospicu sa o chorého postará a členovia rodiny môžu tráviť s chorým toľko času, koľko budú chcieť – hospic ponúka nepretržité návštevné hodiny a možnosť ubytovania sa pri pacientovi alebo v podkrovi hospicu.

Je lepší mobilný alebo lôžkový hospic?

Klinický psychológ hospicu – prof. PhDr. Mgr. Patricia Dobríková, PhD. et PhD, na otázku rodín: Je lepší mobilný alebo lôžkový hospic? odpovedá: „Neexistuje jediná správna odpoveď“:

Je lepší mobilný alebo lôžkový hospic?

*Otázka, na ktorú **neexistuje jediná správna odpoveď**, pretože výhody a nevýhody závisia od toho, ktorého pacienta od tej-ktorej rodiny—od ich možností, v mnohých oblastiach. Či už fyzickej – dvíhať a polohovať pacienta a zamedziť tak tvorbe dekubitov, psychologickéj – mať niekoho ďalšieho z rodiny, s kým sa dá v starostlivosti o neho prestriedať, ekonomickej – vedieť dôstojne prežiť bez extrémneho pracovného nasadenia, environmentálnej – mať adekvátne prostredie pre život a mnohých ďalších.*

*Ak je možnosť starostlivosti o človeka v konečnom štádiu ochorenia **v domácom prostredí**, tak je **ideálne prizvať si na pomoc mobilný hospic**. Lekár, sestra, sociálny pracovník, prípadne psychológ alebo duchovný prichádzajú priamo do domácnosti pacienta a tam mu nastavujú medicínsku liečbu, ošetrovateľskú starostlivosť, poradenstvo, prípadne ďalšiu starostlivosť, ak je to potrebné. Mobilný hospic zabezpečuje v domácom prostredí aj odborné výkony, ako je napríklad ošetrovanie dekubitov, aplikáciu infúznej terapie, kyslíkovú terapiu a podobne. Samozrejme, pobyt v prostredí, ktoré pacient pozná a kde má zázemie a príbuzných, je pre neho veľmi prospešné. Na druhej strane, niekedy rodinní príslušníci nemajú možnosť postarať sa o blízkeho doma....*

*Rozhodnutie umiestniť blízkeho do lôžkového hospicu je pre rodinu veľmi náročné a často sa príbuzní nerozhodujú slobodne, ale pod nátlakom. Pod nenápadným nátlakom okolia a kultúrno-historických vplyvov. **Je naozaj VŽDY lepšie mať blízkeho doma?** Bude znamenať jeho umiestnenie do hospicu, že som zlý syn, zlá dcéra? Určite nie!!! Sú situácie, keď sa rodina naozaj nemôže o ťažko chorého človeka starať doma, a vtedy je pre **VŠETKÝCH** lepšie, ak je umiestnený do hospicu, ktorý ponúka mnoho benefitov, či už pre samotného pacienta (komplexná medicínska, ošetrovateľská, sociálna,*

psychologická i spirituálna starostlivosť), ale aj pre jeho rodinných príslušníkov, ktorí majú 24- hodinovú možnosť návštev a hospicový tím je pripravený pomáhať.

Podmienky začatia starostlivosti v hospici

3.5 Spiritualita – zjavovať Božiu nehu

V Politike kvality hospicu je zakotvené, že víziou interdisciplinárneho tímu hospicu je **byť nástrojom, cez ktorý pacienti pocítia Božiu nehu**.

Kaplnka sv. Jozefa a zasvätenie hospicu

Hospic Milosrdných sestier je zasvätený

svätému Jozefovi, patrónovi dobrej smrti. Tomuto svätcovi je taktiež zasvätená hospicová adoračná kaplnka – Kaplnka svätého Jozefa.

Svätý Augustín raz napísal: „**Nemilujeme, ak nie sme najprv milovaní.**“ Áno, ak majú členovia hospicového tímu byť nástrojom, cez ktorý pacienti pocítia Božiu nehu, musia ju od Boha čerpať, prijímať.

A **Kaplnka sv. Jozefa**, nachádzajúca sa v podkroví hospicu, je tým miestom, kde každý môže nechať na sebe spočívať milujúci Boží pohľad, môže sa schúliť v nežnom objatí Boha a načerpať silu...

Iba ten môže byť nástrojom, cez ktorého prúdi Božia neha, dobrota a láska, kto ich sám od Boha prijíma.

Adoračná Kaplnka sv. Jozefa je prístupná na tichú modlitbu nielen pre členov hospicového tímu, ale aj pre príbuzných a návštevníkov hospicu.

Svätý Jozef je muž, ktorý vie sprevádzať v tichosti a je mužom snov.

Svätý Otec František

Mozaika sv. Jozefa v hospicovej kaplnke

Centrálneym monumentom priestorov kaplnky je **mozaika svätého Jozefa**, patróna dobrej smrti a hlavného patróna hospicu, ktorej autorkou je sestra M. Rudolfa Balážecová. Vytvorila ju v roku 2005.

Príhovor autorky mozaiky v adoračnej kaplnke — sestry M. Rudolffy Balážecovej:

Prečo svätý Jozef?

Svätý Jozef, ženích Panny Márie a pestún Pána Ježiša, sa najčastejšie vyobrazuje, ako stojí pri Ježišovi v jaslách spolu s Pannou Máriou; s malým Ježišom v náručí a s ľaliou v ruke; s Ježišom pri svojej práci a niekedy ho môžeme nájsť ako umierajúceho v Ježišovom náručí. Tradícia hovorí, že Jozef tichučko zaspal v Ježišovom náručí, a preto je svätý Jozef patrónom dobrej smrti. Preto je aj táto kaplnka zasvätená práve svätému Jozefovi.

Mozaika

Mozaika je vytvorená z rôznofarebných kúsčkov obkladového materiálu. Nesie podobu svätého Jozefa, kľačiaceho pred Sviatosťou oltárnou, ako kedysi v Betleheme pri jaslách. Jeho postoj prezrádza niečo z jeho života, ktorý bol isto naplno aktívny, no čo je dôležitejšie, bol plný Boha. Kľačí, adoruje Krista, Ježiša, ktorý je ukrytý v Bohostánku. Tichučko sa skláňa pred svojim Pánom a dáva mu svoje prázdne ruky, svoje otvorené srdce.

Celá postava je vkomponovaná do akéhosi kruhu, či špirály prevažne modrej farby, čo predstavuje jeho život modlitby. Hnedá, zemitá farba v spodnej časti mozaiky poukazuje na to, že Jozef bol človek, ktorý žil reálne na zemi život, ktorý prináša i bolesť, strach, ale i radosť a nádej, čo sa odzrkadľuje v hornej časti. Keď sa lepšie zahľadíme, nájdeme tam ľaliu, symbol čistoty.

Mária

Jej konkrétnu podobu tu nenájdeme, no predsa nemôže chýbať tam, kde ide o jej Syna. Zahľadme sa na pozadie Bohostánku, jeho farbu a špirálovitý tvar ukončený hviezdou nad hlavou svätého Jozefa. Objavíme tak

skrytý, no zároveň žiarivý (hviezda) obraz Márie. Ježiš sa nachádza v jej lone a celú ju preniká. Robí ju čistou, pokornou, tichou a sústredenou. Tieto Máriine čnosti môžeme právom pripísať i svätému Jozefovi a na mozaike ich môžeme nájsť v podobe štyroch malých zrkadielok smerujúcich od Krista k Jozefovi.

Pod'akovanie

Na záver sa chcem poďakovať. Na prvom mieste Bohu, ktorý je pôvodcom všetkého a ktorý si ma zamiloval skôr, ako som uzrela svetlo sveta. Nech on sám doplní to, čo nebolo v mojich silách. Moja veľká vďaka patrí práve svätému Jozefovi, ktorý mi tak hmatateľne pomáhal. Až teraz viem, čo je to pomoc a príhovor svätých. Vďaka tejto práci som si ho obľúbila tak, že nič nekonám bez prosby o jeho príhovor. Ďakujem svojim spolusestrám i všetkým, ktorí mi pomáhali či modlitbou, alebo konkrétnou pomocou.

Mimoriadny Rok svätého Jozefa

Pápež František vyhlásil mimoriadny Rok sv. Jozefa. Urobil tak dňa 8. decembra 2020 apoštolským listom *Patris corde*, v ktorom svätého Jozefa opisuje i ako **nežného a láskavého**.

V ňom „Ježiš videl nežnosť Boha“, tú, ktorá

nám dáva akceptovať našu slabosť, prostredníctvom ktorej sa zväčša uskutočňujú Božie plány. Boh nás totiž „neodsudzuje, ale prijíma nás, objíma, podopiera nás a odpúšťa nám“ (*Patris corde* 2).

Apoštolský list ďalej ukazuje „**kreatívnu odvahu**“ svätého Jozefa, ktorý „**vie premeniť problém na príležitosť**“ tým, že vždy dáva na prvé miesto dôveru v Božiu prozreteľnosť“ (5).

Počas mimoriadneho Roku sv. Jozefa (8. 12. 2020 – 8. 12. 2021) sa udeľujú za bežných podmienok **úplné odpustky aj tým, ktorí podľa príkladu sv. Jozefa vykonajú telesný alebo duchovný skutok milosrdenstva**.

4. PREHĽAD ČINNOSTI HOSPICU – ROK 2021

“

**STAČÍ BYŤ LÁSKAVÝM ČLOVEKOM,
ktorý odloží nabok svoje
starosti a naliehavé potreby,
aby venoval pozornosť,
aby daroval úsmev, aby povedal
slovo povzbudenia, vytvoril priestor
na vypočutie uprostred
toľkej ľahostajnosti.**

pápež František – Fratelli tutti 224

4.1 Starostlivosť o PACIENTOV

Hospic Milosrdných sestier poskytuje osobám s chronickou, nevyliečiteľnou a zároveň pokročilou a aktívne progredujúcou chorobou s časovo obmedzeným prežívaním **špecializovanú paliatívnu starostlivosť** ústavnú (od decembra 2005) aj **ambulantnú** (od júna 2020), integroval do nej aj **špecializované sociálne poradenstvo** a taktiež **psychologickú a duchovnú starostlivosť**. Starostlivosťou zahŕňa aj rodinu a blízkych pacienta.

Špecializovanú paliatívnu starostlivosť poskytol hospic v priebehu času prostredníctvom:

- **lôžkového hospicu** od decembra 2005: **2 116 pacientom**
 - z toho v roku 2021: 272 pacientom
- **mobilného hospicu** od júna 2020: **77 pacientom**
 - z toho v roku 2021: 54 pacientom

V roku 2021 poskytol zároveň klientom hospicu aj **4 420 hodín špecializovaného sociálneho poradenstva**.

Ako to bolo počas pandémie Covid-19?

Rok 2021 tak, ako i rok 2020 – roky pandémie Covid-19 boli náročné. Hľadali sme spôsoby, ako múdro spojiť čo najbezpečnejšie prostredie pre hospicový tím a hospitalizovaných pacientov a zároveň byť vernými vízií hospicu, ktorá v sebe zahŕňa i umožnenie blízkosti pacienta a jeho rodiny v čase, ktorý mu zostáva.

Zákaz návštev

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v snahe predchádzať vzniku a šíreniu prenosného ochorenia Covid-19 nariadili pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, ktorí poskytujú ústavnú zdravotnú starostlivosť, zabezpečiť **zákaz návštev na všetkých lôžkových oddeleniach od 7. 3. 2020**. Týkalo sa to aj hospicu...

Od **polovice mája 2020 bola udelená výnimka zo zákazu návštev** pre pacientov v terminálnom štádiu ochorenia.

Rodiny, ktoré dlhý čas neboli so svojimi blízkymi počas ich hospitalizácie v nemocnici kvôli zákazu návštev, veľmi ocenili možnosť stretnúť sa v hospici a rozlúčiť sa.

Príbeh onkologického pacienta Róberta, ktorý v hospici prežil 8 posledných dní a jeho rodiny hovorí za všetkých (viď. časť 1.4 Výročnej správy).

Každého z členov hospicového tímu, slúžiacich i v čase, keď v hospici bolo prítomné ochorenie Covid-19, si riaditeľka hospicu váži ako **hrdinu. Vďaka všetkým, ktorí vytrvali a zostali dodnes vnášať VIAC ŽIVOTA** do posledných dní nevyliečiteľne chorých.

„Největší hodnotou v hospicích není movitý a nemovitý majetek, ale lidský potenciál, především personál v přímé péči. Ide o službu, kterou nemůže vykonávat každý. Jakkoliv je odbornost nutná, sama o sobě nestačí. Osobnostní předpoklady, správná motivace, lidská zralost včetně vyrovnání se s vlastní smrtelností jsou pro práci u umírajících nezbytnou podmínkou.“

MUDr. Marie Svatošová
zakladatelka a velká osobnost české hospicové péče, lékařka, spisovatelka a publicistka

Lôžkový hospic

Od decembra 2005 do konca roku 2021 bolo **do lôžkového hospicu prijatých spolu**

2 116 pacientov, z toho 1 908 pacientov odišlo do večnosti

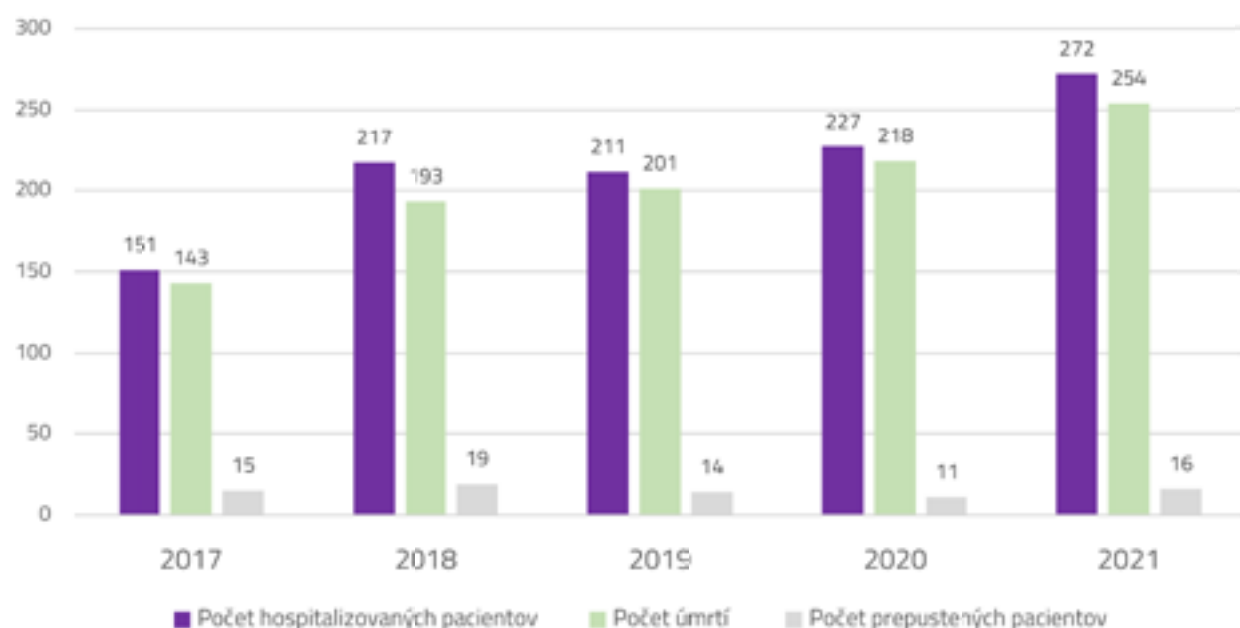
a 189 pacientov bolo prepustených v zlepšenom a stabilizovanom stave späť do domáceho prostredia alebo do sociálneho zariadenia; ostatní boli na prelome roku 2021/2022 na oddelení (19).

V roku 2021 sme spolu prijali (hospitalizovali) 272 pacientov (o 45 viac oproti minulému roku), z ktorých 254 sme sprevádzali umieraním a odprevadili do večnosti a 16 pacientov sa v stabilizovanom stave vrátilo do domáceho prostredia.

Hospicový tím sa usiluje vytvárať pre pacientov a ich blízkych v lôžkovom hospici domov, kde bude každý zomierajúci čo najmenej trpieť a zažije prijatie a láskavú starostlivosť.

Vývoj počtov hospitalizácií a ich ukončení (úmrtie, prepustenie)

	Roky 2005 – 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Celkom do r. 2021
Počet hospitalizovaných pacientov	1 038	151	217	211	227	272	2 116
Počet úmrtí – prechod do večnosti	899	143	193	201	218	254	1 908
Počet prepustených pacientov	114	15	19	14	11	16	189

Medián dĺžky hospitalizácie

V priebehu roku 2021 medián dĺžky hospitalizácie pacientov v terminálnom štádiu ochorenia bol **7,5 kalendárnych dní** (v roku 2020 to bolo 9 dní).

Primárne – pacienti s onkologickou diagnózou

Podľa Národného onkologického registra boli v roku 2020 **nádorové ochorenia u nás druhou najčastejšou príčinou úmrtia** (zomrelo na ne 13 805 Slovákov). S nárastom počtu onkologických ochorení narastá i počet tých, ktorých liečba nebola úspešná, a pacient predčasne zomiera.

Táto správa sa v roku 2021 opäť potvrdila aj v našom hospici. V priebehu roka **89 % hospitalizovaných pacientov nášho hospicu bolo v konečnom štádiu onkologického ochorenia** a z nich všetci mali v liečbe **silné opioidy** a potrebovali **paliatívnu sedatívnu liečbu**.

Priemerná obložnosť

Z celkovej kapacity 24 hospicových lôžok bolo v roku 2021 využitých **80 %** (priemerná mesačná obložnosť bola 19,13). Pokles priemernej ročnej obložnosti o 10 % má svoj pôvod v pandémii Covid-19. Vzhľadom na to, že sme pri prijatí pacienta požadovali negatívny výsledok PCR testu na Covid-19, mnohí z tých, ktorých prijmy boli naplánované, sa prijatia do hospicu už nedožili.

Mobilný hospic

Prvý výjazd tímu mobilného hospicu

V krásne utorkové ráno **2. júna 2020** mal tím nášho mobilného hospicu svoj prvý výjazd. Popri starostlivosti o pacientov v lôžkovom hospici sme začali pomáhať ľuďom aj v ich domácom prostredí. Srdečne sme ich vypravovali na prvú cestu prinášania Božej dobroty, lásky a nehy do rodiny pacienta.

O koľkých pacientov sme sa postarali v domácom prostredí?

	½ roka 2020	Rok 2021	Celkom
Počet pacientov prijatých do starostlivosti	23	54	77
Počet dní starostlivosti	535	1 144	1 679
Počet návštev	171	333	504

Dojazdnosť 30 km

Tím mobilného hospicu prijíma do starostlivosti pacientov, ktorí bývajú nie viac ako 30 km od kamenného hospicu (dojazdnosť). V roku 2021 bolo **z trenčianskeho okresu 80% pacientov** mobilného hospicu a zvyšok z iných susedných okresov. Počet najazdených kilometrov auta mobilného hospicu stúpol o viac ako **15 000 km** vďaka **333 návštevám** v domácom prostredí pacienta.

Špecializované sociálne poradenstvo

Do poskytovania špecializovanej paliatívnej starostlivosti o pacienta v hospici hospic integroval **od 1. 1. 2020** aj poskytovanie **špecializovaného sociálneho poradenstva** ambulantnou a terénnou formou.

Cieľové skupiny

V súlade s akreditáciou MPSVaR SR na túto odbornú činnosť poskytoval hospic aj v roku 2021 špecializované sociálne poradenstvo týmito cieľovými skupinám:

- **osobám s onkologickým alebo iným ochorením v terminálnom štádiu a ich príbuzným** v dospelom, prípadne i v detstvom veku;
- **rodinám s nevyliciteľne chorou osobou v poslednom štádiu** onkologického alebo iného závažného ochorenia v ich domácom prostredí;
- **rodinám, ktoré stratili príbuzného** v dôsledku onkologického alebo iného závažného ochorenia.

Ciele odbornej činnosti

Hlavným cieľom špecializovaného sociálneho poradenstva v hospici je

- mobilizovanie vnútorného potenciálu cieľových skupín s dôrazom na prekonanie nepriaznivej sociálnej situácie rodiny, ktorá vznikla v dôsledku nevyliciteľného ochorenia jej člena.

Ďalším cieľom je

- poskytovanie konkrétnej odbornej pomoci klientom s upriamením pozornosti na zvládnutie psycho-sociálneho hľadiska nevyliciteľného ochorenia v poslednom štádiu,
- ako aj optimalizovanie života každého jednotlivca v rodinnom systéme tak, aby spolu ako rodina dokázali zvládnuť náročné situácie v období pred umieraním osoby, počas jej umierania a v období trúchlenia po jej úmrtí.

Poskytnuté hodiny

V roku 2021 hospic poskytol **4 420 hodín** špecializovaného sociálneho poradenstva.

Služba sociálnych poradcov a psychológa bola v období pandémie Covid-19 neoceňiteľná – **zabezpečovali predovšetkým vzácny kontakt medzi pacientom a rodinou mnohými kanálmi** – osobné návštevy za prísnych bezpečnostných opatrení, telefonovanie, videohovory, čítanie e-mailov a nie raz boli i tou rukou, ktorá držala v čase zomierania, keď blízky napríklad kvôli karanténe nemohol k nám prísť, aby sprevádzal svojho drahého zomierajúceho.

„Šťastná rodina je ten najkrajší Boží dar. Podobá sa naladenej lýtke — každá struna vydáva iný tón, a predsa spolu vytvárajú krásnu harmóniu.“
(Božena Němcová)

Veľmi nás potešilo, že ste mu prečítali mail od nás a umožnili mu telefonovať!...

Dcéra našej pacientky Eva H. nám napísala:

Dobrý deň, chcela by som vám touto cestou poďakovať za obetavosť, pochopenie a pokoru, s ktorou sa staráte o môjho otca.

Veľmi nás potešilo, že ste mu prečítali mail od nás, a ešte viac, že ste mu umožnili telefonovať. Veľmi celú rodinu upokojilo a potešilo, že sa má dobre a je veľmi spokojný so starostlivosťou, ktorú mu poskytujete. Keďže sme sa o neho starali doma, vieme, že to s ním nie je ľahké; poskytovanie starostlivosti bolo nad naše sily. V telefóne bolo počuť, že je v rámci možností šťastný a zmierený so situáciou aj s Bohom.

Chýbame si navzájom, ale so situáciou, ktorá teraz, je nič nenarobíme.

Ďakujeme, že ste nám dali možnosť umiestniť otca do dôstojného prostredia, kde dbáte, aby sa mal dobre aj po psychickej aj spirituálnej stránke, bez zbytočného utrpenia a za zachovania si dôstojnosti. Vaše srdcia sú veľké a plné nezištnej lásky a pomoci blížnemu.

Tak ako sú naši drahí drahí nám, tak sú rovnako aj vám. U vás nájdete lásku a starostlivosť rovnako ako doma.

Ako vám písala jedna pani, o ktorého syna ste sa jej starali, aj my máme pocit, že ste našou rodinou. Všetci, sestry, lekári... nestretla som sa ani s jedným neústretným človekom, všetkých nás upokojuje vedomie, do akých dobrých rúk sa otec dostal. To sa dá iba vtedy, keď ľudia, ktorí robia svoju prácu, tú prácu naozaj milujú. Budem rada, ak otcovi opäť vyriadiť pozdravy od celej rodiny a prečítate mu vo vhodnej chvíli, ak sa bude dať, týchto pár riadkov (....) Ďakujem za všetko. Eva H., dcéra

Nazrite' cez video do atmosféry lôžkového hospicu

V decembri 2018 hospic aktualizoval v časti o ekonomike **video „Aj vďaka vám môžeme pomáhať“**, ktoré vytvorila kameramanka s. Iva Kušíková, SSpS. Vo videu hospic **pútavým vizuálnym spôsobom pootvára dvere do lôžkového hospicu** aj pre tých, ktorí majú strach reálne tam vstúpiť. Cez video sa hospic pokúša dať verejnosti informáciu o tom, komu slúži a čo je cieľom hospicovej starostlivosti, pokúša sa odbúrať strach rodín, ktoré by radi pacienta umiestnili v hospici, ale majú obavu a strach. Video má taktiež za cieľ prelomiť obavy potenciálnych členov hospicového tímu zo služby v hospici a v neposlednom rade chce video odpovedať na otázky verejnosti v súvislosti s hospodárením – „Kolko to stojí?“ a „Z čoho to platia?“.

Okrem tohto videa bolo v roku 2018 zverejnené aj video: **Canisterapia v liečbe bolesti pacientov hospicu** a tiež video: **Interdisciplinárny hospicový tím – pracovné stretnutie**. Videá možno nájsť tu: www.hospicn.sk/video

Canisterapia – uvoľnenie kŕčov, nahromadených emócií i pomoc v liečbe bolesti

Hospic v liečbe bolesti pacientov aplikuje taktiež canisterapiu, keďže sa tento nadštandardný typ služby darí finančne vykryť z projektov. Žiaľ, v roku 2021 sme canisterapiu kvôli pandémie realizovali v minimálnom rozsahu.

Canisterapia je podporný terapeutický prístup, ktorý využíva pozitívny vplyv psa a kontakt s ním na zdravie človeka. Boli sme neraz svedkami, ako prítomnosť psa zlepšila náladu našich pacientov. Rozžiari iskričky v očiach a poskytne priestor na spomienky. Počas maznania a škrabkania psa vníma pacient sám seba ako starostlivého opatrovateľa a nie ako prijímateľa starostlivosti.

Tento prístup je unikátny svojou jednoduchosťou a efektivitou. **Kontakt človeka a psa** je sprevádzaný vyplavovaním hormónov (beta-endorfíny, prolaktín, dopamín, oxytocín, beta-fenyletylamín – hormón zamilovanosti), ktoré navodzujú **zážitok psychickej pohody**. Rovnako znižuje hladiny stresového hormónu kortizolu, čím pomáha pri zvládaní stresujúcich a ohrozujúcich situácií.

Vplyv canisterapie na vnímanie bolesti bol dokázaný aj výskumne. Skupina pacientov, ktorá mala v liečbe zahrnutú aj canisterapiu, mala o 50 % nižšiu spotrebu liekov proti bolesti.

Puto človeka a psa je veľmi staré, no stále veľmi prínosné. Viac o canisterapii v hospici, vrátane videa z jej aplikácie v praxi, možno vidieť v novom videu:

www.hospicn.sk/canisterapia.

Dotyková hipoterapia

Hipoterapia, ako jedna z metód animoterapie, využíva pri liečbe koňa, ide o fyzioterapeutickú metódu, ktorá využíva ako pomôcku špeciálne pripraveného terapeutického koňa. V oblasti paliatívnej starostlivosti, taktiež ako pri canisterapii, ide o využitie pozitívneho vplyvu koňa a kontakt s ním pre zvýšenie kvality života človeka. **Dotyková hipoterapia** pomáha chorým predovšetkým po psychickej stránke.

Náš hospic sa inšpiroval projektom realizovaným v susednej Českej republike, v ktorom bola na oddelení paliatívnej starostlivosti

Nemocnice Milosrdných sester sv. Karla Boro-
mejského v Praze realizovaná dotyková
hipoterapia pre pacientov. **V auguste 2021**
sme zorganizovali **pilotnú dotykovú hipo-
terapiu** na hospicovom dvore a mala veľký
úspech.

Kobylka MIDI v sprievode úžasných ľudí z Ob-
čianskeho združenia OZ Hipoško to v hospici
zvládla bravúrne a priniesla radosť do života
pacientov, ale aj nášho personálu. A nezo-
stalo len pri pilotnom projekte. Hipoterapiu
sme v priebehu roku zrealizovali viackrát.

Urnový hrob pre opustených zomrelých v hospici

V našom hospici **ZOMIERAJÚ** aj ľudia **OPUS-
TENÍ, takí, ktorých nemá kto pochovať.**

V druhej polovici roku 2017 sa hospicu po-
darilo vybudovať **na cintoríne v Kubrej pri
Trenčíne urnový hrob**, do ktorého boli do
konca roka 2021 s úctou vložené telesné po-
zostatky jedenástich OPUSTENÝCH.

ĎAKUJEME pohrebnej službe UNIVERSUS,
s. r. o., ktorá nám vybudovala a darovala
pomník pre uloženie urien opustených pa-
cientov nášho hospicu. Ďakujeme UNIVERSU
za spoluprácu a obzvlášť to, že s úctou, aká
človeku patrí, pristupujú ku každému telu
zosnulého pacienta, ktorého z nášho hospicu
preberajú.

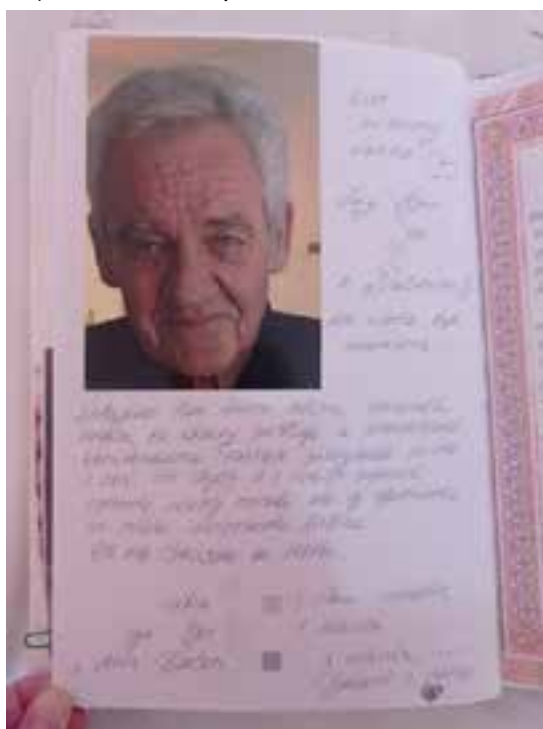
Referencie a príbehy z hospicu

V priebehu roku sa udialo mnoho chvíľ, v kto-
rých bola – obrazne povedané – **dúha** vytvo-
rená spojením sĺz pacientov a ich drahých s
lúčmi dobroty a lásky zo strany hospicového
tímu. Do niektorých sme vám dali nazrieť v
prvej kapitole výročnej správy
a do niektorých pozývame nazrieť v ďalších
riadkoch. Nie sú to len pekne naformulované
slová, ale je to život – VIAC ŽIVOTA v posled-
ných DŇOCH tých najmenších, tých, ktorí sú
odkázaní na ozajstnú, láskou dýchajúcu pa-
liatívnú starostlivosť.

Náš milovaný tatino...

Pán Igor, ktorý mal niečo po šesťdesiatke a mal milujúcu manželku a deti, prežil u nás v hospici na prelome mája a júna 2021 posledných 34 dní života. Áno, tak tiež bol jedným z tých najmenších (por. 25, 31 – 46) a náš tím sa jemu i jeho rodine dal cez službu nadýchnuť toho ovzdušia lásky. Rodina nám s vďakou napísala: „Ďakujeme vám krásne celému personálu hospicu za úžasný prístup a starostlivosť, ktorú ste nášmu tatinovi poskytovali **vo dne v noci.**“ Zdroj: Kronika hospicu

Zomrela s úsmevom na tvári

V júni 2020 sme prijali úprimné **podakovanie od 19-ročnej vnučky našej prvej pacientky mobilného hospicu** — mladého dievčaťa, ktoré spolu so starým otcom sprevádzali svoju babičku v domácom prostredí až do konca. Napísala: „**ĎAKUJEM, že ste tu boli pri nej v posledných dňoch jej života. Len vďaka vám nemala také silné bolesti, ktoré ju tak sužovali. Dokonca aj keď umierala, zomrela s úsmevom na tvári.**“

Zdroj: Kronika hospicu

Po 2 mesiacoch odlúčenia nám bolo umožnené stráviť spolu čas na slniečku

Pani Štefánia bola jednou z tých, ktorí veľmi oceňovali to, že **aj v časoch, keď boli v nemocniciach a sociálnych zariadeniach boli návštevy zakázané, u nás v hospici sa mohli so svojimi drahými zomierajúcimi stretávať.**

Napísala nám, že 2 mesiace ich odlúčenia kvôli „ťažkej Koronakaranténe“ v sociálnom zariadení zanechali na psychike oboch týchto sestier stopy. O to viac ocenili, že sme im umožnili stráviť čas na slniečku spolu s jej krstnými deťmi v našej útulnej záhrade. Je vďačná i za návštevu kňaza v období pandémie, ktorý jej cez sviatosti priniesol pokoj pre jej dušu.

V náručí Božej, kto by sa bál?

V roku 2018 **zomrela u nás 33-ročná žena Estera, ktorá krásne spievala.** Jej známa, ktorá spievala od detstva spolu s ňou, nám na 2. výročie jej úmrtia poslala milé podakovanie s darčekom Farebné noty.

Pani Paulína píše:

Chcem sa vám poďakovať za starostlivosť, ktorú ste jej a jej blízkym preukázali. Všetky slová sú „slabé“ v porovnaní s tým, čo

vykonávate. Želám vám zo srdca veľa energie, lásky a Božieho požehnania na každý deň aj v osobnom živote. Dovolím si pripojiť ešte jednu báseň, ktorá ma veľmi očarila – P. O. Hviezdoslav - V náručí Božej:

V náručí Božej, odkiaľ sme vyšli,
večer sa všetci zídeme zas.
Kto by sa desil, kto by sa bál?

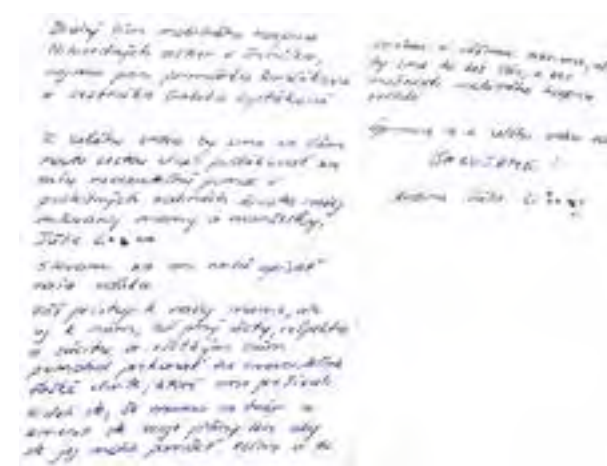
Z otcovských rúk, z Otcovho domu
boli sme na chvíľu poslaní na svet.
Kto by sa obával vrátiť sa späť?
Kto by sa obával vrátiť sa späť?

Po ťažkej púti navždy zas domov,
nikdy už, nikdy v tú chladnú diaľ!
V náručí Božej, kto by sa bál, kto by sa bál?

Nevieme, ako by sme to bez vás a bez možnosti mobilného hospicu zvládli.

Rodina jednej z pacientiek mobilného hospicu, o ktorú sa tím nášho mobilného hospicu pomáhal postarať sa v domácom prostredí, nám napísala: „**Váš prístup k našej mame, ale aj k nám bol plný úcty, rešpektu a súcitu a všetkým nám pomohol prekonať tie neuveriteľne ťažké chvíle, ktoré sme prežívali. Videli ste, že mama sa trápi, a zmenili ste svoje plány, len aby ste jej mohli pomôcť. Veľmi si to ceníme a vážime. Nevieme, ako by sme to bez vás a bez možnosti mobilného hospicu zvládli.**“

Jeho slová pred odchodom: Je tu fantasticky...

Pán Marián, 66-ročný muž v konečnom štádiu onkologického ochorenia **v našom hospici prežil 38 dní.** Keď ho jeho drahí navštívili naposledy, na otázku, ako mu je a čo prežíva, im odpovedal, že **je šťastný, spokojný a že je v hospici fantasticky...**

Recenzie na Facebooku

Fanúšikovia stránky hospicu na Facebooku vyjadrili svoje hodnotenia a recenzie – skúsenosti s hospicom aj v roku 2021:

www.facebook.com/hospic/reviews

Iné zaujímavosti roku 2021

Oslavovali sme...

V utorok **29. júna 2021** bol pre náš hospic výnimočný. Slávili sme...

Zišli sme sa, tešili sme sa spolu a ďakovali sme za mnohé dobrodenia:

- za **viac ako 15 rokov služby** nevyliciteľne chorým v konečnom štádiu zväčša onkologického ochorenia v našom **lôžkovom hospici**,
- za **prvý rok služby** zomierajúcim a ich blízkym v domácom prostredí **prostredníctvom mobilného hospicu**,
- za **vybudovanie** nových priestorov **ambulancie paliatívnej medicíny**, **ambulancie mobilného hospicu** a klimatizovanej **pietnej miestnosti**.

Veríme, že **Pán miluje ľudí**, že miluje každého jedinečne. Nás v tomto krásnom diele lásky povoláva, aby sme to zomierajúcim a ich drahým dali pocítiť ľudským spôsobom, aby im bolo cez nás **uľavené v neznesiteľnej bolesti**, aby sa cítili **prijatí a milovaní**, aby **neboli sami**. To je našou víziou — za jej napĺňanie v každodennosti ďakovala

sestra Noemi, riaditeľka hospicu, obzvlášť v tento deň interdisciplinárnemu tímu hospicu. Po svätej omši, ktorú slúžil pán dekan Ľubomír Havran s kňazom Martinom Nízlom, novým duchovným hospicu, vedenie hospicu osobitne poďakovalo aj všetkým, vďaka ktorým hospic môže rásť a rozvíjať sa. Mohli sme vďaka darcom pristaviť a takto vybudovať: novú **klimatizovanú pietnu miestnosť**,

miestnosť pre **ambulanciu paliatívnej medicíny**

a tiež ambulanciu mobilného hospicu:

Vďaka darovanému **autu pre mobilný hospic** môžeme slúžiť zomierajúcim i v domácom prostredí.

Po slávnostnej svätej omši, poďakovaniach a požehnaní nových priestorov a auta nasledovalo srdečné agapé.

... a po ňom — nečakane — **SVADBA** <3 ... jedného z pacientov nášho hospicu, nachádzajúceho sa v konečnom štádiu svojho ochorenia. Prekrásna a dojímavá chvíľa...

Terajsok.sk — podcast so s. Noemi o Hospici TN

Sestra Noemi, riaditeľka hospicu, prijala v decembri 2021 pozvanie do Terajsok.sk. V rozhovore s moderátorom Petrom

Petovským poodhalila závoj svojej osobnej cesty a tiež pootvorila dvere hospicu nielen lôžkového, ale aj mobilného.

Podcast je možné pozrieť si na stránkach Terajsok.sk.

Ambulancia paliatívnej medicíny – prípravné práce

V priebehu roku 2021 intenzívne prebiehali práce vedúce k tomu, aby hospic ponúkal rodinám aj službu ambulancie paliatívnej medicíny.

Ambulancia paliatívnej medicíny má slúžiť pacientom, ktorí sú doma a potrebujú úľavu od bolesti a iných symptómov pokročilého štádia ochorenia (dušnosť, nevoľnosť, vracanie, úzkosť, depresia, delírium atď.).

Pristavili sme priestory, ktoré budú slúžiť na tento účel. V lete 2021 boli skolaudované a následne Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Trenčíne schválil, že sú vyhovujúce na tento účel.

Po príchode **MUDr. Márie Dohňanskej, lekárky z Nemecka v odbore paliatívnej medicíny**, prebehne proces získania licencie na Trenčianskom samosprávnom kraji a hospic zaháji začiatkom roku 2022 aj túto formu pomoci rodinám, ktoré majú nevyhľaditeľne chorého v pokročilom štádiu onkologického alebo iného ochorenia.

Anketa – Máte osobnú skúsenosť s hospicom?

V marci 2021 sme spravili prieskum, v ktorom nám respondenti odpovedali na tri otázky:

- Akú službu hospicu ste využili vy, vaša rodina?
- Odkiaľ ste sa dozvedeli o našom hospici?
- Chceli by ste nám niečo napísať? Nech sa páči...

Na otázku - odkiaľ ste sa dozvedeli o našom hospici?

Navštívil nás svätý Mikuláš

Aj v **decembri 2021** sa oddelením hospicu niesla **krásna radosť z návštevy svätého Mikuláša s anjelom**, ktorý každého pacienta navštívil, nežne pohladil a obdaroval. V ten deň bolo v priestoroch hospicu ešte viac cítiť to, čo robí DOMOV DOMOVOM. Bolo tam cítiť LÁSKU, RADOSŤ, BLÍZKOSŤ, OBDAROVANIE...

Vzácná návšteva ponavštevovala a odovzdala pohladenia z neba všetkým našim pacientom, nachádzajúcim sa už takmer v bránach neba, a nezabudla ani pozdraviť a odmeniť tých, ktorí sa o našich pacientov starajú, tých, ktorí sa deň čo deň – i ten každý jeden na prvý pohľad obyčajný deň – usilujú prinášať cez svoju službu pacientom Božiu dobrotu, lásku a nehu.

4.2 Starostlivosť o PRÍBUZNÝCH (pozostalých)

Hospicový tím sa usiluje byť **počas starostlivosti o pacienta** v kontakte s príbuznými. Spolu s nimi sa usiluje zabezpečovať pre pacienta čo najvyššiu kvalitu života posledných dní, vnášať do posledných DNÍ pacienta VIAC ŽIVOTA. Zároveň povzbudzuje členov rodiny, aby v tomto ťažkom období nezabúdali ani na seba; jednoducho povedané, aby boli aj sami na seba dobrí.

Hospic prostredníctvom psychológa a sociálneho poradcu zostáva v kontakte s rodinou, ktorá v hospici stratila príbuzného a má **problém vysporiadať sa so stratou** a začleniť sa do spoločenského a pracovného života.

Mesiac po úmrtí pacienta lôžkového hospicu, hospic posielá príbuzným pacientov písomnú **spomienku**, na ktorú mnohí z príbuzných odpíšu a zdieľajú svoje prežívanie v procese smútenia.

Je neuveriteľné, že ešte aj po mesiaci na mamu a nás myslíte...

Pani Soňa V., dcéra pacientky zomrelej v lôžkovom hospici, nám po obdržaní spomienky napísala: „Dobrý deň.

V mene celej rodiny vám chcem poďakovať za pozdrav, ktorý som dostala. **Je neuveriteľné, že ešte aj po mesiaci na mamu a nás myslíte. Vidno, že to, čo robíte, robíte s láskou.** Ste úžasní a nesmierne si vážim všetko to, čo ste pre moju maminku robili, za to, že sa u vás cítila ako doma, za to že ste boli pri nej do poslednej chvíle... Tolko toho by sa dalo písať, čo mám na srdci... skrátka: ste ANJELI! Nikdy nezabudnem na to, čo ste pre nás urobili. Nech vám Boh žehná. Mama sa cítila s vami úžasne. Ešte raz veľké ďakujem celému personálu.“

Milé slová zohriali pri srdci dodali silu ísť ďalej...

Od dcéry Martiny S. našej pacientky sme prijali list s týmto textom:

Dobrý deň,
i keď s odstupom času, keďže skôr mi bolo ťažko písať tieto riadky, som vám chcela veľmi pekne poďakovať za spomienkovú kartu, ktorú som dostala mesiac po smrti mojej mamičky Moniky L., ktorá zomrela 7. 2. 2020 vo vašom hospici. Milé slová zohriali pri srdci a dodali silu ísť ďalej. **Úprimne ma potešilo, že som dostala zopár milých slov od ľudí, s ktorými trávila posledné chvíle svojho života moja maminka.**

Píšem vám aj preto, aby som sa touto cestou mohla ešte raz poďakovať za všetku vašu starostlivosť, láskavosť, povzbudzujúce slová a modlitby, ktoré ste venovali mojej maminke. Ďakujem celému personálu za všetko, ani opísať sa to nedá. Som šťastná, že posledné chvíle svojho života strávila maminka práve vo vašom hospici obklopená ľuďmi s obrovským srdcom. Viem, že u vás bola spokojná s opaterou a so všetkým, čo ste jej dávali. Nikdy na vás nezabudnem. Ďakujem.

Pozostalých príbuzných pacientov mobilného hospicu navštevuje po mesiaci od úmrtia pacienta tím mobilného hospicu doma – s ružičkou, ktorá je symbolickou spomienkou na drahého zomrelého, na jeho život a prítomnosť v rodine pozostalých.

Zápisy do KNIHY ŽIVÝCH

Ďalšou z foriem starostlivosti o pozostalých príbuzných našich pacientov sú vzájomné stretnutia „Zápis do knihy živých“, na ktoré prichádzajú príbuzní po uplynutí najintenzívnejšieho času smútenia po úmrtí ich blízkeho človeka. Tu sa môžu znovu stretnúť s hospicovým tímom – zamestnancami i dobrovoľníkmi, ktorí sprevádzali ich príbuzných, a pospomínať na svojich blízkych. V roku 2021 takýchto stretnutí kvôli zlej pandemickej situácii bolo menej – len tri v týchto termínoch: 22. februára, 18. júla a 15. septembra.

Každý deň si v hospici pripomíname pacientov, ktorí majú výročie úmrtia. Spomíname na nich a rovnako aj na ich príbuzných a spoločne sa za nich modlíme.

Kniha živých obsahujúca zoznam pacientov, ktorí nás predišli do večnosti z hospicu, sa nachádza vo vstupnej hale hospicu.

Podporné skupinky pre smútiacich

Podporná skupinka pre smútiacich je tiež jednou z možností, ktorú môžu pozostalí po úmrtí pacientov v hospici využiť (od roku 2015). Je to príležitosť stretnúť sa s ľuďmi, ktorí prežili podobnú stratu ako oni, zveriť sa so svojím smútkom niekomu, kto prežíva podobné pocity. Spravidla prebiehajú v najťažšom období smútenia – od „dušičiek“ po Vianoce.

V roku 2021 sa kvôli zlej pandemickej situácii podporné skupinky pre smútiacich nemohli, žiaľ, uskutočniť. Naposledy v roku 2019 podpornú skupinu pre smútiacich viedla Mgr. Monika Lobotková, sociálny pracovník, a Mgr. Diana Horniaková, psychológ, v čase od 14. 11. 2019 do 12. 12. 2019. Aj napriek tomu, že každý z účastníkov zažil inú, jedinečnú formu straty, spoločne ich spájala rovnaký žiaľ zo straty svojho milovaného.

Po poslednom stretnutí vo štvrtok 12. decembra 2019 večer, keď boli dojmy najsilnejšie, si spolu zhodnotili postrehy a myšlienky, ktoré vyplynuli z posledných piatich týždňov:

- Ľudia, ktorí utrpeli stratu svojho milovaného, chcú byť hrdinami a oporou pre všetkých ostatných a svoje pocity a prežívanie si nechávajú pre seba a snažia sa tu byť pre druhých, pričom zabúdajú na svoj vlastný žiaľ a bývajú ním pohltení.

- Pociťujú nepochopenie zo strany blízkych, priateľov a kolegov, pretože zatiaľ čo im sa zmenil celý svet, ten ich plynie v rovnakom tempe ďalej.
- Každý človek, ktorý prežíva žiaľ, ho prežíva individuálne. Zatiaľ čo niektorí potrebujú od svojich blízkych priestor na to, aby mohli o svojom milovanom rozprávať, spomínať na neho a rozprávať o svojich pocitoch, iní zase chcú ísť so svojimi priateľmi na kávu a rozprávať sa o bežných veciach, potrebujú mať pocit, že svet sa točí ďalej a oni sú jeho súčasťou.
- Ako dlho trvá smútenie? Týždeň, mesiac, polroka, rok, dva roky? Pozná niekto odpoveď? Účastníci skupinky sa nám zverili so svojím pocitom, že niekedy im okolie dáva najavo, že ak smútenie trvá viac ako rok, je to už „príliš dlho“.

Sme nesmierne radi, že účastníci vnímali podpornú skupinu ako prínosnú, o čom svedčí aj ich spätná väzba. Na otázku „Čo vás najviac povzbudilo počas stretnutí?“ odpovedali, že najviac povzbudzujúca bolo pre nich pochopenie, súdržnosť, možnosť zdieľania rovnakého príbehu.

„Najviac ma povzbudilo spoločné zdieľanie príbehov a ubezpečenie, že žiaľ prežívame všetci odlišne, že je to v poriadku, nech to cítime akokoľvek. Často som si vyčítala, že už po tých troch rokoch to nie je ani tak o smútku, ako o hneve, že som zabudla, že málo spomínam. Ale vďaka skupinke som pochopila, že je to proste proces, ktorý sa mení, a nie je to o zabudnutí, ale o prijatí celej situácie... Že je to proste život... Stretneme sa v nebi...“

4.3 Interdisciplinárny hospicový TÍM

„Bez ľudí sa hospic robiť nedá. A nie bez akýchkoľvek ľudí. Tí ľudia naozaj musia mať srdce,“ hovorí MUDr. Marie Svatošová. Napĺňanie poslania hospicu zabezpečuje interdisciplinárny hospicový tím (ďalej len „hospicový tím“, príp. „tím“) tvorený v prvom rade zo **zamestnancov** a **dobrovoľníkov hospicu**.

Hospicový tím je **tvorený z viacerých profesií**, ktoré svojím spolupôsobením dokážu komplexne posúdiť a efektívne intervenovať v prospech pacienta i jeho blízkych. V roku 2021 bol tím tvorený **sčasti z civilných pracovníkov a sčasti z rehoľných sestier** z Kongregácie Milosrdných sestier sv. Vincenta – Satmárok (sedem sestier).

Členmi tímu sú: lekári, zdravotné sestry, ošetrovatelia, klinický psychológ, psychológ, špecializovaný sociálny poradca, duchovný, riaditeľka a zástupca riaditeľky, manažér kvality, ekonomický pracovník a správca budovy, koordinátor fundraisingu a fundraiseri, upratovačky, informátorky, koordinátorka dobrovoľníkov, dobrovoľníci a v určitom slova zmysle aj rodina a sám pacient.

Špeciálnym členom tímu sú aj darcovia, sponzori – bez ich finančnej a materiálnej pomoci by hospic nebol schopný naplňovať plniť svoje vznešené poslanie.

Hrdinovia

Rok 2020 a rok 2021 – **roky pandémie Covid-19** boli pre každého člena hospicového tímu **časom skúšky**.

Každého z členov hospicového tímu slúžiacoho v čase, keď v hospici bolo prítomné aj ochorenie Covid-19, si riaditeľka hospicu váži ako **hrdinu**.

Vďaka všetkým, ktorí vytrvali a zostali do dnes vnášať VIAC ŽIVOTA do posledných dní nevyliciteľne chorých.

Zamestnanci

Hospic starostlivo vyberá zamestnancov. Aj tí, ktorí boli prijímaní v roku 2021, pred nástupom absolvovali povinnú týždennú stáž pri lôžku pacienta, na základe ktorej sa rozhodlo o prijatí či neprijatí do zamestnania. Po prijatí (sestry, ošetrovatelia) pracovali celý mesiac v sprievode zamestnanca, ktorý nového člena tímu zaúčal do postupov, ktoré hospic pri starostlivosti o pacientov dodržiava.

Záleží nám na tom, aby starostlivosť pacientom poskytovali ľudia po odbornej i ľudskej stránke na vysokej úrovni.

K 31. 12. 2021 tvorilo tím **57 zamestnancov** na plný i čiastočný pracovný pomer, dohodu o pracovnej činnosti a živnosť, čo predstavuje **46,85 úväzkov**.

Stretnutia tímu

Každý utorok ráno o 8.00 hod. sa v hospici konajú **stretnutia celého interdisciplinárneho hospicového tímu**, ktorých sa zúčastňuje zástupca každej profesie, ktorá sa podieľa na poskytovaní hospicovej starostlivosti. Každá z profesií sa zameriava na zvládnutie spoločného cieľa so svojimi vlastnými špecifickými intervenciami. Dochádza tu k vzájomnému prelínaniu hraníc profesií.

Blahoželania

Vážime si každého jedného člena tímu na akejkoľvek pozícii. Všetci spolupôbia a ani bez jedného by hospic nebol tým, čím dnes je. **Prejavom úcty** hospicu k jednotlivému členovi tímu ako k jedinečnej osobnosti sú i blahoželania. Tím sa stretá a praje blaho, Božie požehnanie každému členovi tímu **v deň jeho menín i narodenín**. Možno by sa zdalo, že to do práce nepatrí, že takéto momenty patria do kruhu rodiny, ale práve po tom túžime – aby sme v hospici budovali prostredie čo najväčšmi dýchajúce domovom.

„Bez ľudí
sa hospic robiť nedá.
A nie bez akýchkoľvek ľudí.
Tí ľudia naozaj musia mať srdce,“

hovorí MUDr. Marie Svatošová.

Ocenenie v kategórii SESTRA – Mgr. Martina Habánková

Dňa 8. júna 2021 bolo slávnostne odovzdané v kongresovej sále Trenčianskeho samosprávneho kraja našej zdravotnej sestre a asistentke vedúcej sestry **Mgr. Martine Habánkovej ocenenie zdravotníckeho pracovníka za rok 2020 v kategórii „SESTRA“**. Riaditeľka hospicu, podporovaná hospicovým tímom, nominovala Mgr. Habánkovú na ocenenie, pretože svoju službu zomierajúcim vykonáva dlhodobo zanepravená, zodpovedne a obetavo a dokáže skĺbiť láskyplnú službu sestry so službou asistentky vedúcej sestry. Ocenenie si zaslúži aj za jej angažovanosť pri zavádzaní protipandemických opatrení, rozvážny postoj v krízových situáciách a otvorenosť k inováciám. Dokáže rozumne vyhodnocovať i náročné situácie, na ktoré obzvlášť v období pandémie Covid-19 nebola núdza. Martinka má prítiažlivý zmysel pre humor.

Dobrovoľníci

Dobrovoľníci hospicu sú neodmysliteľnými členmi hospicového tímu. Aj vďaka ich obetavej práci je kvalita poskytovanej starostlivosti veľmi dobrá.

K 31. 12. 2021 má hospic **52 dobrovoľníkov**.

V roku 2021 dobrovoľníci **odslúžili spolu 8 984 dobrovoľníckych hodín** v týchto činnostiach:

Pacient (50 %)

- sprevádzanie a spoločnosť pri lôžku,
- sprievod na sv. omšu,
- kadernícke a holičské služby,
- nákupy pre pacientov vr. donášky vody,
- hudobné akcie pre pacientov,
- zdravotnícke služby (lekár, sestra, ošetrovateľ, fyzioterapeut),

Prevádzka (30 %)

- žehlenie a oprava bielizne,
- IT servis,
- starostlivosť o kvety a záhradu,
- servis služobných áut,
- služby informátora hospicu,
- zabezpečenie občerstvenia,

Duchovná služba (10 %)

- modlitbové sprevádzanie hospicovej činnosti,
- duchovná služba v hospici,

Administratíva (10 %)

- administratívna práca, archivácia,
- starostlivosť o knižnicu,
- právne poradenstvo,

Činnosť dobrovoľníkov koordinovala sestra M. Fides – Mgr. Veronika Baranová v spolupráci s Bc. Monikou Robotovou, psychologičkou hospicu. **Od decembra 2021 prevzal službu koordinátora dobrovoľníkov Erik Palák.**

najcennejšou odmenou. Patrí vám moja úcta za to, ako vo vašom zariadení dokážete pomáhať, vždy ochotne poradiť, i za to, že dávate nádej, čas a odbornú

Dobrovoľníci, vy ste tvorivými umelcami milosrdenstva: svojimi rukami, svojimi očami, svojím načúvaním, svojou blízkosťou a svojím pohľadom vyjadrujete jednu z najkrajších **TÚŽOB SRDCA človeka; túžbu dovoliť trpiacemu, aby sa CÍTIL MILOVANÝ.**

V rôznych podmienkach potrieb a núdze toľkých ľudí je vaša prítomnosť NATIAHNUTOU RUKOU KRISTA, ktorý sa dotýka VŠETKÝCH.
pápež František, 3. septembra 2016

Stážisti v hospici

Náš hospic je otvorený aj pre stážistov – ľudí, ktorí sa túžia z času na čas zapojiť do pomoci chorým. Stážisti vykonávajú svoju službu pod vedením odborného personálu hospicu.

Ukázala mi, že aj posledné dni pacientov majú zmysel a nevyčísľiteľnú ľudskú hodnotu

Terka, študentka prvého ročníka magisterského štúdia psychológie na Paneurópskej vysokej škole, nám v júli 2021 po ukončení svojej stáže v hospici napísala:

Dobrý deň, pani riaditeľka, dovoľte mi vyjadriť čo najsrdečnejšiu vďaka za možnosť a prijatie stráviť niekoľko dní vo vašom hospici. Byť súčasťou skvelého tímu, ktorý s láskou a obetavosťou pristupuje ku každému pacientovi.

Zrkadlom vašej práce sú spokojní pacienti a ich rodinní príslušníci. Úsmev na ich tvárach je tou

Stáž študentky sociálnej práce: Človek by nemal umierať sám

'Když se narodí nový člověk, má plnou pozornost všech lidí, kteří se nachází okolo něj. Všichni se z něho radují. Když však člověk umírá, často se od něj i jeho nejbližší distancují, protože mají strach.'

Pozývame vás začítať sa do svedectva Lucky, študentky z CARITAS — Vyšší odborná škola sociálna z Olomouca (CZ), ktorá si vybrala náš hospic pre svoju 2-mesačnú stáž:

Už je to viac než dva mesiace, čo jsem seděla ve vlaku směr Trenčín. Tehdy jsem zrovna odjížděla na svoji dvouměsíční stáž do Hospice Milosrdných sester. **Byla jsem plná očekávání, ale také jsem měla obavy.** Přece jen, ještě jsem nikdy tak dlouho v nějakém zařízení nebyla. Neměla jsem vůbec představu, co mě tam, jen kousek za hranicemi naší země, může čekat. Samozřejmě, že mě i provázely obavy. „Co když se mi tam nebude líbit?“, „Co když já samotná nezapůsobím na pracovníky hospice dobře?“, to byly otázky, které mě často vyvstávaly na mysl. Ale někde uvnitř mě, i přes všechny obavy a strach z neznáma mi něco říkalo: **„Neboj se, jedeš na to správné místo. Neměj sebe-menší obavy.“**

Jela jsem tam s velkou touhou v srdci, strávit opět nějaký čas v hospicovém prostředí a s lidmi, kteří už se nacházejí na konci své pozemské cesty. Již nějakou chvíli před tím jsem znala toto své poslání a touhu, kterou mi Bůh na jedné z mých předchozích stáží vložil do mého srdce, a moc jsem si přála, aby mě nastávající stáž toto mé poslání ještě více potvrdila.

Jen pár hodin po tom jsem stála již před budovou hospice, nesměle jsem zazvonila na zvoněk a poté vstoupila dovnitř. **„Vítejte“**, to byla první slova, která jsem slyšela. Rozhlédla jsem se okolo sebe a všechen strach a obavy ze mě náraz opadly. **„Čiňte sa u nás jako doma“**, byl nápis, který mě zaujal na stěně v prvním patře. A ano, to prostředí na mě skutečně působilo

jako domov, opravdový domov. A také že se jím pro mě brzy na dva měsíce mého života stal. Hospic Milosrdných sester pro mě byl mnohem více než místem, kde jsem měla vykonávat svou stáž. Byl pro mě prostředím, ve kterém jsem po celou dobu zažívala přijetí, lásku a Boží přítomnost. Byl pro mě místem, na kterém jsem se potkala se spoustou lidí, kteří mě inspirovali a změnili můj pohled na život. Místem, kde jsem se potkala s lidmi, které budu nosit ještě dlouho ve svém srdci.

Víte, já měla ze smrti velkou část mého života strach. Byla v naší rodině velké tabu, o kterém se mluvilo pouze velmi okrajově. Kdyby mi někdo před pár lety řekl, že své poslání objevím právě v práci s umírajícími, asi bych mu tehdy neuvěřila. Nemyslela jsem si, že bych to mohla zvládnout. Důvodem ale bylo to, že mé představy o smrti byly vždy hodně zkreslené. Umírání jsem si představovala jako něco dramatického, děsivého, na co se nedá ani pohlížet. Zнала jsem ho jen z různých filmů, a tak jsem pochopitelně měla představy, které se moc neshodovaly s realitou.

Právě díky tomu, že se mohla seznámit s hospicovou péčí, a také hodně díky této stáži, jsem si nakonec uvědomila, že **na celém tom umírání je cosi krásného**, ať už to zní jakkoli bláznivě. **Když člověk působí nějakou dobu v hospici, mění to jeho samotného.** Vždyť je přeci tak vzácné setkávat se s lidmi, kteří už jsou skutečně na konci své pozemské poutě. Jejich život zde na zemi končí, ale jak věříme, pokračuje dál. A věřte mi, že není nic krásnějšího, než okamžik, kdy s Vámi některý z pacientů sdílí poslední minuty jeho života a dovolí Vám, abyste s ním zůstali až do chvíle kdy naposledy vydechne. To jsou chvíle, které jsou pro mě něčím neskutečně silným a vzácným.

Díky všem těmto situacím a zkušenostem jsem si uvědomila jednu zásadní věc. Když se narodí nový člověk, má plnou pozornost všech lidí, kteří se nacházejí okolo něj. Všichni se z něho radují. **Když však člověk umírá, často se od něj i jeho nejbližší distancují, protože mají strach.** Mají strach svého milovaného vidět v jeho posledních chvílích. Proto mnohdy naši milovaní umírají za nemocniční plentou, osamoceni, s touhou v srdci, kterou neumí a již nemohou vyslovit: s touhou, aby tento poslední okamžik jejich života prožíval někdo s nimi. Člověk by neměl umírat sám, tedy pokud si to výslovně nepřeje.

Celý ten čas, který jsem strávila v Hospici Milosrdných sester, byl pro mě časem plným radosti. Díky tomu, jak skvělý tým lidí tu pracuje a díky jejich otevřenosti jsem tu zažila opravdové přijetí. Na dva měsíce mi bylo umožněno stát se skutečnou součástí týmu. A já jsem všem pracovníkům, které jsem zde potkala, velmi vděčná za jejich přijetí. Zažila jsem tu opravdu hodně silných momentů, možná trochu smutných, ale zároveň neobyčejných a radostných. A jsem Bohu nesmírně vděčná, že mě poslal právě sem.

Stáž študentky: ... poskytla mi veľmi veľa do budúcej psychologickéj praxe

Študentka Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku po svojej stáži u nás v hospici nám napísala:

Krásny deň prajem,

chcela by som sa vám touto cestou poďakovať za možnosť absolvovania psychologickéj praxe práve vo vašom hospici.

Bolo úžasné vidieť, s akou veľkou láskou, ľudsky, pozorne a obetavo pristupujete ku každému pacientovi. Váš hospic dýcha dobrosrdečnosťou, nádejou a prijatím. Spoločne skutočne vytvárate domov, ako sa aj píše v citáte na stene. Veľmi si vážim, že rovnako pristupoval personál aj ku mne. Cítila som sa s vami po celý čas veľmi príjemne a veľmi ste ma prekvapili a potešili, čo ste si pripravili v môj narodeninový deň. Som rada, že som ho mohla stráviť s vami a prácou, ktorá mi dáva zmysel. Oceňujem, že dbáte nielen na profesionalitu tímu hospicu, ale vysokú pozornosť kladiete aj na medziľudské vzťahy. Osobitne chcem poďakovať pani psychologičke, mojej skvelej supervízorky, ktorá mi venovala svoj drahocenný čas, veľmi odborne a priateľsky ma viedla, ochotne mi všetko potrebné vysvetlila a zodpovedne sa pripravila na moje vedenie množstvom materiálov. Za krátku dobu, čo som bola u vás, mi poskytla veľmi veľa do budúcej psychologickéj praxe.

Prajem vám aj všetkým, ktorí sú súčasťou zariadenia hospicu, veľa síl, zdravia, úsmevu a radosti v srdci. Ďakujem za všetko!

S pozdravom Andrea Mišková

Študenti v hospici

Hospic vníma potrebu kvalitnej praktickej prípravy budúcich pracovníkov v zdravotníctve. Aj preto uzatvoril na nový akademický (školský) rok 2021/2022 zmluvy o výkone odbornej praxe v hospici s dvoma školami:

Fakulta zdravotníctva Trenčianskej univerzity A. Dubčeka

- akreditovaný študijný program: Ošetrovatelstvo – študenti 1., 2. a 3. ročníka denného štúdia;

Stredná zdravotnícka škola Celestíny Šimurkovej v Trenčíne

- zdravotnícky asistent – žiaci 4. ročníka – denná forma štúdia;
- masér – žiaci 4. ročníka – denná forma štúdia;

BM Centrum, s. r. o. - Trenčín

- kurz opatrovania – individuálni frekventanti BM.

Na základe týchto zmlúv do hospicu prichádzajú počas školského roka študenti, ktorí vykonávajú prax pod dozorom určených mentoriek. Aj v roku 2021 boli kvôli pandémie niektoré hodiny praxe vypustené.

Raz v roku prichádza do hospicu na jednodňovú prax prof. PhDr. Patricia Dobríková, PhD. et. PhD., so svojimi študentmi z **Trnavskej univerzity**. Študenti tejto univerzity z **odboru psychológia** tento rok kvôli pandémie Covid-19 prísť nemohli.

Aby dobré vzťahy zostali dobrými, treba ich udržiavať, budovať; inak upadnú.

Horieť a nevyhorieť...

Členovia hospicového tímu sú ľuďmi so zapáleným srdcom pre službu zomierajúcim. Hospic sa usiluje, aby roznechoval v ich srdciach plameň povolania, oduševnenia tak, aby horeli a nevyhoreli. V rámci prevencie vyhorenia hospic umožňuje členom tímu permanentné vzdelávanie, supervízie, načerpanie duchovnej sily počas duchovných obnov a adorácie, organizuje teambuildingové stretnutia, výlet

a iné. Významnou prevenciou je práca na budovaní takého ovzdušia v hospici, v ktorom cítiť pokoj domova, v ktorom má miesto i radosť i žiaľ a každý člen tímu tu môže začítiť, že je jeho dôležitou súčasťou.

Supervízie pre zamestnancov a dobrovoľníkov

Cieľom supervíznych stretnutí a individuálnych supervízií v hospici je poskytnutie podpory členom tímu, vypočutie a objasnenie situácií, ktoré zažili v uplynulom období vo vzťahoch k pacientom, ich rodinám, ostatným členom tímu, ich konzultácia, pomoc pri ich kvalifikovanom, ľudskom zvládaní.

Supervízie pre dobrovoľníkov, zvlášť tých, ktorí vykonávajú návštevnú službu pacientov, viedla v roku 2020 koordinátorka dobrovoľníkov sestra M. Fides – Mgr. Veronika Baranová v spolupráci s Bc. Monikou Robotovou, psychologičkou hospicu. Okrem supervízií organizovali pre dobrovoľníkov mesačné vzdelávacie stretnutia.

V priebehu roku 2021 prebiehali pravidelné **mesačné supervízne stretnutia a individuálne supervízie aj pre zamestnancov hospicu**. Supervízie pre zamestnancov vedie prof. PhDr. Patricia Dobríková, PhD. et. PhD., klinická psychologička hospicu. Supervízne stretnutia sú významným nástrojom prevencie vyhorenia členov tímu.

Permanentné vzdelávanie tímu

V priebehu roku 2021 hospic umožnil členom tímu pokračovať v permanentnom vzdelávaní.

Carvalho Serafim de Oliveira, PhD.

- Psychological in Comatose Patients (Pohľad psychológa na pacienta vo vigilej kóme) — autor: Dr. Lenise Costa.

Interné odborné semináre

V hospici sa uskutočnilo v roku 2021 päť miestnych odborných akreditovaných seminárov ako aktivity sústavného vzdelávania **pre sestry hospicu**.

Témy odborných seminárov:

január 2021

- Rešpektovanie ľudskej dôstojnosti pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti – autor: Bc. Simona Staňová.
- Špecifiká príjmu pacienta do Hospicu Milosrdných sestier – autor: Mgr. Martina Habánková.

apríl 2021

- Tréning nenásilnej komunikácie – autor: Mgr. Eva Račková PhD., ACC.

jún 2021

- Exchanging experiences in Palliative Care: a bridge between slovak and brazilian healthcare systems (Výmena skúseností v paliatívnej starostlivosti: ako most slovenskej a brazílskej zdravotnej starostlivosti) – autor: Prof. Ludimilla

september 2021

- Ochrana a podpora zdravia personálu pracujúceho v zdravotníctve – autor: Dipl. sestra Iveta Ochodníčka.
- Autonómia a práva pacienta v hospici — autor: Mgr. Evelína Lysáková.
- Posledné hodiny – ELNEC – autor: Mgr. Jana Matúšová.
- Bolest' v paliatívnej medicíne a hospicovej starostlivosti – ELNEC – autor: MUDr. Galileu Galilei Serafim de Oliveira.

november 2021

- Smrť je deň, ktorý stojí za to žiť – autor: Dr. Ana Claudia Quintana Arantes (online).
- Subcutanna aplikácia tekutín a liečiv v

paliatívnej starostlivosti – autor: Mgr. Lenka Rajcová.

- Liečba bolesti – modul 2 – autor: MUDr. Galileu Galilei Serafim de Oliveira.

Lumina emotion

Po sérii workshopov na tému rešpektujúcej komunikácie sa v utorok 22. júna 2021 stretli členovia hospicového tímu na **interaktívnom workshope Lumina Emotion** pod vedením trénerky Mgr. Evy Račkovej, PhD., ACC. Ale čo je to Lumina Emotion a na čo?

Lumina Emotion priniesla členom hospicového tímu inovatívny prístup k emocionálnej inteligencii a spôsoby, ako ju efektívne rozvíjať. Súčasťou workshopu bola práca s jedinečným portrétom emocionálnej inteligencie.

Dakujeme pani Eve Račkovej za pomoc v rozvoji darov a talentov i za individuálny koučing, ktorý po ukončení workshopu nasledoval. Je to pre nás efektívny nástroj v láskyplnej službe, ktorým sa približujeme k ľuďom.

Konferencia – Trnava 2021

Členovia tímu sa zúčastnili na národných konferenciách s tematikou paliatívnej a hospicovej starostlivosti:

- 16. 10. 2021 – Trnava: **9. ročník Medzinárodnej konferencie hospicovej a paliatívnej starostlivosti.** Aktívnu účasť sme mali v dvoch sekciách: Sekcia Ošetrovatelstvo – príspevok:

Profesionalita sestry v potenciálne nebezpečných situáciách v kontexte ochrany dôstojnosti a práv pacienta – autori: Slavomíra Masárová, Bc. Jana Jankechová, Mgr. Evelin Lysáková. Sekcia Manažment – príspevok: Ekonomika a manažment hospicu a vplyv pandémie na jeho fungovanie – autor: s. M. Noemi – Mgr. Henrieta Žilková.

- 20. 10. 2021 – Skalka nad Váhom: Konferencia: **Interdisciplinárna reflexia starostlivosti o človeka na konci života.**
- 5. 11. 2021 – Bratislava: **5. Konferencia slovenskej spoločnosti paliatívnej medicíny.**

Medzinárodné konferencie

Členovia tímu nemali možnosť v priebehu roku 2021 kvôli pandémie Covid-19 zúčastniť sa v rámci zvyšovania odbornosti aj **medzinárodných konferencií** s témou paliatívnej a hospicovej starostlivosti.

Duchovné obnovy a adorácie

Práca tímu v hospici je náročná. K tomu, aby členovia tímu mali „z čoho dávať“, prispievajú aj **duchovné obnovy** v hospici, ktoré bývajú každý druhý mesiac.

Každý člen tímu má príležitosť na prvú stredu v mesiaci polhodinu **adorovať** pred vyloženou Sviatosťou oltárnou. Sú to vzácne chvíle, keď necháme na sebe ticho spočívať milujúci pohľad Boha; keď len ak sa sami cítime milovaní, môžeme autenticky prinášať lásku tým, ku ktorým sme posielaní.

Veľkým darom, ktorý nám v roku 2021 bol darovaný, je prítomnosť duchovného otca Mgr. Martina Nízla v hospici. Pre členov tímu a pacientov slúži v hospici denne sväté omše a ochotne poskytuje duchovnú službu.

Národné a zahraničné stáže

V roku 2021 sa dvaja lekári nášho tímu zúčastnili na obohacujúcej stáži v **Národnom onkologickom ústave v Bratislave**. Kvôli pandémie Covid-19 nemali členovia tímu hospicu možnosť absolvovať stáže v zahraničí tak ako po minulé roky.

Teambuildingové výlety

Vyžaduje si to dobré vzťahy medzi jednotlivými členmi hospicového tímu zloženého i zo zamestnancov, i z dobrovoľníkov, aby spolu dokázali vytvárať v hospici ovzdušie DOMOVA, v ktorom bude každý zomierať čo najmenej trpieť a zažije prijatie a láskavú starostlivosť. A aby dobré vzťahy dobrými zostali, treba ich udržiavať, budovať; inak upadnú.

V tomto duchu sa aj v roku **júni 2021** konal spoločný výlet zamestnancov i dobrovoľníkov hospicu. Na začiatku výletu sme zavítali do **Hronského Beňadika**, kde sme navštívili baziliku, mali sme prednášku a mohli sme na chvíľku adorovať pri relikvii Kristovej krvi. Potom sme išli do **Sebechlebov**, kde sme mali ochutnávku vína a popri víne pohostenie v podobe syrov a rôznych dobrôt. Počas výletu vládla príjemná uvoľnená atmosféra. Vďaka za ten čas...

Teambuildingové stretnutie: opäť pri Rybníčkoch ;)

So vzťahmi je to ako s OHNISKOM. Človek sa pri OHNÍKU cíti teplo, príjemne – pokiaľ naň prikladá polienka a UDRŽIAVA ho. Ak však polienka prestane prikladať, čo ako príjemný ohník by to bol, VYHASNE a zostane iba tma a chlad. A spomienky. Ak sa vzťahy nebudujú, smerujú k vyhasnutiu – tak ako ohník. Každoročný teambuildingový večer – vždy

je niečím výnimočný a vždy sme si po ňom bližší.

Členovia interdisciplinárneho hospicového tímu sa tento rok stretli opäť pri Rybníčkoch v pondelok **6. septembra 2021**.

Na tohtoročnom teambuildingu išlo o to,

- **aby nám bolo spolu dobre, veselo** ... v ten deň a aj neskôr – v dňoch, ktoré nám Pán Boh daruje, aby sme v nich mohli zjavovať jeho milujúcu, dobrotivú a nežnú tvár.
- aby sme sa navzájom **zblížili** ... spoznali sa i mimo práce – **ako ĽUDIA**... aby sme si umyli oči zastreté každodennou pracovnou rutinou a videli v sebe navzájom človeka, ktorý je **obyčajný a zároveň výnimočný**, človeka, ktorý so mnou tvorí tím a **má svoju vlastnú históriu a je niekým milovaný**.
- **aby sme sa opäť NADCHLI**, rozdúchali v sebe oheň nadšenia pre službu v našom vznešenom diele LÁSKY, ktorým náš hospic je.

Symbolom, ktorý nám mal pomôcť nekízať sa v našej každodennosti iba po povrchu, ale prežívať paliatívnu hospicovú službu hlbšie – bol tento **obraz – mozaika** s dievčatkou, dáždnikom a nápisom: Áno, som milovaná:

Spolu sme sa zamysleli nad symbolikou, ktorá bola a je ukrytá v tomto obraze.

ÁNO, som milovaná...

**YES,
I AM BELOVED...**

**AJ V TOM
NAJSILNEJŠOM DAŽDI
NIEKDE SVIETI SLNKO**

Dáždnik

- Na čo je človeku **dáždnik**? Áno, **chráni** pred dažďom.
- Viete, v akom latinskom slove má základ slovo „paliatívna“? Paliatívna hospicová starostlivosť, ktorú v hospici všetci na najrôznejších pozíciách zabezpečujeme? Áno, slovo „**paliatívna**“ má svoj základ v latinskom slova „**pallium**“ – čo znamená: plášť, prikrývka, ktoré chránia pred nepriazňou počasia – tak by sme mohli povedať, že i dáždnik patrí do tej „skupiny“ ochrany.

ÁNO, som milovaná...

- a to, že som milovaná, že sa cítim byť milovaná, že **som o tom hlboko presvedčená**... to je zdrojom, to je prameňom, z ktorého vyviera osviežujúca a povznášajúca láska v najrôznejších podobách.
- **Dievčatko** symbolizuje teba – ty si milované Božie dieťa.

Aj v tom najsilnejšom daždi niekde svieti SLNKO

- **Iste by ste každý jeden z vás vedeli rozprávať** o svojich daždivých dňoch či obdobiach a aj o tom, čo vám vtedy pomohlo zdvihnúť oči a aj uprostred dažďa vidieť slnko – prihovárala sa členom tímu sestra Noemi, riaditeľka hospicu.
- Nemusím byť prorok, aby som vedela, že to, čo vám vtedy zažiarilo, bol **DOTYK LÁSKY**.
- a ak sa cítíme bezpodmienečne Bohom milovaní – vo svojej jedinečnosti – takí, akí sme, vtedy **aj v tom najsilnejšom daždi** môžeme **pomôcť našim pacientom** a ich rodinám v ich bolestiach pre-siaknutých momentoch života uvidieť SLNKO, môžeme im dať pocítiť hrejivý lúč NÁDEJE.

- Viete si isto predstaviť, že je to **poriadny dážď, lejak** a možno i s bleskami, keď viem, že zomieram alebo viem, že zomiera milovaný človek a ja sa cítim bezmocná. ... od toho silného dažďa, ktorého **sú plné oči–nič nevidno**... naša starostlivosť je pre takého **dezorientovaného trpiaceho človeka – starostlivosťou paliatívnou – ochrannou** – chrániacou pred utrpením, bolesťou v rôznych podobách (fyzickou, psychickou, sociálnou i spirituálnou). **KAŽDÝ** jeden z nás **má svoje veľmi dôležité miesto v tomto ochrannom tíme. KAŽDÝ.**

Mozaika

Obraz bol „rozstrihaný“ na štvorce. Každý člen tímu dostal jednu malú čiastku mozaiky a prilepil ho papier – jeden, druhý, tretí... a postupne spolu vytvorili celý krásny obraz plný symbolov.

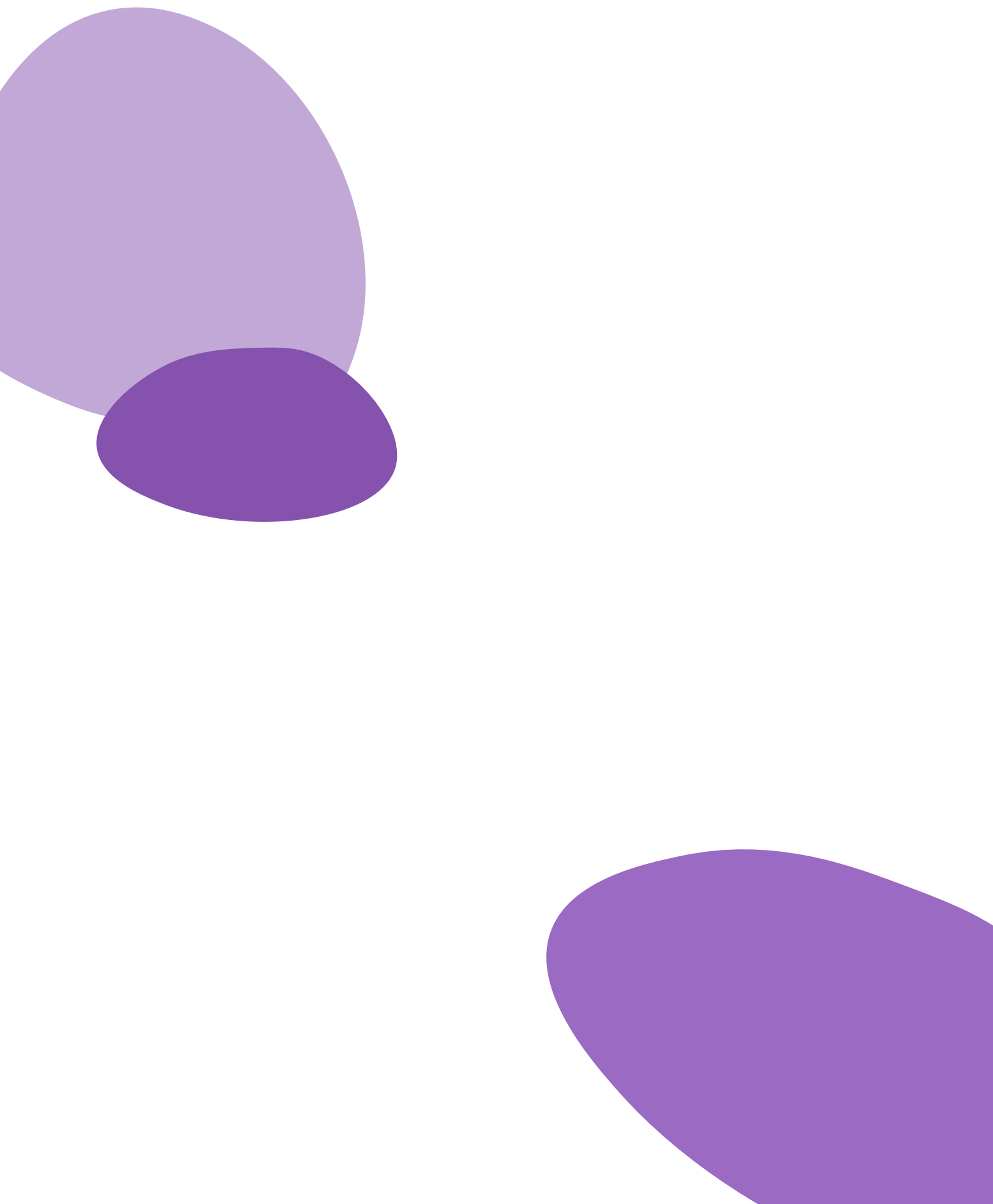
- **SPOLU – milovaní a milujúci** – tvoríme krásne DIELO BOŽEJ LÁSKY v ľudskej podobe. Tento obraz chce toto všetko symbolizovať a pripomínať nám to, i keď sa dnes odtiaľto rozídeme – umiestnili sme si ho do vstupnej haly v hospici.
- Potom nasledovala super **súťaž** – hádali sme, kto je kto na fotke z detstva. Bolo to milé, veselé a mali sme príležitosť spoznať sa bližšie.

Vyhlásili sme víťaza v hádaní a zjedli sme pečeného pstruha, ktorý bol i tento rok výborný. Sestra Noemi ukončila svoj príhovor týmito slovami:

Prajem nám všetkým, aby deň čo deň v nás silnela VIERA v to, že sme Bohom milovaní jedinečným spôsobom... vtedy budú naše srdcia otvorené na prijatie Božieho Ducha, ktorý jediný dokáže cez nás darovať vieru človeku, ku ktorému nás privádza – či už tým človekom je niekto z mojej rodiny, alebo je ním zomierajúci pacient a jeho rodina, alebo sme si tým človekom my navzájom. My sami od seba druhému človeku vieru dať nemôžeme – ani vieru v to, že je Bohom milovaný a neopustený. ... **Ale sme povolaní žiť v objatí lásky Boha a tak nechať cez seba prúdiť Ducha nehy, dobroty a lásky** na tých, ktorým preukazujeme skutky lásky v najrôznejších ľudských podobách. Vďaka ti, Bože, za každého jedného člena hospicového tímu, vďaka ti za každého v jeho jedinečnosti.

5. FINANČNÁ SPRÁVA

Nech chorí pociťia pohladenie
vášho úsmevu.
Úsmev je pohladenie.
Usmievat' sa znamená hľadiť,
pohľadiť srdcom, pohľadiť dušou.

pápež František

5. FINANČNÁ SPRÁVA

Ako je to s financovaním hospicu? Hospic kryje náklady spojené so starostlivosťou o pacienta z viacerých zdrojov:

1. Platby od zdravotných poisťovní – zdravotné poisťovne na základe zmluvy uhrádzajú lôžkovému hospicu cenu za ošetrovací deň (ďalej len „OD“), t. j. počet dní hospitalizácie pacienta krát cena za 1 OD. **V roku 2021** zdravotné poisťovne uhradili hospicu takto **iba 43 %** z reálnych nákladov (pričom v mobilnom hospici to bolo iba 5 %).

2. Dary – dobrovoľné nenárokovateľné príspevky:

- a) od rodiny pacienta a jeho blízkych;**
- b) od iných** – firiem, nadácií, miest a individuálnych darcov.

5.1 Prehľad o výnosoch a nákladoch v roku 2021

Hospic v roku 2021 **v priemere denne** poskytol hospicovú starostlivosť **19 pacientom** (19,03 – ďalej len „obložnosť“).

S uspokojovaním ich bio-psycho-socio-spirituálnych potrieb (ďalej len „**hospicová starostlivosť**“) mal hospic v roku 2021 spojené náklady vo výške **1 020 337,28 €**, ktoré hradil z tržieb od zdravotných poisťovní (43 %) a ostatných nenárokovateľných výnosov (ďalej len „**zdroje krytia**“).

Podrobnejšie **členenie nákladov hospicu v roku 2021 a zdrojov ich krytia:**

NÁKLADY	1 020 337 €	100%	994 360 €	100%
lieky a zdravotnícky materiál	46 919 €	5%	60 611 €	6%
strava a enterálna výživa pre pacientov	31 277 €	3%	41 875 €	4%
energie a prevádzkové náklady	134 345 €	13%	111 763 €	11%
mzdové a zákonné sociálne náklady	807 796 €	79%	780 111 €	78%
ZDROJE krytia	1 016 482 €		988 110 €	
tržby zo zdravotných poisťovní	439 286 €	43%	469 067 €	47%
ostatné zdroje	577 195 €	57%	519 043 €	53%
rodina a blízki pacienta	173 055 €	17%	189 597 €	19%
ľudia	192 663 €	19%	171 180 €	17%
2 % dane (použité v aktuálnom roku)	69 912 €		51 799 €	
Ľudia/Ľuďom: darujme.hospicn.sk	25 981 €		22 485 €	
ostatné dary od ľudí	96 771 €		96 896 €	
organizácie	211 477 €	21%	158 266 €	16%
Mesto Trenčín	23 290 €		22 900 €	
TSK	58 793 €		32 108 €	
verejná správa – ostatné	33 786 €		52 871 €	
firmy a MVO (nadácie a mimovládky)	95 608 €		50 387 €	
Výsledok hospodárenia	-3 856 €	-0,4%	-6 250 €	-1%

V roku 2021 sa zvýšil počet pacientov, ktorí u nás boli hospitalizovaní iba jeden deň. Len 7 dní a menej u nás bolo hospitalizovaných **celkom 50 % pacientov**. Pre rodiny aj pre zdravotníckych zamestnancov je takáto veľmi krátka starostlivosť podstatne náročnejšia a zároveň nie je jednoduché uvoľnené lôžko v čo najkratšom možnom čase ponúknuť ďalšiemu pacientovi.

Aj z tohto dôvodu dosiahol **priemerný denný náklad** spojený so starostlivosťou o **1 pacienta hospicu** v roku 2021 výšku **145 €**. Tržby od zdravotných poisťovní pokryli menej ako polovicu nákladov spojených s hospicovou starostlivosťou. Vzhľadom na skutočnosť, že mobilný hospic je stále v rozbehovej fáze a jeho činnosť bola aj v roku 2021 do významnej miery ovplyvnená pandémiou, až 91 % z celkových nákladov hospicu bolo vynaložených v lôžkovom hospici.

Vďaka štedrosti darcov – jednotlivcov, firiem i iných organizácií, v ktorých boli ľudia so srdcom na správnom mieste, sme dokázali hospic v uplynulom roku 2021 po finančnej stránke zabezpečiť.

Prognóza rastu nákladov v budúcom roku 2022

Očakávame, že **v roku 2022 cena za 1 deň starostlivosti o 1 pacienta hospicu prekročí 160 €**. Už v roku 2021 sme zaznamenali dramatický nárast nákladov, v roku 2022 predpokladáme ešte väčší nárast. Najmä vplyvom vojny na Ukrajine, enormného rastu cien energií a tiež tovarov a služieb, do ktorých sa tieto zvýšené ceny energií premietajú – v našom prípade napr. 200% navýšenie ceny plynu inflácie, ktorá v dosahuje najvyššie hodnoty za posledných 10 rokov, nárastu minimálnej mzdy a tiež vzhľadom na špecifickú situáciu poskytovania paliatívnej starostlivosti počas pandémie COVID so znížením počtu hospitalizácií pri pretrvávajúcom náraste nákladov.

Prečo zdravotné poisťovne nekryjú 100 % nákladov?

Hospic je zdravotnícke zariadenie, zaradené Ministerstvom zdravotníctva SR do siete zdravotníckych zariadení SR, zazmluvnené všetkými tromi zdravotnými poisťovňami.

Prečo teda zdravotné poisťovne nepokryjú náklady spojené s poskytovaním špecializovanej zdravotníckej starostlivosti **na 100 %**? Takéto otázky často dostávame od príbuzných i od sponzorov. Nevieme na to odpovedať a odpoveď sme nedostali ani zo strany zdravotných poisťovní. Isté je, že **súčasným nastavením financovania hospicov zo strany zdravotných poisťovní je pre hospice likvidčné**. To, že náš hospic nepodľahol ekonomickému kolapsu, je vo veľkej miere zásluhou mnohých dobrovoľných podporovateľov. Neprestávame viesť rokovania so zdravotnými poisťovňami na vyššej úrovni. Nevzdávame sa v boji o systémové riešenie financovania hospicov.

Prehľad o nákladoch a výdavkoch poskytovanej sociálnej služby – špecializované sociálne poradenstvo

Súčasťou hospicovej starostlivosti o pacienta a jeho blízkych je aj poskytovanie sociálneho poradenstva. Deficit finančných prostriedkov na jeho poskytovanie bol pokrytý z darov od ľudí. Hospic v roku 2021 poskytol

spolu **4 420 hodín** špecializované sociálneho poradenstva (ďalej len „ŠSP“). Ekonomicky oprávnené náklady (ďalej len „EON“) **na 1 hodinu** poskytnutého ŠSP boli v roku 2021 **vo výške 12,68 €**.

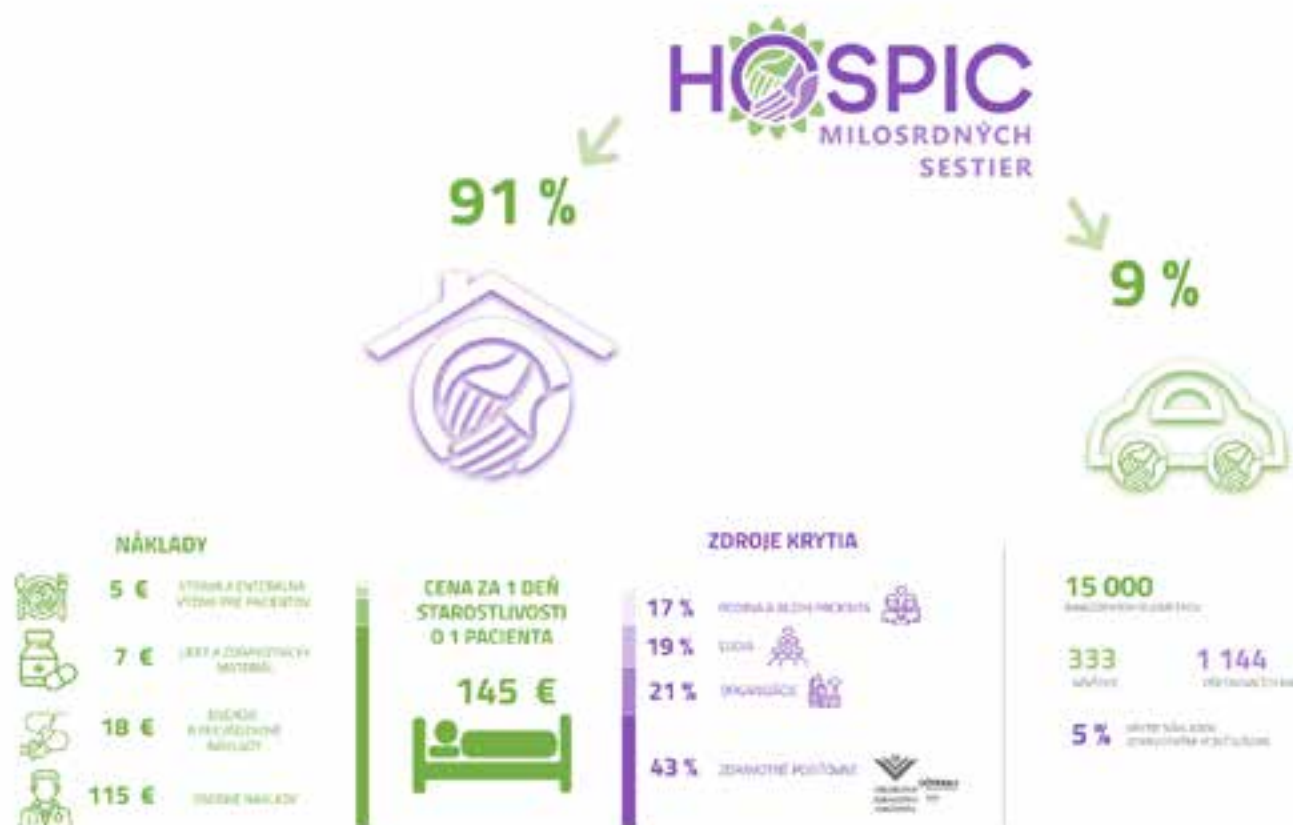
Prístavba pietnej miestnosti a ambulancie paliatívnej medicíny

Matka Tereza raz povedala:

*JA dokážem veci, ktoré TY nedokážeš,
TY dokážeš veci, ktoré nedokážem JA,
no SPOLU môžeme dokázať veci OBROVSKÉ.*

Napriek prebiehajúcej pandémii a zložitým okolnostiam v roku 2021 sme vďaka veľkodušnosti a štedrosti mnohých – najmä daru **88 000 €** z Kongregácie Milosrdných sestier sv. Vincenta – satmárov, mohli zrealizovať **prístavbu pietnej miestnosti a ambulancie paliatívnej medicíny**, o ktorej sme písali už skôr.

S Božou pomocou a požehnaním sme to dokázali vďaka týmto šlachetným ľuďom:

	2021	EON	2020	EON
NÁKLADY	56 046 €	12,68 €	43 082 €	11,60 €
spotreba materiálu	2 187 €		- €	
energie a prevádzkové náklady	7 596 €		5 977 €	
mzdové a zákonné sociálne náklady	46 263 €		37 106 €	
Mzdové náklady	34 883 €		27 684 €	
Zákonné soc. a zdrav. poistenie	11 381 €		9 422 €	
ZDROJE krytia	51 272 €		32 108 €	
Dotácia z TSK	51 272 €		32 108 €	
Výsledok hospodárenia	-4 774 €		-10 975 €	

ĎAKUJEME

sestrám predstaveným Milosrdných sestier – *sestre Pavle Draganovej*, generálnej predstavenej, a *sestre Belarmíne Ivančákovéj*, provinciálnej predstavenej, nielen za finančnú podporu, ale aj za ich duchovné sprevádzanie a morálnu podporu;

pánovi *Viktorovi Kvaššayovi a ľuďom z firmy VK-SOK* Považská Bystrica za realizáciu prístavby, priateľskú cenu a pomoc pri kontaktovaní na osoby a firmy, ktoré nám boli ochotné pomôcť za prístupné ceny;

pani *Ing. Alenke Kostelnej*, našej dobrovoľníčke, ktorá nám pomáhala zvládnuť všetky papierovačky okolo stavebného povolenia a kolaudácie;

pánovi *Ing. Ľubomírovi Plškovi a jeho rodine* (Nadácii SEHA), za nezištnú pomoc pri hľadaní sponzorov prístavby a tiež za kúpu auta *Škoda Fabia* pre potreby mobilného hospicu;

pánovi *Ing. Jánovi Brenišinovi a Ing. Milanovi Guráňovi* za sponzorské dozorovanie stavby,

pánovi *Romanovi Sokolovi a firme STAFIS Trenčín* za sponzorské dodávky cementu a piesku na zásyp plynového potrubia;

pánovi *Ing. Martinovi Prokšovi, Ing. Pavelovi Paľovi* z firmy TDS Trenčín za sponzorskú dodávku klimatizácie a za práce za priateľskú cenu;

pánovi *Jaroslavovi Sádeckému* za sponzorskú prekládku plynovej prípojky a tlakovú skúšku;

pánovi *Ing. Jozefovi Reovi* za nezištnú a veľkodušnú pomoc počas prístavby ale aj mimo nej;

a v neposlednom rade ďakujeme nášmu kolegovi *Mgr. Jarkovi Sýkorovi* za koordináciu prác spojených s prístavbou.

Vďaka grantom sa nám okrem prevádzky podarilo aj...

V roku 2021 hospic mohol vďaka grantovým zdrojom okrem výdavkov na bežnú prevádzku zabezpečiť:

- **germicídna lampa, tablet** – ako nevyhnutnú súčasť v našej snahe zvýšiť ochranu našich pacientov a tiež im umožniť kontakt s najbližšími prostredníctvom elektroniky.
Donor: Nadácia Henkel 600 €
- **prenosný infúzny dávkovač liekov PPS 9001s** – pre nevyliciteľne chorých pacientov v mobilnom hospici
Donor: Manželia Strečanskí z Bad Langensalza 1 400 €
- **prenosný infúzny dávkovač liekov PPS 9001s** – pre nevyliciteľne chorých pacientov v mobilnom hospici
Donor: p. Miloš Pagáč a priatelia, Dar: 1 600 €
- **kyslíkový koncentrátor** pre nevyliciteľne chorých pacientov v našom mobilnom hospici
Donor: p. Denisa Bujnová, Dar: 660 €
- **2 polohovateľné postele** na zapožičiavanie do mobilného hospicu s antidekubitnými matracmi
Donor: Manželia Liptákoví, Dar: 1.000 €
- **viacúčelové vyšetrovacie ležadlo** do pripravovanej ambulancie paliatívnej medicíny.
Donor: ZDRAVZAR, s. r. o., Slovenský Grob, p. Macáková, Dar: 850 EUR
- **kompaktná odsávačka** na tracheálne odsávanie telesných tekutín – najmä pre pacientov mobilného hospicu
Donor: Kristínka Holá s rodinou, Dar: 260 €

- **rozkladací párty stan**, vďaka ktorému môžeme organizovať rôzne benefičné podujatia, napr. Deň otvorených dverí, ale i teambuilding pre našich zamestnancov.
Donor: Expodom – MUTTON, s. r. o., Dar: 174 €
- **1000 ks respirátorov** – za symbolickú cenu 0,01€
Donor: SMS-SLOVAK MEDICAL SERVICES, s. r. o. p. Marte Ježíkovej ďakujeme za jej šlachetnú iniciatívu.
- **Platforma na web hospicu** – mnoho tých, ktorí potrebujú starostlivosť hospicu, k nám nájdú cestu cez internet. Hospic sa vďaka darovanej platforme na nový web hospicn.sk mohol viac priblížiť tým, ktorí sa ocitnú v doma nezvládnuteľnej situácii, a podať tak pomocnú ruku.
*Viac tu: www.hospicn.sk/n/darovana-platforma-pre-web-hospicu-dakujeme
Donor: BiznisWeb.sk a RAMIL, s. r. o., Dúľov*
- **Maľovaná lavička** – krásnu ručne maľovanú lavičku nám darovala pani Vierka a spoločnosť Magenta – zosobňuje našu snahu vytvárať pre našich pacientov

DOMOV, kde budú cítiť prijatie a lásku... Pretože domov nie je miesto, domov je pocit...

- **notebook ASUS Zenbook s príslušenstvom** – Dobro je to, čo spája – o. z. Motýlik a náš dlhodobý podporovateľ spol. ISSO, s. r. o., sa spojili a darovali nám tento notebook, aby s ním mohla byť naša nová pani primárka naozaj mobilná a spolu s tímom mobilného hospicu navštevovať nevyliciteľne chorých doma.
- Prijali sme 700 € zo zbierky pre náš hospic, ktorá sa konala v **Základnej škole sv. Vincenta v Ružomberku**. Každoročne sa u nich konal misijný jarmok, ale ten sa tento rok uskutočniť nemohol. Namiesto toho si mohli deti zakúpiť keksík na desiatu a výťažok z toho putoval ku nám. **Ešte raz ďakujeme všetkým učiteľom a ostatným zamestnancom školy, rodičom a deťom**, ktorí sa nás rozhodli aj takýmto spôsobom podporiť.

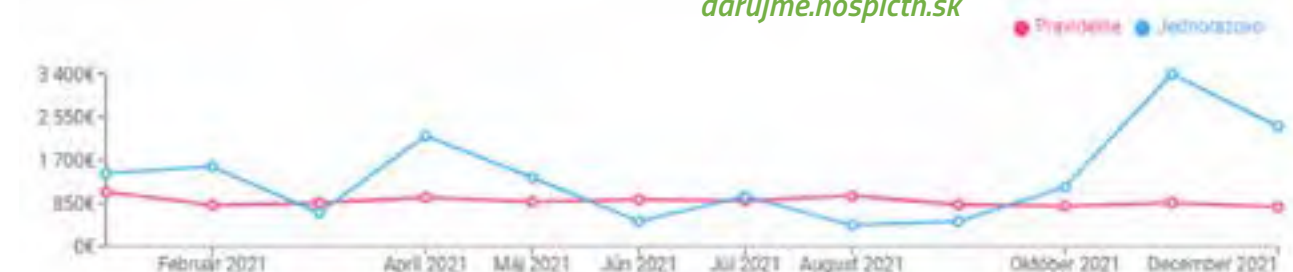

5.2 Stav a pohyb majetku a záväzkov

	k 31. 12. 2021	k 31. 12. 2020
AKTÍVA	243 407 €	150 725 €
dlhodobý hmotný majetok (netto)	122 951 €	20 846 €
krátkodobé pohľadávky	69 460 €	75 601 €
finančné účty	48 517 €	51 244 €
náklady budúcich období	2 479 €	2 533 €
PASÍVA	247 262 €	156 475 €
nevysporiadaný VÍI minulých rokov	6 514 €	12 764 €
krátkodobé záväzky	90 969 €	82 046 €
krátkodobé rezervy	14 647 €	20 830 €
dlhodobé záväzky	407 €	953 €
výnosy budúcich období	134 725 €	39 882 €
Výsledok hospodárenia	-3 856 €	-5 250 €

5.3 Fundraisingové aktivity

Prostredníctvom fundraisingových aktivít sa hospic usiluje získať finančné prostriedky potrebné na krytie nákladov spojených so starostlivosťou o pacientov hospicu. Rok 2020 bol vo významnej miere negatívne ovplyvnený pandémiou koronavírusu, ktorej všetky dôsledky sme si nevedeli ani predstaviť. Hospic aj v roku 2021 organizoval benefičné podujatie, zbierku 2 % daní a iné. Vďaka fundraisingovým aktivitám dochádza i k zvyšovaniu informovanosti ľudí o hospicovej starostlivosti.

Ako nám pomáhajú dary?

Ak nám darca prispeje napríklad 20 € – čo to pre nás znamená? Znamená to pre nás napríklad, že môžeme nakúpiť pre jedného pacienta lieky, hlavne lieky na tláenie bolesti na takmer 7 dní, t. j. týždeň môže byť pacient dôstojne a bez neznesiteľnej bolesti, ktorou je sprevádzané posledné štádium ochorenia. Viac hovorí táto infografika:

DARUJME.HospicTN.sk

Jednou z praktických foriem podpory hospicu je podpora cez internetový darcovský systém

DARUJME.sk, ktorý zabezpečuje transparentnosť, adresnosť a efektívnosť.

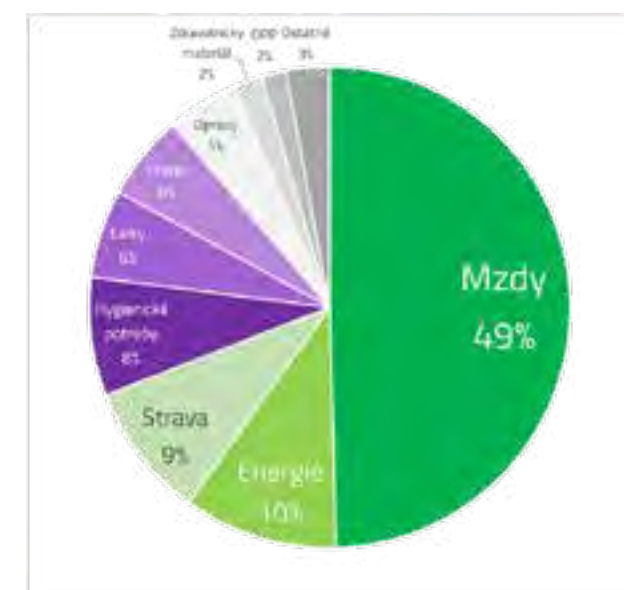
V roku 2021 hospic touto cestou prijal od darcov spolu finančné dary vo výške **25 981,06 €**, čo je oproti minulému roku nárast o 16 %. Spolu nás obdarilo 292 darcov, z toho 89 pravidelných a 213 jednorazových. Vstup do darcovského systému: <http://www.darujme.hospictn.sk>

2 % z dane

Mnohí platitelia dane z príjmu (ľudia i firmy) sa aj v roku 2021 rozhodli, že časť (1/2/3 % z dane) svojej zaplatenej dane pomôže nášmu hospicu pri zabezpečovaní starostlivosti. Touto cestou hospic prijal od štedrých daňovníkov (priamo alebo cez občianske združenie Refugium) dary v celkovej výške neuveriteľných **77 769,50 €**, čo predstavuje medziročne 18 % nárast (očistený o skutočnosť, že časť z 2 % venovaných hospicu vo výške 15 907,01 € pripadá ešte na odložené 2 % z roku 2020)

Podrobné členenie použitia 2 % z dane k 31. 12. 2021:

Mzdové náklady zamestnancov	31 400,00 €
Energie	6 563,51 €
Strava pre pacientov	5 768,63 €
Čistiace a hygienické potreby	5 040,16 €
Nákup liekov	3 755,58 €
pranie pre pacientov	3 638,66 €
Opravy, revízie, školenia a osl.	3 022,69 €
Zdravotnícky materiál	1 255,02 €
Ochranné pracovné prostriedky	1 041,60 €
Nákup zdrav.materiálu	708,74 €
Kancelárske potreby	361,70 €
Zdravotnícky materiál	264,92 €
Tlač letákov, grafické práce	253,44 €
Pracovné oblečenie	137,00 €
Nábytok a zariadenie	119,25 €
SPOLU	63 330,90 €

Hospic sa opäť zaregistroval na príjem 2 % dane, a tak **aj v roku 2022** bude možné hospic touto cestou obdarovať.

Údaje o prijímateľovi:

- Obchodné meno: Hospic Milosrdných sestier
- Sídlo: 911 01 Trenčín, Súvoz 739
- Právna forma: občianske združenie
- IČO: 50333356

Viac informácií, vrátane tlačív, zoznamov daňovníkov i použitia 2 % dane: www.2percenta.hospictn.sk

Deň otvorených dverí – prvý

S cieľom zbúrať spolu predsudky a mýty o hospicoch a zomieraní sa konal v sobotu 23. októbra 2021 prvý **Deň otvorených dverí** Hospicu Milosrdných sestier v Trenčíne. Krásna akcia v srdečnom duchu niesla motto Svetového dňa hospicovej a paliatívnej starostlivosti: „Nenechajme nikoho na okraji.“

Na hostí čakal zaujímavý program:

- workshopy,
- ukážka hipoterapie a canisterapie,
- komentované prehliadky časti priestorov hospicu,
- beh pre hospic,
- zaujímaví hostia,
- výstava fotografií,
- a drobné pohostenie.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa pričínili akýmkoľvek spôsobom o super atmosféru. Darcom finančných i nefinančných darov – výťažok z dobrovoľných príspevkov predstavoval **1 712,74 €** a celý bol použitý na zabezpečenie starostlivosti o našich nevyliciteľne chorých pacientov.

Ďakujeme **občianskemu združeniu HIPO-ŠKO** – všetkým **Karellovcom**, kobyľke MIDI a MAXIpsovi Scoobymu – nezištne, bez nároku na odmenu prišli, aby podporili nás i ušľachtilé poslanstvo „nenechať nikoho na okraji“ – ktoré svojím životom a službou dlhodobo praktizujú.

Ďakujeme bratovi Máriusovi Dismasovi zo spoločenstva Bet lechem za jeho ochotu nájsť si čas a prísť nás podporiť, za zdieľanie i jeho službu všetkým tým, ktorých nenecháva na okraji. To, ako sa nám v minulosti skrížili cesty, si môžete prečítať TU.

Ďakujeme Stankovi Ďurigovi, že aj napriek bolestiam nohy odbehol okolo hospicu maratón, svoj 201. v poradí a ako sám povedal – prvý, na ktorý ho pozvali. „Boleť a utrpenie zomierajúcich sa nedá porovnávať s touto mojou bolesťou,“ povedal nám čosi aj o svojej motivácii beh dokončiť.

Ďakujeme aj všetkým ostatným bežcom, menej či viac zdatnejším, všetkým, ktorí sa snažili nám svojim behom vyjadriť podporu. Veľmi si ceníme každý zabehnutý okruh.

Nehovoriac, že okrem ľudí behali aj zvieratá. ;-)

Ďakujeme spoločnosti **Magenta, s. r. o.**, za jej nezištnú podporu pri výrobe a príprave výstavy fotografií či kúpe a potlačí tričiek, ktoré si návštevníci mohli kúpiť a podporiť nás tak aj finančne.

Ďakujeme spoločnosti **Alfa DM Dušan Mazanovský** z Nemšovej za bezplatné zapožičanie výstražných stĺpikov, ktorými sme mohli vyznačiť časť bežeckej trate.

Ďakujeme spoločnosti **Mutton – expodom** z Liptovského Mikulášu za darovanie rozkladacieho párty stanu, pod ktorým sme sa mohli rozložiť a boli chránení pred prípadnou nepriazňou počasia.

Ďakujeme **Mgr. Márii Dutkovej**, organizátorky Festivalu dobrodružných filmov Hory-Zonty, za darovanie 10 voľných lístkov, ktorými sme odmenili najvytrvalejších bežcov.

Ďakujeme za super občerstvenie nielen pre dobrovoľníkov, ale i pre všetkých návštevníkov tohto podujatia:

spol. Urbánek – mäsovýroba z Trenčína za 60 ks super chlebičkov,

Subway Trenčín za 32 bagiet a 2 krabice cookies,

Danke Jankovičovej a jej ocinovi za 150 ks 0,5l nápojov,

Janke Obstovej za super tortu,

pani Malecovej za vynikajúci bezlepkový koláč,

Petovi Szepesimu z Modranky za 60 balíčkov Verbena cukríkov,

horolezcovi **Martinovi Vargovi** zo **spol. Marva** za zaslanie energetických tyčínok,

spol. Duna fruit za prepravku ovocia a všetkým ostatným, ktorí priniesli so sebou čo-to na zahryznutie.

V neposlednom rade ďakujeme všetkým našim dobrovoľníkom i zamestnancom, ktorí prispeli k zorganizovaniu tohto benefičného podujatia, špeciálna vďaka patrí našim super fotografom – Miškovi a Emče.

Pomáhate nám vnášať VIAC ŽIVOTA do posledných DNÍ nevyliciteľne chorých.

Bez vás, našich dobrodincov, by sme to nezvládli.

ĎAKUJEME.

Podujatie bolo podporené z participatívneho komunitného rozpočtu Trenčianskeho samosprávneho kraja.

Giving Tuesday – kúsok dobra pre veľkú zmenu

Vďaka vašim **#KusokDobraPreVelkuZmenu** sa nám počas GivingTuesday Slovensko podarilo vyzbierať až **2 035 €!**

Vďaka vašej, hoc i drobnej pomoci sme mohli priniesť veľkú zmenu a kúpou nového kúpacieho matracu aj naďalej vytvárať pre pacientov a ich blízkych prostredie dýchajúce DOMOVOM.

Benefičný ples

sa v roku 2021 vzhľadom na protipandemické opatrenia nemohol uskutočniť. Už teraz sa tešíme na atmosféru ďalšieho benefičného plesu, ktorý budeme môcť zorganizovať.

Viac z minulých ročníkov: www.ples.hospictn.sk

Benefičný koncert – Nie ste sami

Vrcholiaca ďalšia vlna pandémie a s ňou spojené epidemiologické opatrenia nám ani toho roku neumožnili zorganizovať jubilejný X. benefičný koncert. Preto sme sa rozhodli vás – našich dobrodincov a podporovateľov potešiť aspoň malou náhradou. Koncert sme za výdatnej pomoci **vokálnej skupiny For You** urobili 23. decembra 2021 **ONLINE** v pohodlí vašej obývačky.

V úvode koncertu riaditeľka s. Noemi srdečne poďakovala všetkým, ktorí nám pomáhate v šľachetnom diele – aby rodiny s nevyliciteľne chorým človekom po ukončení aktívnej liečby, ktorému zostávajú už iba mesiace, týždne či dni života – v tom **NEBOLI SAMI**.

ĎAKUJEME rodinám za dôveru, s akou nám zverili svojich drahých a dovolili nám stáť blízko nich v takej citlivej chvíli, akou je odprevádzanie milovaného človeka za bránu smrti. Vážime si to.

ĎAKUJEME z hĺbky srdca Pánu Bohu, celému tímu zamestnancov a dobrovoľníkov hospicu a taktiež aj dobrodincom a sponzorom (jednotlivcom, nadáciám, firmám, miestnej samospráve i štátnej správe).

Všetci máte v hospicovom úsilí zvláštne miesto. Aj vďaka vám môžeme rodinám s nevyliciteľne chorým človekom v konečnom štádiu ochorenia povedať: NIE STE SAMI.

Podujatie bolo realizované s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

SIPO

Podpora hospicu cez SIPO je vhodná pre tých, ktorí využívajú pri platbách za plyn či elektrinu službu SIPO a chcú podporovať zároveň „pri jednom“ aj hospic. Príspevky na podporu hospicu môžu platiť spolu s ostatnými pravidelnými platbami cez SIPO. Zahájiť podporu hospicu cez SIPO môže záujemca vyplnením krátkého formulára alebo zavolaním na číslo: 0905 474 793. Viac informácií:

Internetové obchody KUMRAN.SK

Od marca 2017 ako prvý v histórii začal hospicu cez svoj internetový obchod pomáhať KUMRAN.SK. Každému zákazníkovi, ktorý si kupuje na KUMRAN.SK tovar, sa v závere objednávky ponúkne, že môže poslať Dar Hospicu Milosrdných sestier na lieky vo výške 1 €.

V roku 2021 touto cestou hospic prijal od nakupujúcich cez KUMRAN.SK spolu **3 326 €** (oproti minulému roku viac o 1 205 €).

Niektoré z recenzií podporovateľov hospicu cez KUMRAN.SK v roku 2021:

Zitka dňa 25.12. 2021

Túto prácu veľmi oceňujem a nesmierne si vážim trpezlivosť a lásku všetkých pracovníkov hospicu.

Branislav dňa 24.12. 2021

Podpora hospicov je veľmi potrebná, preto som sa aj ja rozhodol finančne prispieť na ich chod.

Katarína dňa 21.12.2021

Ďakujem všetkým za prácu v hospici, škoda že v Žilinskom kraji hospic nemáme. Vyprosujem všetkým Božie požehnanie, pevné zdravie a nech im Pán odplatí ich prácu.

Peter dňa 06.12.2021

Zariadenia hospicov s obetavou starostlivosťou rehoľných sestier sú veľmi potrebné a nápomocné, čo som zažil vo vlastnej rodine. Pán Boh zaplať! za ich poslanie.

Janka dňa 27.10.2021

Vďaka Bohu že ste. Veľmi si vážim službu a skláňam sa pred všetkými, ktorí toto poslanie a ťažkú „prácu“ vykonávajú. Boh vám žehnaj.

Jana dňa 07.10.2021

Súhlasím s tým, že je to dobrá myšlienka.

Otília dňa 30.09.2021

Všetky projekty sú vzácne. Pri kúpe kníh som ani minútu neváhala, aj keď len troškou podporiť Hospic Milosrdných sestier v Trenčíne. Pretože vykonávate s láskou a úctou to, čo je pre iných ťažké, nezvládateľné alebo v nemocniciach neuskutočniteľné... Zmierňujete utrpenie rešpektujete pacienta a sprevádzate ho v najťažšej chvíli aj jeho rodinu pri odchode a uzavretí jednej kapitoly pozemského života. Vyprosujem vám veľa Božích milostí, veľa síl a trpezlivosti pri tejto vašej nezištnej a výnimočnej práci-poslaní.

Laura dňa 16.08.2021

Popri kúpe knihy je to skvelá myšlienka podporiť túto službu. Pán Boh žehnaj prácu ľudí v tomto zariadení.

Mária dňa 19.03.2021

Kvapka ku kvapke... je to minimum z našej strany, snáď pre nich o niečo viac. Je príjemné, aj keď v malom, podieľať sa na pomoci druhým.

Jana dňa 27.02.2021

Rada som trošku pomohla.

Dobromat – každým nákupom pomáhate

Cesta na nákup do vyše tisícky obchodov a zároveň podpora hospicu, ktorá nakupujúceho nestojí ani cent:

ISSO Prievídza – nákup notebooku, PC

Starostlivosť o našich pacientov mohli kupujúci podporiť aj cez eshopy firmy ISSO Prievídza popri nákupe notebooku, PC či inej počítačovej techniky a príslušenstva.

Verejné zbierky

V priebehu roku 2021 sme neorganizovali žiadnu verejnú zbierku.

Charitatívna reklama

Hospic môže poskytovať pre firmy, podnikateľov tzv. „charitatívnu reklamu“. Príjem z nej je od 1. 1. 2018 (344/2017 Z. z.) pre hospic do výšky **20 000 €** ročne oslobodený od dane, zatiaľ čo u podnikateľa je možné výdavok na charitatívnu reklamu v plnej výške uplatniť v nákladoch (po zaplatení). Príjem z charitatívnej reklamy je potrebné účelovo použiť najneskôr do konca roka nasledujúceho po roku, v ktorom bol poskytnutý.

Prostredníctvom tohto nového, obojstranne výhodného spôsobu podpory hospicu sme v roku 2021 získali na činnosť **1 500 €**.

Hlasovanie – Participatívny komunitný rozpočet TSK

Aj v roku 2021 sa hospic uchádzal o dotáciu z Participatívneho komunitného rozpočtu TSK. O tom, že ju hospic dostal v maximálnej možnej výške, t. j. vo výške **2 200 €**, rozhodli občania v hlasovaní.

Vďaka hlasujúcim a získanej dotácii hospic zvýšil informovanosť rodín z Trenčína a okolí o tom, že mobilný hospic je tu a že je pripravený pomôcť im doma pri zvládaní posledného štádia zväčša onkologickej choroby ich drahého. Vďaka za každý jeden z **1 470 hlasov**, ktorými ste podporili náš projekt Nie ste sami.

5.4 Správa audítora

Účtovná závierka

Účtovná závierka je k dispozícii v Registri účtovných závierok.

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

Pre štatutárny orgán združenia Hospic Milosrdných sestier

Správa z auditu účtovnej závierky

Názor

Uskutočnili sme audit účtovnej závierky združenia Hospic Milosrdných sestier, so sídlom Súvoz 739/ 911 01 Trenčín, IČO: 50 333 356, ktorá obsahuje súvahu k 31. decembru 2021, výkaz ziskov a strát za rok končiaci sa k uvedenému dátumu, a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód.

Podľa nášho názoru, priložená účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie združenia k 31. decembru 2021 a výsledku jej hospodárenia za rok končiaci sa k uvedenému dátumu podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Základ pre názor

Audit sme vykonali podľa medzinárodných auditorských štandardov (International Standards on Auditing, ISA). Naša zodpovednosť podľa týchto štandardov je uvedená v odseku Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky. Od združenia sme nezávislí podľa ustanovení zákona č. 423/2015 o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) týkajúcich sa etiky, vrátane Etického kódexu audítora, relevantných pre náš audit účtovnej závierky a splnili sme aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Sme presvedčení, že auditorské dôkazy, ktoré sme získali, poskytujú dostatočný a vhodný základ pre náš názor.

Zodpovednosť štatutárneho orgánu za účtovnú závierku

Štatutárny orgán je zodpovedný za zostavenie tejto účtovnej závierky tak, aby poskytovala pravdivý a verný obraz podľa zákona o účtovníctve a za tie interné kontroly, ktoré považuje za potrebné na zostavenie účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní účtovnej závierky je štatutárny orgán zodpovedný za zhodnotenie schopnosti združenia nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opísanie skutočností týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné, a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve, ibaže by mal v úmysle združenie zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo by nemal inú realistickú možnosť než tak urobiť.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky

Našou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, a vydať správu audítora, vrátane názoru. Primerané uistenie je uistenie vysokého stupňa, ale nie je zárukou toho, že audit vykonaný podľa medzinárodných auditorských štandardov vždy odhalí významné nesprávnosti, ak také existujú. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu

alebo chyby a za významné sa považujú vtedy, ak by sa dalo odôvodnene očakávať, že jednotlivá alebo v súhrne by mohli ovplyvniť ekonomické rozhodnutia používateľov, uskutočnené na základe tejto účtovnej závierky.

V rámci auditu uskutočneného podľa medzinárodných auditorských štandardov, počas celého auditu uplatňujeme odborný úsudok a zachovávame profesionálny skepticizmus. Okrem toho:

- Identifikujeme a posudzujeme riziká významnej nesprávnosti účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, navrhujeme a uskutočňujeme auditorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavame auditorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre náš názor. Riziko neodhalenia významnej nesprávnosti v dôsledku podvodu je vyššie ako toto riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie alebo obídenie internej kontroly.
- Oboznamujeme sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby sme mohli navrhnúť auditorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie za účelom vyjadrenia názoru na efektívnosť interných kontrol združenia.
- Hodnotíme vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosť účtovných odhadov a uvedenie s nimi súvisiacich informácií, uskutočnené štatutárnym orgánom.
- Robíme záver o tom, či štatutárny orgán vhodne v účtovníctve používa predpoklad nepretržitého pokračovania v činnosti a na základe získaných auditorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota súvisiaci s udalosťami alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybniť schopnosť združenia nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že významná neistota existuje, sme povinní upozorniť v našej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke alebo, ak sú tieto informácie nedostatočné, modifikovať náš názor. Naše závery vychádzajú z auditorských dôkazov získaných do dátumu vydania našej správy audítora. Budúce udalosti alebo okolnosti však môžu spôsobiť, že združenie prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.
- Hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky vrátane informácií v nej uvedených, ako aj to, či účtovná závierka zachytáva uskutočnené transakcie a udalosti spôsobom, ktorý vedie k ich vernému zobrazeniu.

Správa k ďalším požiadavkám zákonov a iných právnych predpisov

Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe

Štatutárny orgán je zodpovedný za informácie uvedené vo výročnej správe, zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve. Naš vyššie uvedený názor na účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie vo výročnej správe.

V súvislosti s auditom účtovnej závierky je našou zodpovednosťou oboznámenie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a posúdenie, či tieto informácie nie sú vo významnom nesúlade s auditovanou účtovnou závierkou alebo našimi poznatkami, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne.

Posúdili sme, či výročná správa neziskovej organizácie obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve.

Na základe prác vykonaných počas auditu účtovnej závierky, podľa nášho názoru:

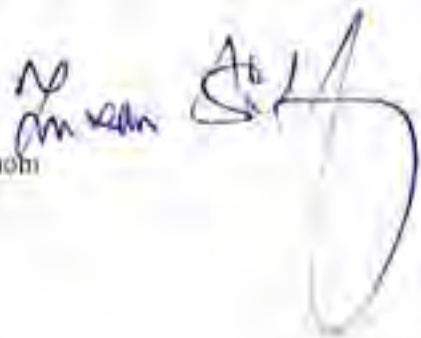
- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2021 sú v súlade s účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve.

Okrem toho, na základe našich poznatkov o účtovnej jednotke a situácii v nej, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, sme povinní uviesť, či sme zistili významné nesprávosti vo výročnej správe, ktorú sme obdržali pred dátumom vydania tejto správy audítora.

V tejto súvislosti neexistujú zistenia, ktoré by sme mali uviesť.

V Dubnici nad Váhom, 5. apríl 2022

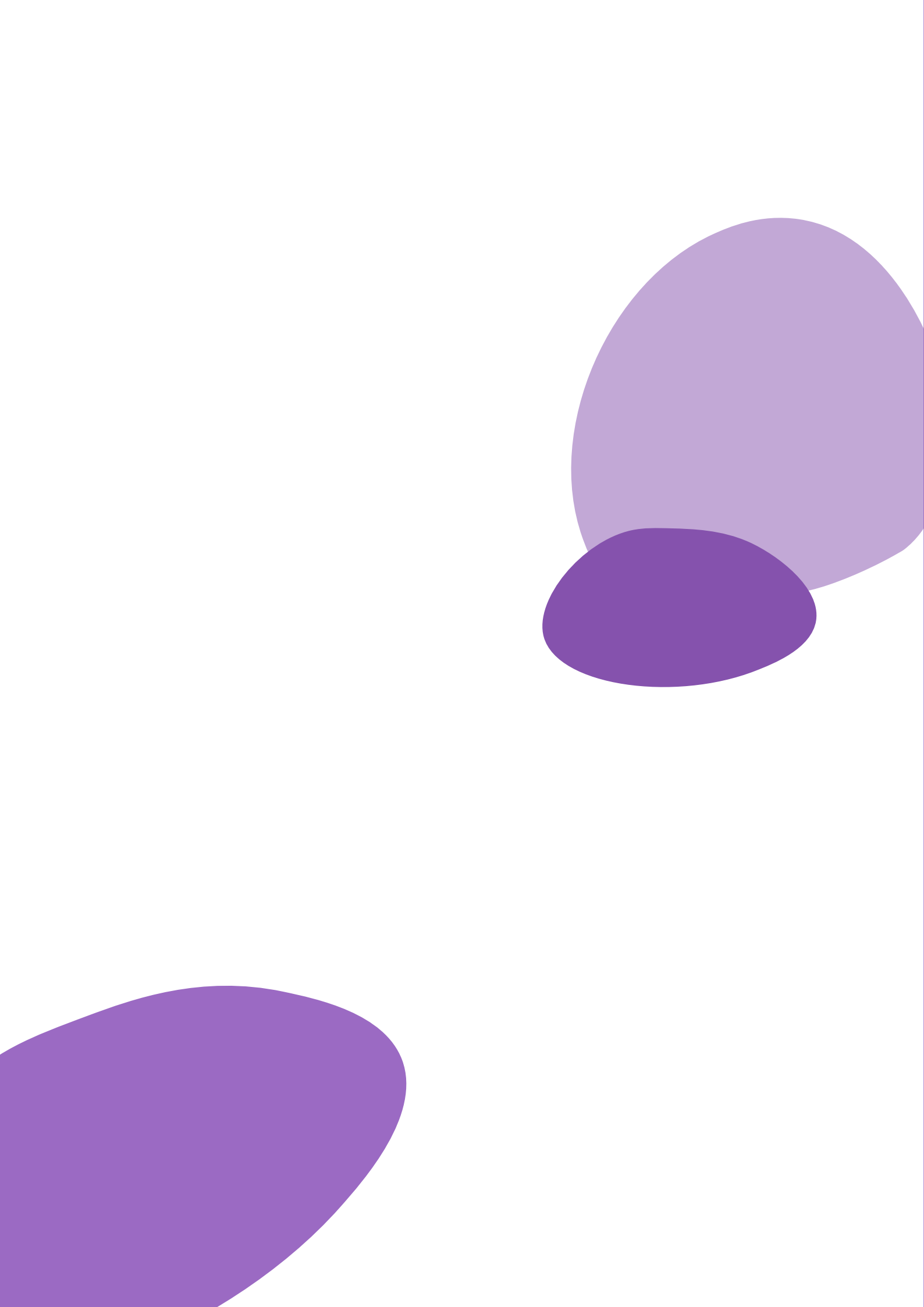
Audítorská spol. =
DCA Audit s.r.o.
Tajovského 222/5
018 41 Dubnica nad Váhom
Licencia SKAU č. 219

Zodpovedný audítor:
Ing. Zuzana Šelingová
Družstevná 464
018 51 Nová Dubnica
Licencia SKAU č. 640

6.
ĎAKUJEME

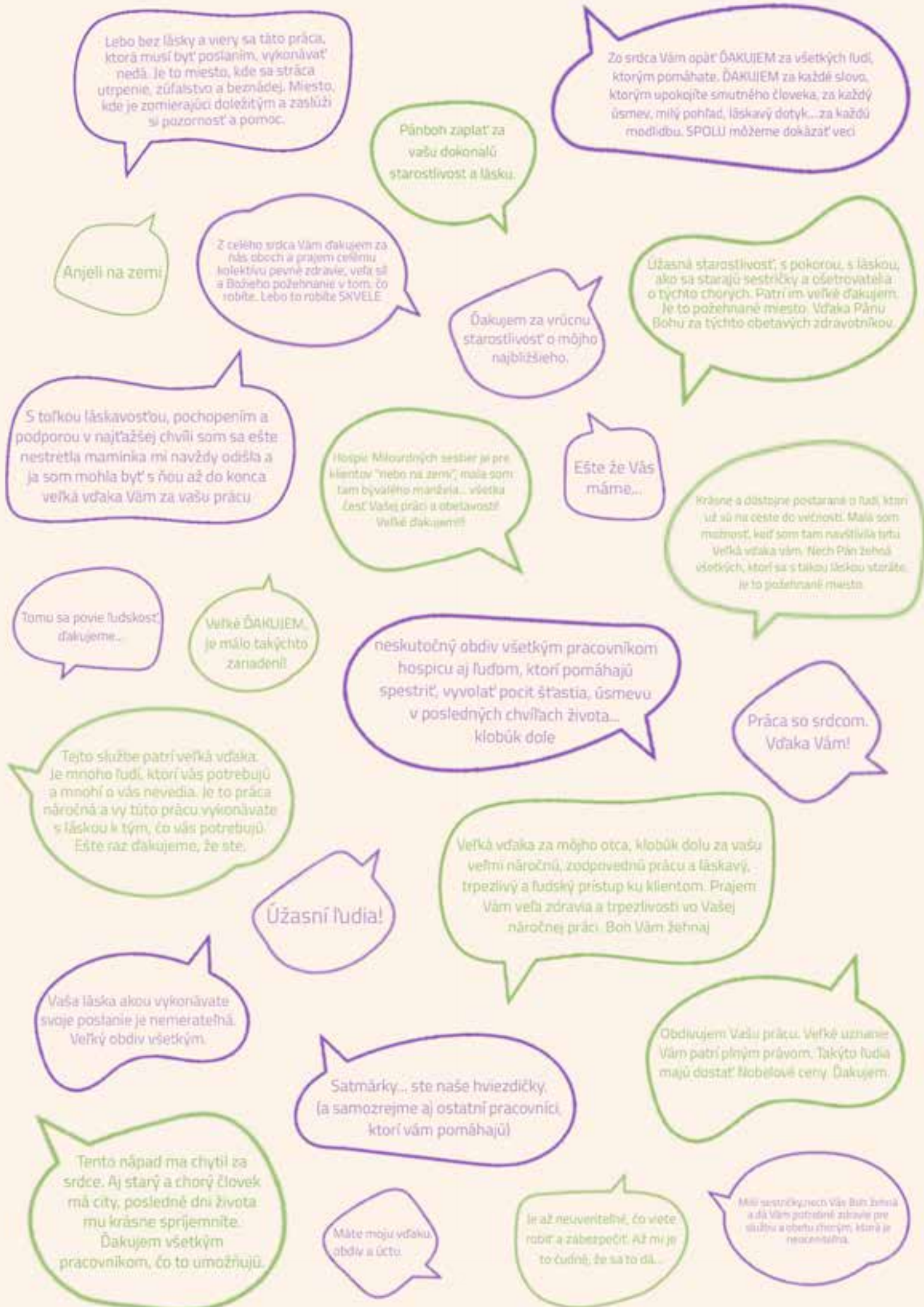

“

„Bud' prejavom...
láskavosti; maj láskavosť
v tvári, v očiach, v úsmeve,
vo vd'ačnom pozdrave.“

Matka Tereza

- Ďakujeme dobrovoľníkom za ich čas a osobný potenciál, ktorý v mnohých podobách dávajú pre dobro hospicu, pacientov.

6.3 Ďakujeme všetkým, ktorí finančne i nefinančne podporili hospicu

Ďakujeme všetkým ľuďom, rodinám, firmám i iným organizáciám, ktorí finančne podporili v roku 2021 hospicu, a tak sa stali istým spôsobom súčasťou nášho hospicového tímu. Veď tak ako bez ktoréhokoľvek člena tímu si nedokážeme predstaviť poskytovanie kvalitnej hospicovej starostlivosti, tak si nedokážeme jej poskytovanie predstaviť ani bez darcov. Tí, ktorí nás finančne podporovali v roku 2021 (okrem darov od rodín a blízkych pacientov), pokryli **spolu 40 %** prevádzkových nákladov hospicu, čo predstavuje **viac ako 404-tisíc €**.

- Ďakujeme jednotlivcom i rodinám aj tým, ktorí nám prispeli cez 2 – 3 % dane.
- Ďakujeme osobitne každému jednému darcovi, známemu i neznámemu človekovi,
- každému jednému človeku, daňovníkovi, ktorý pomohol svojím 2 – 3 % podielom zaplatenej dane:

Alena Bieliková | Alena Gúčiková | Alena Hajzušinová | Alena Ježíková | Alena Križková | Alena Kuflíková | Alena Obušková | Alena Sedláčková | Alexandra Zvaríková | Alica Kolmanová | Alžbeta Pavlíková | Andrea Kopecká | Andrea Magdechová | Andrea Píková | Andrea Píková | Andrea Rybárová | Andrej Dočár | Andrej Matiaš | Anetta Kolečusová | Anna Bednárová | Anna Brisudová | Anna Burganová | Anna Gardianová | Anna Juricová | Anna Kráľová | Anna Luscoňová | Anna Mikušková | Anna Nemcová | Anna Plášková | Anna Rišková | Anna Šimonová | Anna Šutorová | Anna Švajdleníková | Antónia Mišeková | Barbora Kyjácová | Bc.Dana Batková | Bc.Hana Jarábková | Bc.Lucia Papíková | Bc.Lukáš Sobota | Bc.Magdaléna Šimonffyová | Bc.Mária Kompauerová | Bc.Marta Kováčová | Bc.Marta Morongová | Bc.Martin Madaj | Bc.Matúš Kusý | Bc.Rastislav Jancík | Bc.Renáta Očkajáková | Bc.Róbert Kikuš | Bc.Tatiana Hrádelová |

6.1 Ďakujeme rodinám našich pacientov

● Ďakujeme rodinám našich pacientov za **prejavenú dôveru** – zverili ste nám svojho krehkého a trpiaceho člena svojej rodiny. Hospic poskytol v lôžkovom hospici od decembra 2005 starostlivosť **2 116 pacientom** a prostredníctvom mobilného hospicu od júna 2020 poskytol hospicu starostlivosť v domácom prostredí **79 pacientom**. Každý jeden z našich pacientov bol jedinečnou osobnosťou, každý mal svoje miesto v srdci svojho blízkeho.

- Ďakujeme vám, že sme vášho drahého i vás mohli sprevádzať ťažkým obdobím.
- Ďakujeme vám i za príklad vášho života, mnohé prejavy pozornosti i slová vďaky i uznania.
- Ďakujeme vám za modlitby a obety.
- Ďakujeme vám aj za finančné dary prijaté počas hospitalizácie i za to, že nás podporujete, i keď sa naše cesty už zdanlivo rozišli.

6.2 Ďakujeme zamestnancom a dobrovoľníkom hospicu

- Ďakujeme vám za obetavosť, nehu a lásku, s akou slúžite trpiacim pacientom.

Bc.Terézia Hyravá | Bc.Vladimír Sumbal | Be-
 áta Holubková | Beata Luhová | Blanka Oma-
 chelová | Blažej Poláček | Blažej Svrček | Bla-
 žena Sedláčková | Boris Hlavačka | Božena
 Šimonffyová | Branislav Herman | Branislav
 Homola | Bursa Kopacik | Dagmar Zlinská |
 Dana Drndová | Dana Gavendová | Dana Go-
 gová | Dana Kecsešy | Dana Petrovičová |
 Dana Špačková | Daniel Bobocký | Daniel Hre-
 nák | Daniel Chochula | Daniel Sáska | Daniela
 Hargašová | Daniela Jankovičová | Daniela Ka-
 pušová | Daniela Komáriková | Daniela Pecí-
 ková | Daniela Slahučková | Danka Ďurmeková
 | Danka Holbová | Danka Miková | Darina Ma-
 lová | Darina Masaryková | Darina Rusnáková
 | Denis Christov | Denis Weber | Denisa Mag-
 dechová | Denisa Pavlíková | Denisa Pechová |
 doc. Mgr. art.Jaroslava Gajdošíková Zeleiová |
 Dominik Orišek | Dominik Žilka | Elena Bahní-
 ková | Elena Mitická | Elena Žiaková | Emília
 Belášová | Erik Monček | Ernest Šimon | Eva
 Báčíková | Eva Coníková | Eva Chovancová |
 Eva Chrastová | Eva Jašková | Eva Jedličková |
 Eva Kohútová | Eva Kršáková | Eva Kuricová |
 Eva Marušicová | Eva Mráziková | Eva Šive-
 ňová | Eva Tomášková | Filip Kolembus | Fran-
 tišek Kuflík | František Trenčan | Gabriela Be-
 gáňová | Gabriela Liptáková | Gabriela Štrbková
 | Gabriela Vašeková | Helena Briestenská |
 Helena Holubčíková | Helena Kupčová | Hen-
 rieta Žilková | Christián Gavenda | Ing. arch.
 Pavol Senecký | Ing. Mgr. Marian Zaťko | Ing.
 Mgr. Tatiana Šimuniová | Ing. Alica Podolová |
 Ing. Andrej Machovský | Ing. Andrej Piatnica |
 Ing. Barbora Miková | Ing. Beata Ohrablová |
 Ing. Boris Ďurech | Ing. Daniela Strapková |
 Ing. Daniela Sumbalová | Ing. Erika Prekopová
 | Ing. Eva Javorská | Ing. Eva Šťastná | Ing.
 Gabriela Panáčková | Ing. Helena Judinyová |
 Ing. Helga Kopáčiková | Ing. Iveta Haragová |
 Ing. Ján Ižarik | Ing. Ján Zubo | Ing. Jana Gajdo-
 šová | Ing. Jana Svitková | Ing. Janka Balejová |
 Ing. Janka Mikušovičová | Ing. Jaroslav Štrauch
 | Ing. Jaroslav Štrauch | Ing. Jiří Tomeček | Ing.
 Jozef Gajdoš | Ing. Jozef Malých | Ing. Juraj Pi-
 lát | Ing. Katarína Gonová | Ing. Katarína Ma-
 jerská | Ing. Ladislav Pitek | Ing. Ľubomír Benčo
 | Ing. Lucius Javorský | Ing. Magda Mizeráková
 | Ing. Marek Graňák | Ing. Marek Müller | Ing.
 Mária Bulková | Ing. Mária Cerchlanová | Ing.

Mária Chasníková | Ing. Mária Mlčúchová | Ing.
 Mária Pjateková | Ing. Mária Žatková | Ing.
 Marián Ušiak | Ing. Mariana Kirková | Ing. Mar-
 tin Chleban | Ing. Martin Turzík | Ing. Martina
 Masaryková | Ing. Michal Lešo | Ing. Milan Glo-
 nek | Ing. Miloš Holiček | Ing. Miloš Michalec |
 Ing. Miroslav Dvoran | Ing. Miroslav Kapuš |
 Ing. Miroslav Pavel | Ing. Miroslav Šurina | Ing.
 Monika Kučerová | Ing. Monika Smutná-Fen-
 der | Ing. Nataša Jamborová | Ing. Norbert Mo-
 ravčík | Ing. Oliver Kriváň | Ing. Pavol Kolman |
 Ing. Pavol Lazorík | Ing. Pavol Majerský | Ing.
 Peter Marcely | Ing. Peter Varhaník | Ing. Petra
 Lysáková | Ing. Rastislav Záhorák | Ing. Silvia
 Kováčová | Ing. Silvia Mošat'ová | Ing. Slávka
 Maníková | Ing. Stanislav Krcho PhD. | Ing.
 Štefan Kováč | Ing. Viera Baránková | Ing. Viera
 Gagová | Ing. Vladimír Melicherčík | Ing. Zuzana
 Bednáriková | Ing. Zuzana Golanová | Ing.
 Zuzana Hanzlová | Ing. Zuzana Mihalčíková |
 Ivan Drnda | Ivan Margorín | Ivana Klenovičová
 | Ivana Malýchová | Ivana Šamajová | Ivana
 Štefúnová | Iveta Bieliková | Iveta Gregušková
 | Iveta Jakubíková | Iveta Kminiaková | Iveta
 Marčeková | Iveta Michalíková | Iveta Neda-
 sová | Iveta Ochodnická | Iveta Prekopová |
 Iveta Šimurková | Jakub Rajec | Ján Buchel | Ján
 Lipták | Ján Pšenek | Ján Reksa | Ján Seman |
 Ján Škunda | Ján Vrškový | Jana Cibulová | Jana
 Germanová | Jana Gurínová | Jana Chmelíková
 | Jana Jankechová | Jana Kostolníková | Jana
 Kucharovičová | Jana Melicherová | Jana Miha-
 lovičová | Jana Patrnčiaková | Jana Šajgalíková
 | Jana Šimová Lukáčová | Jana Šutovská | Janka
 Kotesová | Janka Liptáková | Janka Pekarovi-
 čová | Janka Sásková | Janka Sulčanová | Jar-
 mila Hromadová | Jarmila Chrenková | Jarmila
 Martonová | Jarmila Matejová | Jarmila Stra-
 ková | Jaroslav Bednář | Jaroslav Hodulík | Ja-
 roslav Kapusnica | Jaroslav Müllner | Jaroslav
 Španko | Jaroslava Letková | Jozef Čukan | Jo-
 zef Ďurdík | Jozef Ftáčnik | Jozef Kubica | Jozef
 Kyjac | Jozef Mikuška | Jozef Mistrík | Jozef
 Pinkava | Jozef Slávka | Jozef Vlčko | Jozefína
 Bednářová | Juraj Jánošík | Juraj Raček | Karol
 Šimor | Karolína Súľovská | Katarína Gagová |
 Katarína Jamborová | Katarína Krupová | Kata-
 rína Oravcová | Katarína Pecniaková | Katarína
 Pellová | Katarína Šípošová | Katarína Uherová
 | Kristína Janceková | Kristína Ondrkálová |

Lenka Chrenková | Lenka Ot'ahelová | Libuša
 Magdechová | Ľuba Bandíková | Ľuba Kyj-
 cová | Ľuba Masaryková | Ľubica Hatnančí-
 ková | Ľubica Hostačná | Ľubica Mošková | Ľu-
 bomír Šujan | Ľubomír Vetrák | Ľubomíra
 Hatyínová | Ľuboš Ďurmek | Ľuboš Kňážek |
 Ľuboš Masár | Lucia Dudaš | Lucia Hodulíková
 | Lucia Hrušovská | Lucia Sedláčková | Lucilene
 Santos de Oliviera | Ľudovít Šimon | Lukasz
 Król | Lukáš Ronge | Lýdia Ližičiarová | Magda-
 léna Drapáčová | Magdaléna Tvrdoňová | Mar-
 cel Babinec | Marcela Bolechová | Marcela
 Galková | Marcela Hodulíková | Marcela Jar-
 ková | Marek Bachratý | Marek Kováč | Marek
 Orišek | Margita Štajerová | Mária Balajová |
 Mária Ďudáková | Mária Ivanová | Mária Jan-
 kovičová | Mária Jarábková | Mária Katráková |
 Mária Marcinechová | Mária Masárová | Mária
 Muráňová | Mária Podobová | Mária Pražen-
 cová | Mária Prokopová | Mária Rosová | Mária
 Štefúnová | Mária Švábyová | Mária Trebatická
 | Mária Vašková | Mária Vydrnáková | Marian
 Gelien | Marián Kobzík | Marian Mikovič | Ma-
 riana Kuflíková | Mariana Letková | Mário Plá-
 šek | Maroš Micik | Marta Ďurechová | Marta
 Ježíková | Marta Kováčiková | Marta Mahrí-
 ková | Marta Mihaličová | Martin Bielik | Mar-
 tin Daniš | Martin Dian | Martin Gavenda |
 Martin Halač | Martin Ližičiar | Martin Mordin |
 Martin Orságh | Martin Sága | Martin Solovic |
 Martin Šimún | Martin Šimurka | Martina Gaš-
 parovičová | Martina Habánková | Martina
 Halačová | Martina Kostelná | Martina Morde-
 lová | Martina Šafáriková | Martina Tuhelová |
 Martina Zifčáková | Mateja Čotar | Matúš Ka-
 lafut | Mgr. Alena Krchová | Mgr. Anna Šútová
 | Mgr. Attila Alföldi | Mgr. Cecília Turácová |
 Mgr. Daniela Reiselová | Mgr. Iveta Šurinová
 PhD. | Mgr. Jana Hadryová | Mgr. Jana Miha-
 lová | Mgr. Jana Necpalová | Mgr. Jaroslava Ku-
 číková | Mgr. Jozef Dočár | Mgr. Lenka Marous-
 ková | Mgr. Lenka Rajcová | Mgr. Lucia Baginová
 | Mgr. Mária Margorínová | Mgr. Marianna Re-
 váková | Mgr. Marína Piteková | Mgr. Martin
 Kopáček | Mgr. Miloslav Kotlaba | Mgr. Miro-
 slav Strýček | Mgr. Monika Lobotková | Mgr.
 Monika Slamková | Mgr. Radovan Petrek |
 Mgr. Radovan Scheer | Mgr. René Jambor |
 Mgr. Roman Šurda | Mgr. Silvia Diabelková |
 Mgr. Silvia Košíková | Mgr. Tatiana Sabolová |

Mgr. Veronika Baranová | Mgr. Veronika
 Kostelníková | Mgr. Vierka Jančová | Mgr. Zita
 Svrčková | Mgr. Zuzana Bortelová | Mgr.
 Zuzana Sýkorová | Mgr. Žaneta Hegedúšová |
 Michaela Brázdovičová | Michal Antonič | Mi-
 chal Fáber | Michal Gašpárek | Michal Kocián |
 Michal Vrabec | Michal Záharec | Milada Bosá
 | Milan Ďurmek | Milan Fabo | Milan Fízik | Mi-
 lan Kučera | Milan Marušinec | Milena Dobiá-
 šová | Miriam Micháleková | Miriam Pojezdá-
 lová | Miroslav Baďura | Miroslav Chabada |
 Miroslav Koyš | Miroslav Kuflík | Miroslav Ma-
 chovský | Miroslav Sabolík | Miroslav Sádecký
 | Miroslav Švec | Miroslav Vicen | Monika Čur-
 galiová | Monika Daňová | Monika Hudecová |
 Monika Chochulová | Monika Pastorková |
 Monika Siekelová | Monika Števaneková | Mo-
 nika Vavříková | Mosko Stefanov Moskov |
 MUDr.Adriana Minarechová | MUDr. Dušan
 Broďáni | MUDr. Eva Kováčová PhD. | MUDr.
 Juraj Strmeň | MUDr. Ľudmila Magulová |
 MUDr. Mária Greisigerová | MUDr. Marián
 Kaščák PhD. | MUDr. Marián Šamko | MUDr.
 Matej Hlista | Oľga Štrauchová | Patrik Hulina
 | Pavol Beňo | Pavol Binčík | Pavol Kužma | Pe-
 ter Batka | Peter Guliš | Peter Holý | Peter Iš-
 tok | Peter Ježík | Peter Kováč | Peter Kula |
 Peter Liška | Peter Masár | Peter Mihalčík |
 Peter Mokrň | Peter Mošat' | Peter Ondrek |
 Peter Pavlík | Peter Sedláček | Peter Slúka |
 Peter Šimo | Peter Tomášek | Peter Žiak |
 Petra Glosová | Petronela Zemanovičová |
 Pharm.Dr.Eva Rajníková | Pharm.Dr. Martina
 Pišová | PhDr. Eva Hrežíková PhD. | PhDr. Jo-
 zef Labuda CSc. | Radka Kosáková | Radomír
 Pavlík | Radoslav Madeja | Radoslav Taraba |
 Rastislav Michel | Rastislav Mores | Rastislav
 Šišovský | Renáta Cingálková | Renáta Hajt-
 mánková | Renáta Orsághová | Renata
 Smiešková | Renáta Žiaková | RNDr.Mária Ky-
 selicová | RNDr.Roman Kopáček | Róbert Pi-
 sara | Roman Dudášik | Roman Ochodnický |
 Roman Ronec | Roman Vavrica | Rudi Hoekx |
 Sandra Balažovičová | Simona Čočková | Si-
 mona Pavlíková | Slavomír Haško | Slavomíra
 Masárová | Slavomíra Pupíková | Soňa Juri-
 cová | Soňa Kyselicová | Soňa Rákayová | Sta-
 nislav Chovanec | Stanislava Vaculová | Štefan
 Egly | Tatiana Cibíková | Tatiana Gergeľová |
 Tatiana Kvaššayová | Tatiana Oravcová |

Terézia Červeňová | Terézia Kopčanová | Terézia Pagáčová | Tetiana Lisovets | Tomáš Bzdilík | Tomáš Rosypal | Tomáš Šimon | Tomáš Žúži | Veronika Patková | Veronika Poláčková | Viera Fabianová | Viera Jestrebiová | Viera Melicherčíková | Viera Solniková | Viera Sýkorová | Viktor Kvaššay | Viliam Kopčan | Viliam Šiveň | Vladimír Ondruš | Vladimír Šebák | Vladimíra Stojkovski | Vladislav Smiech | Vladislav Tkáč | Vlasta Kompaníková | Vojtech Oravec | Vratko Vetrák | Yngve Martin Dahlgren | Zdena Gábelová | Zdenka Kelnarová | Zdenka Ondreková | Zlata Motolová | Zuzana Kamenská | Zuzana Magáthová | Zuzana Puchalová | Zuzana Rajcová | Zuzana Ranková | Zuzana Šotníková | Zuzana Šurínová | Zuzana Žideková... a mnohým ďalším, ktorí si nepriali byť zverejnení...
Viac na:

Ďakujeme firmám a ľuďom v nich

| ISSO, s. r. o. | Konštrukta Industry s. r. o. | PKZ Slovakia, s. r. o. | I.C.T. Partner, s. r. o. | Vaillant Industrial Slovakia, s. r. o. | PPA Control, a. s. | JOKA Kapičák, s. r. o. | KUMRAN.SK | JAVYS a. s. | Magenta, s. r. o. | Profirol, s. r. o. | VACUUMSCHMELZE, s. r. o. | RKS Trenčín, s. r. o. | SELOS, s. r. o. | MASH Integration Slovakia, s. r. o. | Antes GM, s. r. o. | Magenta, s. r. o. | Health Consulting, s. r. o. | Chirana T-Injecta a. s. | ďalší známi aj neznámi |

Ďakujeme firmám, ktoré prispeli cez 1 – 2 % dane.

adamSoft, s. r. o. | AGC Trenčín, s. r. o. | AMANN Slovakia, s. r. o. | Baunit, spol. s r. o. | BIET EUROPE, s. r. o. | Crazy Fly, s. r. o. | De Bondt, s. r. o. | DINA - HITEX SK, spol. s r. o. | Duvlan, s. r. o. | Evidence s. r. o. | Expeditus Consulting spol. s r. o. | FENIX Security, s. r. o. | FM PLUS, s. r. o. | GREENLUX, s. r. o. | CHARVÁT SLOVAKIA, s. r. o. | I.C.T. partner, s. r. o. | Impeditus Consulting, s. r. o. | Jurkol Technology spol. s r. o. | KONŠTRUKTA - TireTech, a. s. | LADYSPED, s. r. o. | MECASYS s. r. o. | Medline Assembly Slovakia, s. r. o. | MOVYS, a. s. | Naše Pole, s. r. o. | Optika Šimonffyová, s. r. o. | Pacas transport & trading, s. r. o. | PANOF, s. r. o. | PRIMADENT, s. r. o. | PROGRESS TRADING, spol. s r. o. |

Prvá endokrinologická, s. r. o. | QEXport, s. r. o. | RAMEX - SLOVAKIA, s. r. o. | RD TRANS s. r. o. | ReSpol, s. r. o. | SANOT, s. r. o. | STATKON s. r. o. | Synchrony-city, s. r. o. | TECNO-MONTAGE s. r. o. | thyssenkrupp rothe erde Slovakia, a. s. | TREMED s. r. o. | UNIVERSUS, s. r. o. | VACUUMSCHMELZE, s. r. o. | Vaillant Industrial Slovakia, s. r. o. | WELLCORE, s. r. o. | Wolf Marketing, s. r. o. | Working Nomads, s. r. o. | ZDRAVMISE, s. r. o. | Jazyková škola, Trenčín | Kongregácia Milosrdných sestier sv. Vincenta – Satmárok ... a mnohým ďalším, ktorí si nepriali byť zverejnení ...

Ďakujeme organizáciám a ľuďom v nich

| Mesto Trenčín | Trenčiansky samosprávny kraj | Milosrdné sestry sv. Vincenta – satmárky | Rodina Nepoškrvnenej | RKC Žilinská diecéza – Žilina | RKC biskupstvo Nitra | Nadácia EPH – Bratislava | Nadácia SLSP – Bratislava | Nadácia SPP – Bratislava | Nadácia Pro charitas – Nemšová | SEHA n. f. – Zamarovce | Nadácia Jána Korca – Trnava | Nadácia Gabor | Nadácia Henkel | Nadácia J. Murgaša – Bratislava | Refugium – Trenčín | ďalší známi aj neznámi |

Ďakujeme za nefinančnú pomoc

| dobrovoľníci hospicu | Magenta, s. r. o. Trenčín | ISSO, s. r. o. | Slovenská sporiteľňa a. s. | Zdravzar, s. r. o. | Slovenský Grob | Slovak Telekom a. s. | SMS-SLOVAK MEDICAL SERVICES, s. r. o. | Hotel Veverica | CHIRANA T. Injecta – Stará Turá | Ing. Ľubomír Plško a Konštrukta Industry, s. r. o. | Stafis, s. r. o. | Jaroslav Sáddecký Voda-Kúrenie-Plyn | Ing. Alena Kostelná | Ing. Ján Brenišin | LUMIR – REAL, s. r. o. | BiznisWeb.sk – Trenčín | RAMIL, s. r. o. – Dúlov | Noviny Slovo+/Dvojtyždenník | Hanes Global Supply Chain Slovakia, s. r. o. | Mutton - expodom | rodina Karellovcov a o.z. HIPOŠKO | brat Mária Dismas | bežec Stano Ďuriga | Alfa DM Dušan Mazanovský | Mgr. Mária Dutková | Urbánek mäsovýroba | Subway Trenčín | Danka Jankovičová | Janka Obstová | pani Malecová | Peter Szepesi | Martin Varga Marva, s. r. o. | Duna Fruit, s. r. o. | Mgr. Paulína Žemberová – farebné noty | ... a mnohým ďalším, ktorí si nepriali byť zverejnení ...

Viac o tých, ktorí v r. 2021 podporili činnosť hospicu:

6.4 Láska je nekonečne vynaliezavá

Svätý Vincent de Paul hovoril: „Láska je vynaliezavá, a to priam nekonečne.“ V hospici sa o tom presviedčame často. Tí, ktorí majú skúsenosť s kvalitou poskytovaných služieb v našom hospici alebo sa cítia iným spôsobom oslovení hospicovou starostlivosťou, sú vynaliezaví v pomoci, ktorú nám preukazujú. Z mnohých sa podelíme v tejto správe aspoň s niektorými prejavmi vynaliezavosti v láske:

Jednorazové PLIENKY a podložky pod chorých

Jednorazové PLIENKY a podložky pod chorých sú naším denným pomocníkom pri starostlivosti o našich pacientov v konečnom štádiu ochorenia. Prebalenie pacientov vždy, keď treba, je nielen účinná prevencia pred vytváraním DEKUBITOV (otvorených rán), ale je jedným zo spôsobov, ako rešpektovať pacientovu DÔSTOJNOSŤ – a o toto sa v maximálnej možnej miere v našom hospici snažíme.

V mnohých rodinách nevedeli, kde by mohli dať **jednorazové plienky**, ktoré im **pozostávali**. Vyhodiť je to škoda, to je pravda... Naš hospic takéto dary s veľkou vďakou prijímal od ľudí aj v roku 2021 v celkovej hodnote 5 823,49 €.

NOVOMANŽELIA pomáhajú zmierňovať UTRPENIE pacientov hospicu

Zuzka absolvovala počas magisterského štúdia stáž v hospici, cítila sa službou zomierajúcim v hospici natoľko oslovená, že pri svojej svadbe na pomoc našim zomierajúcim nezaбудla.

Keď sa chystala Zuzka spečať sviatostne svoju lásku s Jožkom, v rámci príprav svadby **rozposlali mladí snúbenci Zuzka a Jožko pozvaným spolu s pozvánkami na svadbu aj malé vlastnoručne vyrobené krabičky, ktoré mali svadobčania využiť na vloženie finančného daru**, ktorý by chceli novomanželom darovať. **Novomanželia dali**

svadobčanom vedieť, že takto vyzbierané finančné svadobné dary darujú Hospicu Milosrdných sestier v Trenčíne – aby tak pomohli NEVYLIEČITELNE chorým v poslednom štádiu zväčša onkologického ochorenia prežiť posledné chvíle ŽIVOTA BEZ neznesiteľnej BOLESTI

v prostredí DOMOVA, ktoré hospic pre zomierajúcich vytvára.

Od mladomanželov Zuzky a Jožka sme s vďakou v roku 2018 prijali **svadobný dar – vzácných, láskou voňajúcich 860 €** a aj počas celého roku 2021 nás manželia podporovali **pravidelným mesačným darom**.

Oslava životného JUBILEA zmierňuje UTRPENIE pacientov hospicu

Pán Viktor je majiteľom stavebnej firmy, ktorá pripravovala budovu na prevádzku nášho hospicu. V roku 2017 **oslavoval svoje krásne životné jubileum** a na pozvánke na oslavu svojich narodenín dal pozvaným na známosť svoju túžbu – **aby mu neprinášali na oslavu jeho životného jubilea dary**, ale čiastku, ktorú by chceli použiť na dar pre neho, aby poslali na účet hospicu – ako pomoc pri starostlivosti o pacientov hospicu. Pán Viktor na pozvánku uviedol aj číslo prevádzkového účtu nášho hospicu a s nami špeciálne dohodnutý variabilný symbol, ktorý identifikoval skupinu darcov – jeho gratulantov. **Gratulanti pána Viktora sa zahanbiť veru nedali...** A my sme s vďakou dary prijali a použili na dohodnutý účel.

Pohrebné KVETY zmierňujú UTRPENIE pacientov hospicu

Žasneme nad vynaliezavosťou v láske vo chvíľach, keď **nám prinesú krabičku, obálku** príbuzní našich zomrelých pacientov so slovami: „**Poprosili sme tých, ktorí boli nášmu ... na pohrebe**, aby namiesto kvetov vložili do pripravenej krabičky dar pre hospic, kde náš ... dožil obklopený láskou.“

Navždy zostanete v mojom srdiečku ako moja rodina...

Spoznali sme MAMU s veľkým srdcom. Mala aj krásneho

modrookého SYNA, ktorého zákerná choroba pripútala v poslednom období na lôžko. S láskou sa o neho starala. Štyri roky sme jej so starostlivosťou pomáhali. Stala sa našou súčasťou...

jej úsmev, ktorý hladí, jej citlivosť a ochota pomáhať.

Pred dvoma rokmi sme tejto žene pomohli doprevádzať posledným štádiom onkologického ochorenia **manžela** Jozefa, ktorý u nás v hospici zomrel v januári 2018 a v januári 2020 sme odprevadili aj jej milovaného **syna** Romana, ktorý mal bez pár dní 44 rokov.

Táto milá žena, mama nám často pekávala výborný orechový koláč a prinášala nám ho, keď u nás v hospici navštevovala svojho manžela a syna. Po úmrtí Romana nám ho upiekla opäť (mňam) a spolu s ním priniesla i **vrúcne poďakovanie** i vzácny a štedrý **dar z pohrebu svojho syna – od nej, rodiny, známych a Romanových kamarátov.**

Zo srdca za vás ďakujeme, milá MAMKA, a verte, že aj vy zostanete v našich srdciach ako naša rodina.

P. S. Táto dobrá mamka nám prináša z času na čas svoj výborný orechový koláč i naďalej

– ona hovorí – že aby mala príležitosť nás vidieť. **Ďakujeme vám zo srdca za vašu lásku vmiesenú aj do orechového koláča.**

Každý mesiac svätá omša za tých, ktorí nám pomáhajú

Ako PREJAV našej VĎAKY voči tým, ktorí nám rôznymi formami pomáhajú postarať o našich pacientov v konečnom štádiu ochorenia (zväčša onkologického), je naše **modlitbové sprevádzanie a slúženie svätých omší za dobrodincov** – jedna svätá omša každý mesiac.

Informáciu o termíne slúženia svätej omše aktualizujeme každý mesiac na našej stránke: www.dakujeme.hospicn.sk.

❤
ĎAKUJEME

**ĎAKUJEME,
že nám pomáhate pomáhať.**

KONTAKTY

Hospic Milosrdných sestier
Súvoz 739, 911 01 Trenčín
IČO: 50 33 33 56 DIČ: 21 20 31 44 49

0901 90 90 11
info@hospictn.sk
[www.fb.com/hospic](https://www.facebook.com/hospic)
www.hospictn.sk

IBAN:
SK47 1100 0000 0029 4002 5426

